

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์)

ปริญญา

คหกรรมศาสตร์

คหกรรมศาสตร์

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

Potential of Thai Wisdom in Native Textiles of Central Northeast

นามผู้วิจัย นางสาวศิริอร นาคแดง

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์สุวิทย์ รัตนานันท์, ศ.บ.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญจนา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

Potential of Thai Wisdom in Native Textiles of Central Northeast

โดย

นางสาวศิริอร นาคแดง

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สหกรรมศาสตร์)

พ.ศ. 2552

ศิริอร นาคแดง 2552: ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์) สาขาคหกรรมศาสตร์ ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สุวิทย์ รัตนานันท์, ศ.บ. 171 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง 2) ศึกษาศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มตัวอย่างและ 3) เปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่ได้รับระดับดาว OTOP 3-5 ดาว ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี 2549 จำนวน 100 กลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว t-test และ Least Significant Difference (LSD) เพื่อเปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว มีสถานภาพเป็นกลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้านหรือกลุ่มอาชีพ มีจำนวนสมาชิกเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 6 ปีขึ้นไป ทอผ้าพื้น ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจำหน่ายมากที่สุดคือผ้าฝ้ายสำหรับตัดเสื้อผ้า ใยที่ใช้ทอคือใยไหม สีที่ใช้ย้อมคือสีสังเคราะห์ ทอโดยใช้กี่ทอมือ

ผลการวิเคราะห์คะแนนศักยภาพ พบว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมืองโดยรวมระดับสูง โดยมีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ความเข้มแข็งของกลุ่ม การเตรียมเส้นด้าย การฟอกย้อม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการผลิตเส้นด้ายระดับสูง มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีเส้นและรูปแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด การผลิตเพื่อจำหน่าย การทอ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ การตัดเย็บและการจัดหาวัตถุดิบระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันมีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีเส้นและรูปแบบผลิตภัณฑ์ และด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีศักยภาพด้านการฟอกย้อมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกันมีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกันมีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Sirion Nakdaeng 2009: Potential of Thai Wisdom in Native Textiles of Central Northeast. Master of Science (Home Economics), Major Field: Home Economics, Department of Home Economics. Thesis Advisor: Associate Professor Suwit Rattananan, B.F.A. 171 pages.

The objectives of this research were to 1) study the basic characteristics of native textile weaving groups in Central Northeast; 2) study the potential of Thai wisdom in native textiles of the sample groups; and 3) compare the potential of Thai wisdom in native textiles of the groups with different basic characteristics. Samples were 100 native textile weaving groups in Central Northeast who received 3-5 OTOP star in One Tambon One Product project in the Year 2006. Data were collected using an interview form. The data were analyzed using frequency, percentage, and mean value. One-way analysis of variance, t-test and least significant difference (LSD) were analyzed to compare the potential of Thai wisdom in native textiles of the groups with different basic characteristics.

The research findings indicated that most sample groups received 3 OTOP star; were women, housewives or occupational groups; had less than 30 members; had more than 6-years period of proceeding time; wove solid colored fabric; popular products sold were fabrics used for clothes; and used silk fiber, synthetic dyes and hand looms.

Analyses of mean values of the potential scores indicated that the groups had a moderate level of overall potential. The potentials in wisdom transferring, strengthening the group, yarn preparing, bleaching-dyeing, product developing and yarn producing were at a high level. The potentials in motif, color and style designing, marketing, producing for selling, weaving, product quality, product constructing and raw materials acquiring were at a moderate level.

Results of potential comparison among the groups with different basic characteristics indicated that the weaving groups with different OTOP stars had different levels of potential in motif, color and style designing and product development at a statistically significant .01 level and had different level of potential in bleaching-dyeing at a statistically significant .05 level. Weaving groups with different numbers of members had different levels of potential in group strengthening at a statistically significant .05 level and weaving groups with different periods of proceeding time had different levels of potential in group strengthening at a statistically significant .01 level.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุวิทย์ รัตนานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจีรัฐ ภิรมย์ธรรมศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่
กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและการค้นคว้าวิจัย ตลอดจนการตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนกระทั่งเสร็จ
สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและมอบ
วิชาความรู้อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป และขอขอบคุณกลุ่มผู้ผลิตสิ่ง
ทอพื้นเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางทุกกลุ่มที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลรวมถึง
เพื่อนนิสิตปริญญาโทที่ช่วยเก็บข้อมูลในการลงพื้นที่สัมภาษณ์

ด้วยคุณความดี และประโยชน์ที่พึงจะได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา
มารดา อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ศิริอร นาคแดง

เมษายน 2552

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(2)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	3
การตรวจเอกสาร	5
อุปกรณ์และวิธีการ	36
อุปกรณ์	36
วิธีการ	36
ผลและวิจารณ์	45
สรุปและข้อเสนอแนะ	127
สรุป	127
ข้อเสนอแนะ	131
เอกสารและอ้างอิง	132
ภาคผนวก	136
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมือง	137
ภาคผนวก ข เกณฑ์การประเมินศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง	147
ภาคผนวก ค ขนาดตัวอย่าง	157
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test) และผลการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย (t-test) คะแนนศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมือง ของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่มีลักษณะ พื้นฐานต่างกัน	162
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	171

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: ระดับดาว OTOP	45
2	ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: สถานะภาพของกลุ่ม	46
3	ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: จำนวนสมาชิกกลุ่ม	46
4	ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม	47
5	ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: ชนิดของผ้าที่ทอ	48
6	ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่นิยมผลิตจำหน่าย	49
7	ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: โยที่ใช้ทอผ้า	50
8	ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: สีที่ใช้ย้อม	51
9	ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: กี่ที่ใช้ทอ	51
10	ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	52
11	ศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	54
12	ศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	55
13	ศักยภาพด้านการฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	56
14	ศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	57
15	ศักยภาพด้านการทอของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	58
16	ศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	59
17	ศักยภาพด้านการตัดเย็บของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	60
18	ศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	61
19	ศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	ศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง	63
21	ศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	64
22	ศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง	65
23	ศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง	66
24	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการ จัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	67
25	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการ จัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	68
26	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการจัดหา ใบประดิษฐ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกันเป็นรายคู่	69
27	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการ จัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	70
28	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการ ผลิตเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	71
29	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิต เส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	72
30	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิต เส้นด้ายเรื่องการปั่นด้ายฝ้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	73
31	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการ ผลิตเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	74
32	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการ ฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	75
33	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอก ย้อม โดยรวมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
34	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการฟอกไหมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่	77
35	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่	78
36	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	79
37	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	80
38	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	81
39	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการร้อยตะกวดสำหรับทอลายขัดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่	82
40	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	83
41	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	84
42	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการทอของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	85
43	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการทอเรื่องทอจิดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่	86
44	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการทอของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	87
45	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการทอของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	88
46	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
47	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการ ออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์โดยรวมของกลุ่มผู้ผลิตที่มี ระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่	91
48	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการ ออกแบบลวดลายผ้าของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่	92
49	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่	93
50	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการ ออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิก กลุ่มต่างกัน	94
51	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการ ออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลา ดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	95
52	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตัด เย็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	96
53	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตัด เย็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	97
54	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตัด เย็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	98
55	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิต เพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	99
56	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการ ผลิตเพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	100
57	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิต เพื่อจำหน่ายเรื่องจำนวนแรงงานของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน เป็นรายคู่	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
58	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายเรื่องจำนวนแรงงานของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	102
59	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	103
60	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่	104
61	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการพัฒนาตลาดย ลีสันของผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่	105
62	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่	106
63	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	107
64	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	108
65	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	109
66	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	110
67	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	111
68	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	112
69	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
70	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	114
71	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	115
72	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	116
73	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	117
74	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มที่ต่างกันเป็นรายคู่	118
75	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องกองทุนกลุ่มของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มที่ต่างกันเป็นรายคู่	119
76	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	120
77	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตที่ระดับดาว OTOP ต่างกัน	121
78	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	122
79	สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	123
80	สรุปผลการเปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน	124

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
ข1	เกณฑ์การประเมินศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง	148
ค1	ขนาดตัวอย่างของกลุ่มผู้ผลิตที่ได้รับระดับดาว OTOP 3 ดาว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	158
ค2	ขนาดตัวอย่างของกลุ่มผู้ผลิตที่ได้รับระดับดาว OTOP 4 ดาว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	159
ค3	ขนาดตัวอย่างของกลุ่มผู้ผลิตที่ได้รับระดับดาว OTOP 5 ดาว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	160
ค4	ขนาดตัวอย่างของกลุ่มผู้ผลิตแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง	161
ง1	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการจัดหา วัตถุดิบเรื่องการจัดหาใยประดิษฐ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่ม ต่างกัน	163
ง2	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิต เส้นด้ายเรื่องการปั่นด้ายฝ้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	163
ง3	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอก ย้อมโดยรวมที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	163
ง4	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอก ย้อมเรื่องการฟอกไหมที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	164
ง5	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอก ย้อมเรื่องการย้อมสีธรรมชาติที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	164
ง6	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการเตรียม เส้นด้ายเรื่องการร้อยตะกอสําหรับทอลายซัดที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	164
ง7	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการทอเรื่อง ทอซิดที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน	165
ง8	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการทอเรื่อง ทอซิดที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	165

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
ง9	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	165
ง10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการ ออกแบบ ลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์โดยรวมที่มีระดับดาว OTO P ต่างกัน	166
ง11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการ ออกแบบ ลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์เรื่องการออกแบบลวดลายผ้าที่ มีระดับดาว OTO P ต่างกัน	166
ง12	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการ ออกแบบ ลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ มีระดับดาว OTO P ต่างกัน	166
ง13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเพื่อ จำหน่ายเรื่องจำนวนแรงงานที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	167
ง14	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิต เพื่อจำหน่ายที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	167
ง15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนา ผลิตภัณฑ์โดยรวมที่มีระดับดาว OTO P ต่างกัน	167
ง16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนา ผลิตภัณฑ์เรื่องการพัฒนาลวดลาย สี สัน ของผลิตภัณฑ์ที่มีระดับดาว OTO P ต่างกัน	168
ง17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนา ผลิตภัณฑ์เรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่มีระดับดาว OTO P ต่างกัน	168
ง18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตลาด เรื่องแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มีระดับดาว OTO P ต่างกัน	168
ง19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความ เข้มแข็งของกลุ่ม โดยรวมที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	169

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
ง20	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มเรื่องกองทุนของกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน	169
ง21	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการความเข้มแข็งของกลุ่มโดยรวมที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	169
ง22	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการความเข้มแข็งของกลุ่มเรื่องกองทุนของกลุ่มที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน	170

ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

Potential of Thai Wisdom in Native Textiles of Central Northeast

คำนำ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง หรือภาคอีสานตอนกลาง เป็นภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรมและประเพณี แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น แต่ละจังหวัด ศิลปวัฒนธรรมเหล่านี้เป็นตัวบ่งบอกถึงความเชื่อ ค่านิยม ศาสนาและรูปแบบการดำเนินชีวิต ตลอดจนอาชีพของคนในท้องถิ่นนั้นๆ ภายใต้อิทธิพลเปลี่ยนแปลงของโลกจึงทำให้วัฒนธรรมและเทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการสูญเสียคุณลักษณะแห่งวัฒนธรรม การละทิ้งภูมิปัญญาเดิมไปสู่เทคโนโลยีที่ทันสมัยกว่า

ชาวอีสานตอนกลางส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม เมื่อว่างจากการทำนาก็จะจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ไว้ใช้ในครอบครัว หรือใช้ในการประกอบอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ในการดำรงชีวิตของครอบครัว การทอผ้าถือเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่แม่บ้านทำในเวลาว่างจากการทำนา เพื่อใช้ในครอบครัว ถวายพระในงานกุศล และจำหน่ายให้กับผู้ที่สนใจ การทอผ้าพื้นเมืองได้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากรุ่นหนึ่ง ไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง การทอผ้าพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มีรูปแบบ ลวดลายและสีสัน ที่แตกต่างกันไปจนเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น การทอผ้าในปัจจุบันแม้จะยังคงเหลืออยู่ไม่น้อย แต่ก็ได้พัฒนาไปเป็นการค้า ไม่สามารถรักษาคุณภาพและฝีมือแบบดั้งเดิมไว้ได้ และชาวบ้านนิยมใช้ผ้าที่ทอจากเครื่องจักรมากกว่า เพราะไม่จำเป็นต้องทอผ้าด้วยความลำบากและใช้เวลาในการผลิตนาน ผ้าที่ผลิตจากโรงงานหาซื้อได้ง่าย ราคาถูกและคุณภาพดีกว่า

การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นไปตามกระแสทุนนิยม ด้วยการส่งเสริมให้ปลูกพืชเศรษฐกิจเพื่อการค้าขาย ทำให้มีการโยกย้ายผลผลิตออกจากหมู่บ้าน ชาวบ้านได้รับผลตอบแทนที่ไม่สมดุล ถูกเอาเปรียบในการตลาดการค้า กำไรตกอยู่ในมือพ่อค้าคนกลางมากกว่าตกอยู่ในมือชาวบ้านผู้ผลิต พ่อค้าซื้อราคาถูกแต่ขายราคาแพง ชาวบ้านจึงประสบปัญหาหนี้สิน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จึงเกิดขึ้นตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อให้แต่ละชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนา

สินค้าให้เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการท้องถิ่น การสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเอง และลดปัญหาหนี้สินลงได้

การที่จะทำให้ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาไทยมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในและต่างประเทศมากขึ้น จึงควรมีการกำหนดแนวทางพัฒนาที่ชัดเจน การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพ และสถานภาพของภูมิปัญญาไทย เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาสิ่งทอพื้นเมือง จึงจำเป็นต้องศึกษา ข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องศักยภาพด้านต่างๆ ได้แก่ ศักยภาพด้านการผลิต การจัดหาเส้นใย การจัดหาเส้นด้าย การทอ การย้อมสี การออกแบบลวดลาย การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และการลงทุน เพื่อเป็นการอนุรักษ์และทำให้ภูมิปัญญาด้านสิ่งทอพื้นเมืองยังคงอยู่ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
2. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางในด้านต่างๆ ดังนี้
 - 2.1 ศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบ
 - 2.2 ศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้าย
 - 2.3 ศักยภาพด้านการฟอกย้อม
 - 2.4 ศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้าย
 - 2.5 ศักยภาพด้านการทอ
 - 2.6 ศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์
 - 2.7 ศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์
 - 2.8 ศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่าย
 - 2.9 ศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์
 - 2.10 ศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์
 - 2.11 ศักยภาพด้านการตลาด
 - 2.12 ศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่ม
 - 2.13 ศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา
3. เปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลศักยภาพภูมิปัญญาด้านสิ่งทอพื้นเมืองเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
2. ได้แนวทางการพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองเพื่อให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารต่างๆ โดยแบ่งเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. ภูมิปัญญา
2. ศักยภาพ
3. สิ่งทอพื้นเมือง
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
5. โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภูมิปัญญา

ความหมายของภูมิปัญญา

นาง (2549) กล่าวว่า ภูมิปัญญา หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ ความสามารถของคนหรือกลุ่มบุคคลในทุกสาขา ทุกแขนง ที่มีอยู่เดิมหรือคิดสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ก็ตาม มีคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ ซึ่งแต่ละท้องถิ่นเหมือนหรือไม่เหมือนกันก็มี ไม่เท่าเทียมกันก็มี และสิ่งเหล่านี้ กลายเป็นทุนทางสังคมที่น่าส่งเสริมและอนุรักษ์สืบต่อไป

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ (2549) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ ภูมิปัญญา คือ ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญา และตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลายๆ เรื่องความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชน และในตัวของผู้รู้เอง หากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษาและนำมาใช้ก็จะเป็นที่รู้จักกันเกิดการยอมรับ ถ่ายทอดและพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ ตามยุคตามสมัยได้

ธวัช (2549) กล่าวว่า ภูมิปัญญาหมายถึง ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ ในการศึกษาเล่าเรียน โดยยกตัวอย่างภูมิปัญญา เช่น การรู้จักการทำนา การไถนา การทอผ้า การนวดข้าวของชาวบ้าน การนำวัสดุธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่มาจักสานเป็นภาชนะใช้สอยต่างๆ

สุทธิวงศ์ (2547) กล่าวว่า ภูมิปัญญา คือกระบวนการที่จะค้นหาบางสิ่งบางอย่างเพื่อมาแก้ปัญหา

สามารถ (2534) และ สมศรี (2549) ได้กล่าวว่า ภูมิปัญญาหมายถึง พื้นเพรากฐานของความรู้ของชาวบ้าน หรือความรู้ของชาวบ้านที่เรียนรู้และมีประสบการณ์สืบทอดกันมา ทั้งทางตรงคือ ประสบการณ์ด้วยตนเอง หรือทางอ้อม ซึ่งเรียนรู้จากผู้ใหญ่หรือความรู้สะสมที่สืบทอดกันมา

ลักษณะภูมิปัญญา

ชาญชัย (2549) ได้อธิบายลักษณะของภูมิปัญญาไทยไว้ดังนี้

1. เป็นเรื่องของ การใช้ความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) ความเชื่อ (believe) และ พฤติกรรม (behavior)
2. แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติแวดล้อม และคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ
3. เป็นองค์รวมหรือกิจกรรมทุกอย่างในวิถีชีวิต
4. เป็นเรื่องของ การแก้ไขปัญหา การจัดการ การปรับตัว การเรียนรู้เพื่ออยู่รอดของบุคคล ชุมชนและสังคม
5. เป็นแกนหลัก หรือกระบวนการในการมองชีวิต เพื่อเป็นพื้นความรู้ในเรื่องต่าง
6. มีลักษณะเฉพาะหรือมีเอกลักษณ์ในตัวเอง
7. มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อการปรับสมดุลในพัฒนาการทางสังคม

สามารถ (2534) และ สมศรี (2549) ได้กล่าวว่าภูมิปัญญามี 2 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะที่เป็นนามธรรม เป็นโลกทัศน์ชีวทัศน์ เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิต เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเกิด แก่ เจ็บ ตาย คุณค่าและความหมายของทุกสิ่งในชีวิตประจำวัน
2. ลักษณะที่เป็นรูปธรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับเฉพาะด้านต่างๆ เช่น การทำมาหากิน การเกษตร หัตถกรรม ศิลปกรรม ศิลปดนตรี และอื่นๆ

การสะท้อนภูมิปัญญา

สมศรี (2549) กล่าวว่าภูมิปัญญาเหล่านี้สะท้อนออกมาใน 3 ลักษณะที่สัมพันธ์ใกล้ชิดกัน คือ

1. ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด คือความสัมพันธ์ระหว่างคนกับโลกสิ่งแวดล้อม สัตว์ พืช ธรรมชาติ
2. ความสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ที่ร่วมกันในสังคม หรือชุมชน
3. ความสัมพันธ์กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สิ่งเหนือธรรมชาติ สิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้ทั้งหลาย

คุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาไทย

หัสตินทร์ (2549) ได้กล่าวว่า คุณค่าของภูมิปัญญาไทย ได้แก่ ประโยชน์และความสำคัญ ของภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษไทย ได้สร้างสรรค์และสืบทอดมาอย่างต่อเนื่องจากอดีตสู่ปัจจุบันทำให้ คนในชาติเกิดความรักและความภาคภูมิใจที่จะร่วมแรงร่วมใจสืบสานต่อไปในอนาคต คุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาไทยมีดังนี้

1. ภูมิปัญญาไทยช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่น
2. สร้างความภูมิใจแห่งศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย

3. สามารถปรับและประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาให้ใช้กับวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม
4. สร้างความสมดุลระหว่างคนในสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน
5. เปลี่ยนแปลงปรับปรุงได้ตามยุคสมัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการของภูมิปัญญาไทย

กรมการพัฒนาชุมชน (2549) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการของภูมิปัญญาไทยไว้ดังนี้

1. ความรู้เดิมในเรื่องนั้นๆ ผสมผสานกับความรู้ใหม่ที่ได้รับ
2. การสั่งสม การสืบทอดของความรู้ในเรื่องนั้น
3. ประสบการณ์เดิมที่สามารถเทียบเคียงกับเหตุการณ์หรือประสบการณ์ใหม่ได้
4. สถานการณ์ที่ไม่มั่นคง หรือมีปัญหาที่ยังหาทางออกไม่ได้
5. รากฐานทางพระพุทธศาสนา วัฒนธรรมและความเชื่อ

สาขาของภูมิปัญญา

จากการรวบรวมของกรมการพัฒนาชุมชน (2549) พบว่า มีการกำหนดสาขาภูมิปัญญาไว้ อย่างหลากหลาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์และตรงกับสาขา โดยส่วน ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอพื้นเมืองไทยนั้นครอบคลุมอยู่ในสาขาต่างๆ ดังนี้

1. เกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะและเทคนิค ด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนานบนพื้นฐานคุณค่าเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองใน สถานการณ์ต่างๆ ได้แก่ การปลูกหม่อนเพื่อนำไปเลี้ยงไหม

2. อุตสาหกรรมและหัตถกรรม หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการแปรรูปผลผลิตและวิธีการแก้ไขปัญหาทางการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัดและเป็นธรรมอันเป็นขบวนการที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่น สามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ตลอดทั้งการผลิตและการจำหน่ายผล ผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มทอผ้า

3. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถในการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากร การพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การข้อมสืจากวัศุธรรมชาติ

4. กองทุนธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการด้านการสะสม และบริหารกองทุนและธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตรา เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในกลุ่ม เช่น การจัดการกองทุนของชุมชนในรูปของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

5. ศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทศนศิลป์ การละเล่นพื้นบ้านและนันทนาการ เป็นต้น โดยสิ่งทอมีส่วนของการนำภูมิปัญญาทางด้านศิลปกรรมมาใช้ในการออกแบบลวดลายและสร้างเทคนิคการทอผ้า

6. ศาสนาประเพณี หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์และปรับหลักธรรม คำสอนทางศาสนา ความเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยสิ่งทอมีส่วนของการนำผลิตภัณฑ์สิ่งทอมาไว้ในพิธีกรรมต่างๆ เช่น ประเพณีสงกรานต์ นิยมถวายตุ่ง ผ้าเช็ดหลวง และจิวร แต่พระสงฆ์และวัด

อบเชย (2543) ได้จัดให้ภูมิปัญญาด้านสิ่งทออยู่ในสาขาหัตถกรรม โดยจัดให้อยู่ในด้านงานประดิษฐ์เครื่องนุ่งห่ม คือสามารถทำเป็นอาชีพจำหน่ายได้ สามารถทำเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ เช่น การทำผ้านวม การตัดเย็บเสื้อผ้า ฯลฯ นอกจากนี้ ยังเพิ่มเติมให้อยู่ในสาขาศิลปกรรม ด้านจิตรกรรม คือการเขียนภาพลงบนผ้าและด้านงานประดิษฐ์ คือผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ด้านการจัดทำผลงานเลียนแบบธรรมชาติ เช่น การแต่งลวดลายบนผืนผ้า

การถ่ายทอดภูมิปัญญา

หัสตินทร์ (2549) กล่าวว่าถ่ายทอดความรู้คือ การบอกวิชาความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมักจะถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน หรือกลุ่มเป้าหมายไปโดย

อัตโนมัติ ไม่ได้เรียนวิชาการสอนจากสถาบันใดๆ แต่จะใช้สามัญสำนึกแบบสังคมปะกิด คือการเรียนการสอน ที่เกิดขึ้นจากการเลียนแบบและจดจำสืบทอดกันมาในครอบครัว และใช้วิธีการถ่ายทอดดังนี้

1. วิธีสาธิต คือทำให้ดูเป็นตัวอย่าง อธิบายทุกขั้นตอน ให้ผู้เรียนทำให้เข้าใจแล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม

2. วิธีปฏิบัติจริง คือฟังคำบรรยาย อธิบาย สาธิตแล้วนำไปปฏิบัติจริงและปฏิบัติซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญ เพราะผลงานที่จะใช้ดำรงชีวิตได้ ต้องเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจริง นำเอาไปใช้ประโยชน์ได้ ไม่ใช่ผลงานที่กล่าวอ้างไว้ในตำราเท่านั้น

สมศรี (2549) กล่าวถึงวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านว่าชาวบ้านทุกหมู่เหล่าได้ใช้สติปัญญาของตนสั่งสมความรู้ประสบการณ์ เพื่อการดำรงชีพมาโดยตลอด และยอมถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งตลอดมา ด้วยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น ทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยอาศัยศรัทธาทางศาสนา ความเชื่อถือผีสางต่างๆ รวมทั้งความเชื่อบรรพบุรุษ เป็นพื้นฐานในการถ่ายทอดเรียนรู้สืบทอดกันมา จากบรรพบุรุษในอดีตถึงลูกหลานปัจจุบัน วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านมีดังนี้

วิธีถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่เด็ก โดยทั่วไปเด็กมีความสนใจในช่วงสั้นในสิ่งใกล้ตัว ซึ่งแตกต่างจากผู้ใหญ่ กิจกรรมการถ่ายทอดต้องง่ายไม่ซับซ้อน สนุกสนาน และดึงดูดใจ เช่น การละเล่น การเล่านิทาน เป็นต้น วิธีเหล่านี้เป็นการสร้างเสริมนิสัยและบุคลิกภาพที่สังคมปรารถนา ซึ่งส่วนใหญ่มุ่งเน้นจริยธรรมที่เป็นสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ

วิธีถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่ผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ถือว่าเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์ต่างๆ มาพอสมควรแล้ว และเป็นวัยทำงาน วิธีการถ่ายทอดทำได้หลายรูปแบบ เช่น วิธีบอกโดยตรงหรือบอกเล่าโดยผ่านพิธีสู่ขวัญ พิธีกรรมทางศาสนา พิธีกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นต่างๆ ดังจะเห็นได้โดยทั่วไป พิธีกรรมแต่งงานของทุกท้องถิ่น จะมีขั้นตอนคำสอนที่ผู้ใหญ่สอนคู่บ่าวสาวอยู่ทุกครั้ง รวมทั้งการลงมือประกอบอาชีพตามอย่างบรรพบุรุษก็มีการถ่ายทอดเชื่อมโยงประสบการณ์มาตลอด

นอกจากนี้ วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาจะออกมาในรูปของการบันเทิงที่สอดแทรกกระบวนการและเนื้อหา หรือคำร้องของบันเทิง เช่น ในคำร้องของลิเก ลำตัดของภาคกลาง หนังสือนวนิยายของภาคใต้ กลอนคำ คำผญา คำสอของภาคอีสาน คำสอนของภาคเหนือ เป็นต้น คำร้องเหล่านี้จะกล่าวถึงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น คติธรรม คำสอน ศาสนา การเมืองการปกครอง การประกอบอาชีพ การรักษาโรคพื้นบ้าน รวมทั้งการปฏิบัติตามจารีตประเพณีต่างๆ

ศักยภาพ

ความหมายของศักยภาพ

ดร.ณ (2547) ให้ความหมายของศักยภาพว่า หมายถึง ความสามารถที่ซ่อนเร้นภายในร่างกายที่ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้

สามารถ (2534) กล่าวว่า ศักยภาพหมายถึง ความสามารถที่แฝงเร้นอยู่ในตัว ซึ่งจะแสดงออกมาให้ปรากฏได้เมื่อมีโอกาสอันควร แต่ความสามารถที่แฝงอยู่นี้ แต่ละคนมีอยู่ไม่เหมือนกัน

ไผ่ (2546) กล่าวว่า ศักยภาพหมายถึง ความสามารถที่ยังไปไม่ถึงในขณะนี้ แต่เป็นไปได้ที่จะไปถึงถ้าได้รับการบำรุงส่งเสริม ฝึกฝนอย่างเต็มที่และถูกต้อง แต่ส่วนใหญ่คนที่เกิดมาแล้วตายไปในชาติหนึ่งๆ มีน้อยคนนักที่จะบรรลุศักยภาพของตัวเอง มักจะตายไปเสียก่อน เพราะผู้เลี้ยงดูและผู้ฝึกเองก็ไม่รู้ว่าที่นำไปนั้นเหมาะสมที่สุดสำหรับคนๆ นั้นจริงหรือไม่ เนื่องจากแต่ละคนมีความแตกต่างกัน สิ่งที่ใช้ได้ดีกับคนหนึ่งอาจจะไม่เหมาะกับอีกคนหนึ่ง และสิ่งที่ใช้ได้กับคนนั้น ก็ไม่ทราบว่าเป็นสิ่งที่ดีที่สุดแล้วหรือยัง อาจจะมีสิ่งที่ดีกว่านั้นเหมาะสมกว่านั้นสำหรับเขาอีกหรือไม่ผู้ที่มิหน้าที่จะได้แต่พยายามศึกษาหาวิธีที่เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยหวังว่าจะช่วยให้แต่ละคนได้เข้าไปใกล้ศักยภาพของตัวเองให้มากที่สุด

การพัฒนาศักยภาพ

ดร.ณ (2547) ได้ให้ความหมายของ การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงอย่างมีกระบวนการ โดยมีจุดมุ่งหมาย และให้ความหมายของการพัฒนาศักยภาพ หมายถึงการนำเอาความสามารถที่ซ่อนเร้นภายในร่างกาย นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์และงานที่ทำการก็จะประสบความสำเร็จอย่างงดงาม

การวัดศักยภาพ

การวัดความสามารถทางความคิดและการกระทำของบุคคลที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาบุคคล สามารถกระทำได้ 2 แนวทาง คือ (ครุณ, 2547)

1. การประเมิน ทดสอบความสามารถ
2. การสัมภาษณ์ ซึ่งต้องใช้ความสามารถของผู้สัมภาษณ์อย่างมาก

สิ่งทอพื้นเมือง

ความหมายของสิ่งทอพื้นเมือง

ขจิรัฐ (2549) กล่าวว่า สิ่งทอพื้นเมือง หมายถึง สิ่งทอที่ผลิตโดยชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ที่มีประเพณี วัฒนธรรม โดยเฉพาะ และสิ่งทอมีลักษณะเฉพาะ ในเรื่อง วัสดุ เทคนิค สี สัน ลวดลาย รูปแบบที่ใช้ในการผลิต ส่วนใหญ่เป็นผ้าทอมือ

วัสดุที่ใช้ทำสิ่งทอพื้นเมือง

ขจิรัฐ (2549) กล่าวว่า วัสดุที่ใช้ทำสิ่งทอพื้นเมืองมี 3 กลุ่ม ดังนี้

1. เส้นใย ได้แก่ เส้นใยธรรมชาติ และเส้นใยประดิษฐ์
2. เส้นด้าย ได้แก่ เส้นด้ายปั่นด้วยมือ และเส้นด้ายปั่นด้วยเครื่อง
3. สีย้อม ได้แก่ สีธรรมชาติ และสีสังเคราะห์

กลุ่มชนที่มีอิทธิพลด้านการทอผ้า

กลุ่มชนที่มีอิทธิพลด้านการทอผ้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้แก่ (ขจิรัฐ, 2549)

1. กลุ่มชนลาว สามารถทอผ้ามัดหมี่และผ้าขิดได้ดี
2. กลุ่มชนญไทย สามารถทอผ้ามัดหมี่ ผ้าจกและผ้าขิดได้ดี

ลักษณะเด่นของผ้า

ลักษณะเด่นของผ้าภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางทั้ง 7 จังหวัด มีดังนี้ (ปัญญา, 2544)

1. จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่เป็นผ้าขิดไหม และฝ้าย
2. จังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่เป็นผ้ามัดหมี่ไหม และฝ้าย
3. จังหวัดชัยภูมิ ส่วนใหญ่เป็นผ้าไหมมัดหมี่ และผ้าขิดฝ้าย
4. จังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นผ้าไหมมัดหมี่ และผ้าขิดไหมและฝ้าย
5. จังหวัดมุกดาหาร ส่วนใหญ่เป็นผ้ามัดหมี่ไหมและฝ้าย และผ้าขิดฝ้าย
6. จังหวัดยโสธร ส่วนใหญ่เป็นผ้าไหมมัดหมี่ และผ้าขิดฝ้าย
7. จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่เป็นผ้าไหมมัดหมี่ และผ้าขิดไหมและฝ้าย

วัฒนธรรม สังคม ความเชื่อและประเพณี

ขจิจรัส (2549) กล่าวถึง วัฒนธรรม สังคม ความเชื่อและประเพณีของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไว้ดังนี้

1. ถ้ายทอดกุมภีปัญญาด้านการทอสืบต่อกันมาจากแม่สู่ลูกสาว
2. ถือความสามารถทอผ้าเป็นเสมือนเครื่องแสดงสถานภาพของหญิงสาว

3. มีประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสิ่งทอพื้นเมือง คือ ประเพณีลงข่วงเงินฝ้าย
4. ลวดลายผ้าซิ่น นิยมใช้ลายขนานลำตัวและนิยมสวมใส่ผ้าซิ่น 1 ตะเข็บ
5. การนุ่งซิ่น มักจะนุ่งป้ายหน้า ซ่อนตะเข็บ
6. การนุ่งซิ่น นิยมนุ่งระดับครึ่งน่อง เข้าหรือเหนือเข้าเล็กน้อย
7. การต่อหัวซิ่นและตีนซิ่นนิยมต่อดังนี้
 - หัวซิ่นมักต่อด้วยผ้าจิดไหม
 - ซิ่นไหมมักต่อด้วยตีนซิ่นไหม
 - ซิ่นฝ้ายมักต่อด้วยตีนซิ่นฝ้าย
8. เครื่องแต่งกายหญิงมักจะประณีตกว่าเครื่องแต่งกายชาย
9. เครื่องแต่งกายในชีวิตประจำวันมักจะเรียบง่าย ขณะที่เครื่องแต่งกายโอกาสพิเศษจะประณีตงดงาม

รูปแบบการทอผ้าพื้นเมืองไทย

ผ้าพื้นเมืองไทยโดยทั่วไปมีรูปแบบการทอ ดังต่อไปนี้ (นัฐประภา, 2541; ขจิจรฐ, 2549)

1. ผ้าทอลายจิด (plain weave) มีทั้งการทอลายจิดแบบสมดุล (balanced plain weave) และทอลายจิดแบบไม่สมดุล (unbalanced plain weave)

1.1 ผ้าทอลายจิดแบบสมดุล หมายถึง ผ้าทอที่มีจำนวนเส้นด้ายยืนและจำนวนด้ายพุ่งเท่ากัน ได้แก่ ผ้าพื้น ผ้าหางกระรอก ผ้าตา และผ้าเหลือบ

1.2 ผ้าทอลายขัดแบบไม่สมดุล หมายถึง ผ้าทอที่มีจำนวนเส้นด้ายยืนและจำนวนด้ายพุ่งไม่เท่ากัน ทอได้ 2 แบบคือ

1.2.1 Warp Faced เป็นการทอที่มีจำนวนด้ายยืนมากกว่าด้ายพุ่ง ใช้ทอผ้ามัดหมี่ด้ายยืน และผ้าลายริ้วตามยาว

1.2.2 Weft Faced เป็นการทอที่มีจำนวนด้ายพุ่งมากกว่าด้ายยืน ใช้ทอผ้ามัดหมี่ด้ายพุ่ง ผ้าลายริ้วตามขวาง และผ้าลายแดงโม

2. ผ้าทอที่เกิดด้ายลอย (float weave) เป็นผ้าทอที่เกิดจากการใช้ด้ายยืน 1 ชุด และด้ายพุ่ง 1 ชุด ทอให้เกิดด้ายลอยโดยใช้ตะกอ 4-8 ตะกอขึ้นไป ยกตะกอและแยกตะกอเส้นด้ายยืนขึ้นลง โดยไม่ได้เพิ่มเส้นด้ายชุดพิเศษเข้าไป ได้แก่ การทอลายสอง (twill weave) การทอยกคอก (figured weave)

3. ผ้าทอที่ใช้เส้นด้ายพุ่งเสริมพิเศษหรือเส้นด้ายยืนเสริมพิเศษ (supplementary weft or warps) เป็นการทอที่ใช้ด้ายพุ่งและด้ายยืนชุดพิเศษ นอกเหนือจากเส้นด้ายพุ่งและเส้นด้ายยืนที่เป็นโครงสร้างหลักของผืนผ้า การทอโดยใช้ด้ายพุ่งเสริมพิเศษมีวิธีการทอ 2 แบบดังนี้

3.1 ใช้ด้ายพุ่งเสริมพิเศษแบบต่อเนื่อง (continuous supplementary weft) เป็นการทอให้เกิดลวดลายโดยใช้ด้ายพุ่งเสริมพิเศษอย่างต่อเนื่อง พุ่งจากริมผ้าด้านหนึ่งไปสู่ริมผ้าอีกด้านหนึ่ง ลวดลายแต่ละแถวของด้ายพุ่งพิเศษจะเป็นสีเดียวกันตลอด ได้แก่ การทอผ้าจิด

3.2 ใช้ด้ายพุ่งเสริมพิเศษแบบไม่ต่อเนื่อง (discontinuous supplementary weft) เป็นการทอให้เกิดลวดลายโดยการเพิ่มด้ายพุ่งพิเศษเข้าไปตามจังหวะช่วงลายไม่ต่อเนื่องตลอดแนวเส้นพุ่ง ได้แก่ การทอผ้าจก ส่วนการทอโดยใช้ด้ายยืนเสริมพิเศษ จะเตรียมด้ายยืนชุดพิเศษไว้ตอนบนของกี่ทอผ้าเหนือเส้นด้ายยืนชุดปกติ และมีตะกอลอยสำหรับด้ายชุดนี้ ได้แก่ การทอผ้ามุก

4. ผ้าทอเกาะ หรือ ล้วง (tapestry weave) เป็นการทอลายขัดธรรมดาแต่ใช้เส้นด้ายพุ่งสลับสี พุ่งย้อนกลับไปกลับมาเป็นช่วงๆ โดยมีการเกาะเกี่ยวกันระหว่างเส้นด้ายพุ่งแต่ละช่วง หรือเกี่ยวและผูกเป็นห่วงรอบเส้นด้ายยืนเพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้กับเนื้อผ้า ในปัจจุบันเรียกเทคนิคการทอนี้ว่า “ล้วง” และมีผลผลิตเป็นที่รู้จักกันว่า “ผ้าลายน้ำไหล”

5. ผ้ามัดหมี่ (ikat) เป็นการมัดเส้นด้ายด้วยเชือกกล้วยหรือเชือกฟางก่อนนำไปย้อมสี ทำให้เกิดลวดลายตามที่กำหนดแล้วจึงนำมาทอมี 3 แบบคือ

5.1 มัดหมี่ด้ายยืน (warp ikat) เกิดจากการนำเส้นด้ายยืนมัดย้อมให้เกิดลวดลาย แล้วทอขัดกับด้ายพุ่งสีเดียว มักทอให้จำนวนเส้นด้ายยืนมากกว่าจำนวนเส้นด้ายพุ่ง ทอกันมากในภาคเหนือ

5.2 มัดหมี่ด้ายพุ่ง (weft ikat) เกิดจากการนำเส้นด้ายพุ่งมัดย้อมให้เกิดลวดลายแล้วทอขัดกับด้ายยืนสีเดียว มักทอให้จำนวนเส้นด้ายพุ่งมากกว่าจำนวนเส้นด้ายยืน ทอกันมากในภาคอีสาน

5.3 มัดหมี่ทั้งด้ายยืนและด้ายพุ่ง (two way ikat) เกิดจากนำเส้นด้ายยืนและด้ายพุ่งมัดย้อมให้เกิดลวดลาย แล้วนำมาทอขัดกัน เช่น ผ้าอันปรวม ซึ่งจะทอให้ส่วนมัดที่เป็นจุดปะขาวของเส้นด้ายยืน มาชนกับจุดปะขาวของเส้นด้ายพุ่งให้เป็นเครื่องหมายกากบาทบนสีพื้น ในประเทศไทยมีการผลิตอยู่แห่งเดียว คือ ที่จังหวัดสุรินทร์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางประกอบด้วย 7 จังหวัด คือ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร และร้อยเอ็ด

จังหวัดกาฬสินธุ์

กาฬสินธุ์ เป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์จังหวัดหนึ่งในภาคอีสาน จากหลักฐานทางโบราณคดีบ่งบอกว่าเคยเป็นที่อยู่อาศัยของเผ่าละว้า ซึ่งมีความเจริญทางด้านอารยธรรมประมาณ 1,600 ปี จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เริ่มตั้งเป็นเมืองในสมัยรัตนโกสินทร์ เมื่อปี พ.ศ. 2336 โดยท้าวโสมพะมิตร ได้อพยพหลบภัยมาจากดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงพร้อมไพร่พล และมาตั้งบ้านเรือนอยู่ริมน้ำป่าว เรียกว่า “บ้านแก่งสำโรง” แล้วได้นำเครื่องบรรณาการเข้าถวายสวามิภักดิ์ต่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ต่อมาได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ยกฐานะบ้านแก่งสำโรงขึ้นเป็นเมือง และพระราชทานนามว่า “เมืองกาฬสินธุ์” หรือ “เมืองน้ำคำ” ซึ่งเป็นเมืองที่สำคัญทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่สมัยโบราณกาล “กาฬ” แปลว่า “ดำ” “สินธุ์” แปลว่า “น้ำ” กาฬสินธุ์จึงแปลว่า “น้ำดำ” ทั้งมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้ท้าวโสมพะมิตรเป็น “พระยาชัยสุนทร” ครองเมืองกาฬสินธุ์เป็นคนแรก (รัชชชัย, 2546)

การปกครอง จังหวัดกาฬสินธุ์มีพื้นที่ทั้งหมด 6,946.746 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครอง ออกเป็น 14 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอยางตลาด อำเภอกมลาไสย อำเภอสหัชชันธุ์ อำเภอสมเด็จ อำเภอภูนิหารายณ์ อำเภอท่าคันโท อำเภอเขาวง อำเภอห้วยเม็ก อำเภอม่วง อำเภอนองบุรี อำเภอพนม อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอร่องคำ กิ่งอำเภอสามชัย กิ่งอำเภอนาคู กิ่งอำเภอคอนจัน และกิ่งอำเภอฆ้องชัย (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2550)

อาณาเขต จังหวัดกาฬสินธุ์มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (ธวัชชัย, 2546)

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดสกลนคร

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมหาสารคาม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมุกดาหาร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดมหาสารคาม จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดอุดรธานี

ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิประเทศของจังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถแบ่งลักษณะภูมิประเทศได้ 5 ลักษณะ คือ (กรมชลประทานจังหวัดกาฬสินธุ์, 2550)

1. พื้นที่ที่เป็นภูเขา ได้แก่ เทือกเขาภูพาน ซึ่งมีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 200-500 เมตร อยู่ทางทิศตะวันออก และทิศเหนือของจังหวัดในพื้นที่ของอำเภอสมเด็จ อำเภอเขาวง อำเภอภูนิหารายณ์ อำเภอห้วยผึ้ง บริเวณนี้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญได้แก่ ลำน้ำปาว ลำน้ำพาน

2. สภาพที่เป็นหุบเขา อยู่ในเขตอำเภอเขาวง มีลักษณะเป็นที่ราบระหว่างหุบเขา สภาพเป็นลูกคลื่น สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 175-250 เมตร มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น อยู่ในเขตอำเภอท่าคันโท อำเภอสหัชชันธุ์ บริเวณทิศเหนือของอำเภอยางตลาด ทิศใต้ของอำเภอสมเด็จ และบางส่วนของอำเภอห้วยผึ้ง

3. สภาพเป็นลูกคลื่น สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 175-250 เมตร มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนตื้น อยู่ในเขตอำเภอท่าคันโท อำเภอสหัชชันธุ์ บริเวณทิศเหนือของอำเภอยางตลาด ทิศใต้ของอำเภอสมเด็จ และบางส่วนของอำเภอห้วยผึ้ง

4. สภาพค่อนข้างราบ สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 150-170 เมตร อยู่ในบริเวณอำเภอ

เมือง อำเภอขางตลาด บางส่วนทางทิศใต้ของอำเภอสหพันธ์ ทางทิศตะวันออกของอำเภอสมเด็จ และอำเภอห้วยผึ้ง

5. สภาพพื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งน้ำ เป็นที่ราบริมฝั่งแม่น้ำชี ลำน้ำปาว ลำน้ำพาน มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 140-150 เมตร อยู่ในอำเภอกมลาไสย บางส่วนของอำเภอเมือง และอำเภอขางตลาด

คำขวัญ จังหวัดกาฬสินธุ์มีคำขวัญ ดังนี้ (นิรนาม, 2549)

“ฟ้าแดงสง่าง โป่งกลางเลิศล้ำ วัฒนธรรมไทย ผ้าไหมแพรวา ผาเสวยภูพาน มหาธารลำปาว ไคโนเสาร์สัตว์โลกล้านปี”

เอกลักษณ์ของผ้าทอ ผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ (มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543)

1. ผ้าไหมและฝ้ายมัดหมี่ เป็นลวดลายประยุกต์ซึ่งได้แก่ ลายนาถ ลายต้นสน เป็นต้น มักนำมาใช้ทอเป็นผ้าผืน ฝ้านุ่งเครื่องแต่งกาย และผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปต่างๆ

2. ผ้าจิดไหมและฝ้าย เป็นลวดลายดั้งเดิมที่นำมาทอใหม่ ได้แก่ ลายนาถ ลายดอกผักแว่น ลายหัน ลายแบด ลายกระบวน ลายหน่วยคั่น เป็นต้น ในโอกาสพิเศษชาวบ้านบางกลุ่มในพื้นที่จะแต่งกายในชุดภูไทประยุกต์ที่มีผ้าจิดเป็นส่วนประกอบ ส่วนผ้าห่อคัมภีร์โบราณที่ทอด้วยวิธีการจิดเป็นลายดั้งเดิมมีลวดลายเป็นลายกาบแบด ลายนาถ ลายขอ เป็นต้น

3. ผ้าแพรวา การทอผ้าแพรวามีมาพร้อมกับวัฒนธรรมของชาวภูไท ซึ่งเป็นชนกลุ่มที่แยกมาจากประเทศจีนตอนใต้ แล้วเคลื่อนย้ายผ่านประเทศเวียดนาม ลาว ข้ามฝั่งแม่น้ำโขงเข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ทางภาคอีสานของไทย ซึ่งส่วนหนึ่งอยู่ในหลายอำเภอของจังหวัดกาฬสินธุ์ ในหลายอำเภอ โดยแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอำเภอคำม่วง อำเภอกมลาไสย และกลุ่มอำเภอภูพานารายณ์ อำเภอเขาวง ผ้าแพรวาเปรียบเสมือนเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มชนที่สืบสายมาจากกลุ่มภูไท เป็นผ้าที่มีลักษณะพิเศษได้รับการสนับสนุน และส่งเสริมจากโครงการศูนย์ศิลปาชีพพิเศษในสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถฯ เมื่อครั้งเสด็จเยี่ยมพสกนิกรชาวอำเภอคำม่วง เมื่อปีพ.ศ. 2519 ได้ทอด

พระเนตรเห็นชาวภูไทบ้านโพน แต่งตัวโดยใช้ผ้าแพรวาสวยเยียง ได้ทรงสนพระทัยมากจึงโปรดตั้งให้ นางคำใหม่ โยคะสิงห์ เป็นผู้นำหรือควบคุมการทอผ้าแพรวา ได้ส่งนางคำใหม่และชาวภูไท 3 คน เข้าไปฝึกรวมการย้อมไหม ที่ส่วนอุตสาหกรรมสิ่งทอ กล้วยน้ำไท กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพราะทรงเห็นว่าการย้อมด้วยสีที่ซื้อในตลาดทั่วไปมีปัญหาเรื่องสีตกเมื่อได้ฝึกรวมจนชำนาญแล้ว ได้รับอุปกรณ์การย้อมสี น้ำยาเคมี และไหมจากสำนักพระราชวังเพื่อทอผ้าแพรวาถวายโดยใช้เวลา 3 เดือน ซึ่งเป็นที่พอพระทัยมาก เมื่อปีพ.ศ. 2544 ได้มีพระราชดำริให้ขยายหน้าผ้าให้กว้างขึ้น เพื่อที่จะได้นำไปใช้เป็นผ้าฝืนสำหรับตัดเสื้อผ้าได้ และมีลวดลายที่เหมาะสมตามความต้องการของตลาด

จังหวัดขอนแก่น

จังหวัดขอนแก่นตั้งอยู่กึ่งกลางของภาคอีสาน เป็นดินแดนที่มีบันทึกทางประวัติศาสตร์อันยาวนาน เป็นอาณาจักรที่เป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรมอันสูงส่งมาแต่ดึกดำบรรพ์ มีความเจริญรุ่งเรืองมาก่อนสมัยพุทธกาลหลายพันปี จากหลักฐานบริเวณ โนนนงทา อำเภอภูเวียง ได้ขุดพบเครื่องสำริดและเหล็ก เครื่องมือที่ทำด้วยหิน หัวขวานทองแดง พบเมืองโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยทวารวดี สมัยขอม มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัตถุและสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา มากมาย (นิรันดร์, 2549)

การปกครอง จังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่ทั้งหมด 10,885 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 20 อำเภอ 6 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอหนองเรือ อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอโนนสูง อำเภอชุมแพ อำเภอบ้านไผ่ อำเภอชนบท อำเภอฆ้องชัย อำเภอหนองสองห้อง อำเภอพล อำเภอภูเวียง อำเภอเวียงชัย อำเภออุบลรัตน์ อำเภอบ้านฝาง อำเภอเขาสมิง อำเภอพระยืน อำเภอเวียงใหญ่ อำเภอเปือยน้อย และอำเภอภูผาม่าน กิ่งอำเภอซำสูง กิ่งอำเภอโคกโพธิ์ไชย กิ่งอำเภอหนองนาคำ กิ่งอำเภอบ้านแฮด กิ่งอำเภอโนนศิลา และกิ่งอำเภอเวียงเก่า (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2550)

อาณาเขต จังหวัดขอนแก่นมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (ธวัชชัย, 2546)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดเลย

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดเพชรบูรณ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดมหาสารคาม

ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิประเทศของจังหวัดขอนแก่นมีลักษณะภูมิประเทศ ดังนี้ (กลุ่มงาน
ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานจังหวัดขอนแก่น, 2550)

1. ที่ราบเชิงเขา อยู่ทางทิศตะวันตก ตามแนวเขาภูกระดึง และเพชรบูรณ์ ครอบคลุมพื้นที่
อำเภอชุมแพ อำเภอภูผาม่าน อำเภอภูเวียง กิ่งอำเภอเวียงเก่า กิ่งอำเภอหนองนาคำ อำเภอหนองเรือ
อำเภออุบลรัตน์ อำเภอเขาสวนกวาง และอำเภอสีชมพู

2. ที่ราบลุ่มน้ำ อยู่ตอนกลางทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตกเฉียงใต้ โดยมีลุ่มน้ำสำคัญ
ได้แก่ ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำพอง และลุ่มน้ำเซิน ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอพระยืน อำเภอบ้านฝาง
อำเภอมัญจาคีรี กิ่งอำเภอโคกโพธิ์ชัย อำเภอน้ำพอง อำเภอกระนวน กิ่งอำเภอซำสูง และอำเภอ
ชนบท

3. ที่ราบดินปนทราย อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบ้านไผ่ อำเภอแวง
น้อย อำเภอแวงใหญ่ อำเภอพล อำเภอหนองสองห้อง อำเภอเปือยน้อย กิ่งอำเภอบ้านแฮด และ
กิ่งอำเภอโนนศิลา

คำขวัญ จังหวัดขอนแก่นมีคำขวัญ ดังนี้ (นิรนาม, 2550)

“พระธาตุขามแก่น เสียงแคนดอกคูน ศูนย์รวมผ้าไหม ร่วมใจผูกเสี่ยว เที่ยวขอนแก่นนคร
ใหญ่ ไคนะสารีลีลื้อก้อยเหรียญทองมวยโอลิมปิก”

เอกลักษณ์ของผ้าทอ ผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ผ้าไหมและฝ้าย
มัดหมี่ เป็นผ้ามัดหมี่ลายหมี่ใบพัด ลายหมี่กง ลายหมี่น้ำพอง ลายหมี่ข้อ ลายหมี่งูเหลือมใหญ่
ลายหมี่ปราสาทเสกกษัตริย์ ลายหมี่แปบผสมขอลาหมี่ก ลายหมี่โคมแก้ว ลายหมี่คันทาลีอก ลายหมี่
กงห้าลายผสมกงเจ็ดสาย ลายหมี่จี่เพชรสอดไส้ปลาไหล โดยส่วนใหญ่ใช้ทอผ้าฝืน ผลิตภัณฑ์
สำเร็จรูปจำพวกเครื่องแต่งกายและผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าห่ม ผ้าคลุมเตียง ผ้าพันคอ เป็นต้น
(มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543)

จังหวัดชัยภูมิ

จังหวัดชัยภูมิ เป็นเมืองที่เกิดขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โดยมีฐานะเป็นเมืองขึ้นของเมืองนครราชสีมา คู่กับเมืองบุรีรัมย์ มาปรากฏชื่อทางประวัติศาสตร์อีกครั้ง ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้มีชาวเมืองเวียงจันทน์ มีนายแลเป็นหัวหน้า พาคนมาตั้งหลักปักฐานในบริเวณที่เรียกว่า โนนน้ำอ้อม และคงใช้ชื่อเมืองตามเมืองเดิมว่า ชัยภูมิ ในสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์ก่อการกบฏยกกองทัพเข้ามาตีเมืองนครราชสีมาและหัวเมืองรายทาง นายแลเจ้าเมืองชัยภูมิ ได้ยกไพร่พลไปสมทบกับกำลังของคุณหญิงโมตีทัพของเจ้าอนุวงศ์ฯ แยกพ่ายไปได้ สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คุณหญิงโมเป็นท้าวสุรนารี และให้นายแลเป็นพระยาภักดีชุมพล เจ้าเมืองชัยภูมิคนต่อมา ที่สืบเชื้อสายมาจากพระยาภักดีชุมพล (แล) ก็ยังคงใช้ราชทินนามว่า พระยาภักดีชุมพล (นิรันดร์, 2549)

การปกครอง จังหวัดชัยภูมิมียี่พื้นที่ทั้งหมด 12,778.3 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 15 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอบ้านเขว้า อำเภอกอนสวรรค์ อำเภอหนองบัวแดง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอจัตุรัส อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอภูเขียว อำเภอบ้านแท่น อำเภอแก้งคร้อ อำเภอกอนสาร อำเภอเทพสถิต อำเภอหนองบัวระเหว อำเภอภักดีชุมพล อำเภอเนินสง่า และกิ่งอำเภอซับใหญ่ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2550)

อาณาเขต จังหวัดชัยภูมิมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (ชวัชชัย, 2546)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดขอนแก่น

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนครราชสีมา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดลพบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดนครราชสีมา

ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิประเทศของจังหวัดชัยภูมิเป็นที่ราบสูง บริเวณตอนกลางของจังหวัดเป็นพื้นที่ราบ พื้นที่ครึ่งหนึ่งของจังหวัดเป็นป่าไม้และภูเขา นอกจากนั้นเป็นที่ราบสูง มีพื้นที่ป่าไม้และเทือกเขาตั้งเรียงรายจากทิศตะวันออกสู่ทิศตะวันตก ประกอบด้วยเทือกเขาสำคัญคือ ภูแลนคา ภูพังเหย และภูเขียว ด้วยลักษณะดังกล่าวจึงทำให้พื้นที่จังหวัด ถูกแบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนเหนือ มีอำเภอหนองบัวแดง อำเภอแก้งคร้อ อำเภอบ้านแท่น อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอภูเขียว อำเภอกอนสาร และอำเภอภักดีชุมพล ส่วนใต้ มีอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอบ้านเขว้า อำเภอจัตุรัส

อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอเทพสถิต อำเภอหนองบัวระเหว อำเภอกอนสวรรค์ อำเภอเนินสง่า และ
กิ่งอำเภอซับใหญ่ (นิรนาม, 2550)

คำขวัญ จังหวัดชัยภูมิมีคำขวัญ ดังนี้ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2550)

“เมืองโบราณ บ้านนักสู้ ภูเสียดฟ้า ป่าซ่างหลาย ทุ่งไพรรก น้ำตกใส ผ้าไหมดี สตรีงาม
แดนธรรมแดนทอง”

เอกลักษณ์ของผ้าทอ ผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ (มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2543)

1. ผ้าไหมมัดหมี่ อำเภอเมืองชัยภูมิ ทอผ้ามัดหมี่ลายหมี่ขอ ลายสัตว์ และลายดอกไม้
อำเภอบ้านเขว้า ทอผ้าไหมมัดหมี่ทั้งลายดั้งเดิมและลายประยุกต์ เช่น ลายกระต่ายน้อย ลายกรงนก
ลายโคมไฟ และลายฉัตร และมีลายพิเศษ คือ ลายที่เรียกว่า ลายราชินี และลายพระเทพ คือลายที่ทำ
ตามแบบฉลองพระองค์ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพฯ อำเภอ
คอนสวรรค์ มีการทอผ้ามัดหมี่ลายปลาหมึก ลายกรมป่าไม้ ลายขอ ลายกุญแจ ลายหน้าต่าง เป็นต้น

2. ผ้าจิดฝ้าย ลวดลายจะเป็นลายเรขาคณิตที่นำมาผสมผสานกันจนเกิดเป็นลายต่างๆ ได้แก่
ลายกระบอก ลายบายศรี ลายกาบบัวใหญ่ ลายกาบบัวน้อย ลายซ่าง ลายม้า ลายแมงป่อง ลายขอ
ลายดาว เป็นต้น ส่วนใหญ่นำมาทำเป็นผ้าปูที่นอน ผ้าคลุมต่างๆ ผ้าผืน ผ้าสไบ และผลิตภัณฑ์แปรร
รูปต่างๆ ได้แก่ หมอน เสื้อผ้า พวงกุญแจ ที่รองจาน ที่รองแก้ว กระเป๋า ตุ๊กตา ยาม เป็นต้น

จังหวัดมหาสารคาม

จังหวัดมหาสารคาม ตั้งอยู่ที่กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีบรรยากาศเต็มไปด้วย
ความสงบ และเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงได้ชื่อว่าเป็น
“ตักศิลาแห่งอีสาน” เนื่องจากมีสถาบันการศึกษาอยู่มากมายหลายแห่ง อาชีพที่สำคัญของชาว
มหาสารคามคือ การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ อาชีพในครัวเรือนที่ทำกันมากคือ การเลี้ยงไหม และ
ทอผ้าไหม ผ้าไหมมหาสารคามส่วนใหญ่เป็นผ้าที่มีลวดลายแบบดั้งเดิม และสวยงามมาก (นิรนาม,
2550)

การปกครอง จังหวัดมหาสารคามมีพื้นที่ทั้งหมด 5,291.7 ตารางกิโลเมตร การปกครองแบ่งออกเป็น 11 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย อำเภอกระบือ อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอนาป่า อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอนาเชือก อำเภอเชียงยืน อำเภอนาคู อำเภอแคว้อ อำเภอขามศรีราษฎร์ กิ่งอำเภอกุฉินชัย และกิ่งอำเภอชื่นชม (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2550)

อาณาเขต จังหวัดมหาสารคามมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดขอนแก่น

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดร้อยเอ็ด

ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิประเทศของจังหวัดมหาสารคามเป็นที่ราบลูกคลื่น ไม่มีภูเขา มีแม่น้ำชีไหลผ่าน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา (นิรนาม, 2549)

คำขวัญ จังหวัดมหาสารคามมีคำขวัญ ดังนี้ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2550)

“พุทธมณฑลอีสาน ถิ่นฐานอารยธรรม ผ้าไหมล้ำเลอค่า ตักสิลานคร”

เอกลักษณ์ของผ้าทอ ผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ (มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543)

1. ผ้าไหมและฝ้ายมัดหมี่ ลวดลายที่พบได้แก่ ลายหมี่ฝ้านางใหญ่ ลายช้างประตู่เมือง ลายหมี่ดาว ลายไก่อช่น ลายหมี่ซ้อ ลายหมี่หวาน ลายนก ลายดอกมะลิ ลายกาบบัว ลายกำแพง ลายปลา ลายดอกหมาก ลายปักจับเจ็ด ลายคอนโค ลายหัวใจ ลายโซ่ เป็นต้น นำไปทอเป็นผ้านุ่งโสร่ง ผ้าปูโต๊ะ และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า เป็นต้น

2. ผ้าจิดไหมและฝ้าย ลวดลายที่พบได้แก่ ลายดอกแก้ว ลายรูปสัตว์ต่างๆ เป็นต้น นำไปใช้ทำเป็นผ้าหน้าหมอน ผ้าสไบ ผ้าโปกสิริชะ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าม่าน ผ้าปูโต๊ะ เป็นต้น

จังหวัดมุกดาหาร

ในปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงในแขวงสวันเขต มีหมู่บ้านชุมชนใหญ่ ชื่อบ้านหลวงโพนสิน ซึ่งตั้งอยู่ที่บริเวณพระธาตุอิงฮัง เขตเมืองสวันเขต โดยมีเจ้าจันทร์สุรยวงศ์ปกครองมีบุตรชายชื่อ เจ้ากนิริ ซึ่งต่อมาได้ข้ามลำน้ำโขงมาฝั่งขวาที่บริเวณปากห้วยมุก สร้างบ้านแปลงเมืองขึ้น ณ ที่นั่นในปีพ.ศ.2310 แล้วเสร็จในปีพ.ศ.2313 และตั้งชื่อเมืองว่ามุกดาหาร ซึ่งชื่อเมืองมุกดาหารนั้นมาจาก “แก้วมุกดาหาร” อันเกิดจากศุภนิมิตที่พบเห็นในขณะที่กำลังสร้างเมือง ชาวเมืองทั่วไปเรียกมุกดาหารว่าเมืองมุก ในสมัยพระเจ้าตากสินมหาราชได้พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้เจ้ากนิริเป็น พระยาจันทร์ศรีสุรราชอุปราชามัณฑาทูราช ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองคนแรกของเมืองมุกดาหาร เมื่อปีพ.ศ.2321 เดิมเมืองมุกดาหารมีฐานะเป็นเมืองขึ้นการปกครองกับมณฑลอุดร ต่อมาเมื่อปีพ.ศ.2450 มีการปรับปรุงการปกครองมณฑลอุดรเป็นจังหวัดและเมืองมุกดาหารจึงถูกยุบเป็นอำเภอเมืองมุกดาหาร ขึ้นการปกครองกับจังหวัดนครพนม จนกระทั่งปีพ.ศ.2525 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดมุกดาหารขึ้นเป็นจังหวัดที่ 73 ของประเทศไทยและเป็นจังหวัดที่ 17 ของภาคอีสาน (นิรนาม, 2549)

การปกครอง จังหวัดมุกดาหารมีพื้นที่ทั้งหมด 4,339.8 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอนิคมน้ำอ้อย อำเภอคอนตาล อำเภอคำชะอี อำเภอดงหลวง อำเภอหนองสูง และอำเภอหว้าน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2550)

อาณาเขต จังหวัดมุกดาหารมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (ธวัชชัย, 2546)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดสกลนคร และจังหวัดนครพนม

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดยโสธร จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ แขวงสวันเขตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดกาฬสินธุ์

ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิประเทศของจังหวัดมุกดาหารส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงประกอบด้วยป่าและภูเขาประมาณ 70% ด้านทิศใต้และ ทิศตะวันตกมีเทือกเขาภูพาน ป่าไม้และดงดิบ ด้านทิศตะวันออก เป็นที่ราบสลับป่าและมีแม่น้ำโขง เป็นเส้นกั้นพรมแดนยาวประมาณ 70 กิโลเมตร

นอกจากนั้นมีแม่น้ำสายสำคัญคือ ห้วยมุก ห้วยบังอี ห้วยแซ่ ห้วยบังทราย ห้วยชะโนด ห้วยทราย ห้วยชิงชัน ห้วยคะลิม และห้วยใหญ่ (กระทรวงวัฒนธรรม, 2550)

คำขวัญ จังหวัดมุกดาหารมีคำขวัญ ดังนี้ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2550)

“หอแก้วสูงเสียดฟ้า ภูผาทิวแก่งกระเบา แผล่ผ่าชนเมือง ลือเลื่องมะขามหวาน กลองโบราณล้ำเลิศ ถิ่นกำเนิดลำพญา ตระการตาชายโขง เชื่อมโยงอินโดจีน”

เอกลักษณ์ของผ้าทอ ผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ (มหาวิทยาลัย ศิลปากร, 2543)

1. ผ้าไหมและฝ้ายมัดหมี่ เป็นลวดลายดั้งเดิม ได้แก่ ลายกาบเครือ ลายเกร็ดเต่า ลายพ.พาน ลายคุ่มเล็ก ลายขอใหญ่ ลายตาสับประรด เป็นต้น ลวดลายประยุกต์ ได้แก่ ลายนาคคู่ ลายต้นสน ลายเทพอัปสร เป็นต้น ทอเป็นผ้านุ่ง ผ้าปูโต๊ะ ผ้าเช็ดมือและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปต่างๆ

2. ผ้าจิดฝ้าย เป็นลวดลายประยุกต์ได้แก่ ลายดอกกุหลาบ เป็นต้น ใช้ทำเป็นผ้าหน้าหมอน ผ้าพันคอ ผ้าปูโต๊ะ เป็นต้น

จังหวัดยโสธร

จากพงศาวดารเมืองยโสธรได้บันทึกไว้ว่า พระเจ้าวรวงศา (พระวอ) เสนาบดีเก่าเมืองเวียงจันทน์กับสมักรพรรคพวกเดินทางอพยพจะไปอาศัยอยู่กับเจ้านครจำปาศักดิ์ เมื่อเดินทางถึงดงผีสิงห์เห็นเป็นทำเลดี จึงได้ตั้งหลักฐานและสร้างเมืองที่นี่ เรียกว่า “บ้านสิงห์ท่า” ต่อมาใน พ.ศ. 2357 พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะบ้านสิงห์ท่าแห่งนี้ขึ้นเป็น “เมืองยโสธร” ขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ มีเจ้าเมืองดำรงบรรดาศักดิ์เป็นพระสุนทรราชวงศาในปี พ.ศ. 2515 ได้ยกฐานะขึ้นเป็นจังหวัดยโสธร โดยประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 70 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2515 ได้แยกอำเภอยโสธร อำเภอกำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย อำเภอป่าดิว อำเภอเลิงนกทาและอำเภอกุดชุม ออกจากจังหวัดอุบลราชธานี และรวมกันเป็นจังหวัดยโสธร ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2515 เป็นต้นมา (นิรนาม, 2549)

การปกครอง จังหวัดยโสธรมีพื้นที่ทั้งหมด 4,124.2 กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ คือ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอกำเขื่อนแก้ว อำเภอกุดชุม อำเภอป่าดิว อำเภอมหาชนะชัย อำเภอเลิงนกทา อำเภอก้อวัง อำเภอทรายมูล และอำเภอไทยเจริญ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2550)

อาณาเขต จังหวัดยโสธรมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (ธวัชชัย, 2546)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดนครพนม

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดศรีสะเกษ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดอุบลราชธานี

ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิประเทศของจังหวัดยโสธรสภาพทั่วไปเป็นที่ราบ มีความลาดเอียงจากทิศเหนือไปทางทิศใต้ และจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก ลักษณะของดินเป็นดินร่วนปนทราย มีลำน้ำชีเป็นแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่านตอนใต้ตลอดทั้งปี (ศูนย์ปฏิบัติการจังหวัดยโสธร, 2550)

คำขวัญ จังหวัดยโสธรมีคำขวัญ ดังนี้ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2550)

“เมืองประชาธิปไตย บั้งไฟโก้ แตงโมหวาน หมอนขวานผ้าขิด แหล่งผลิตข้าวหอมมะลิ”

เอกลักษณ์ของผ้าทอ ผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดยโสธร ได้แก่ (มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543)

1. ผ้าไหม ผ้าฝ้าย และผ้าโทรมัดหมี่ เป็นลวดลายดั้งเดิมได้แก่ ลายโคมห้า ลายไก่ ลายนก ลายนาค ลายหมี่คัน ลายหน่วย ลายหมี่ดอกคู่ ลายขอ ลายฆ้องวง เป็นต้น ลวดลายประยุกต์ได้แก่ ลายปักจับหว้าน ลายขอพระเทพ ลายหมี่นาค ลายนาคปราสาท ลายผีเสื้อ เป็นต้น นำไปใช้เป็นผ้าจีน ผ้าฝืน ผ้าโสร่ง และผ้าห่ม เป็นต้น

2. ผ้าขิดฝ้ายและโทเร ลวดลายที่พบ ได้แก่ ลายตามะกอก ลายพิกุล ลายกาบใหญ่ ลายช้าง ลายขอ ลายไทย ลายไทยช่อน้อย ลายก้างปลา ลายผีเสื้อ ลายม้า ลายดอกมะลิ ลายดอกแก้ว เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบผ้าขิดที่มีการทอผสมผสานหลายลายในผืนเดียวกัน เช่น ลายขอในวัง ลายตามน

เป็นต้น นำมาทำเป็นหมอนจืด หมอนขวานลายจืด ผ้าขาวม้า ผ้าโสร่ง ผลิตภัณฑ์แปรรูปต่างๆ เช่น เปลยวน เบาะรองนั่ง เป็นต้น

จังหวัดร้อยเอ็ด

จังหวัดร้อยเอ็ด อดีตเคยเป็นเมืองใหญ่ที่รุ่งเรืองมาก ชื่อว่า สาเกตนคร มีประตูเข้าเมือง 11 ประตู เมืองขึ้น 11 เมือง แต่ปัจจุบันได้มีการพัฒนาในด้านต่างๆ มากมาย เมืองร้อยเอ็ดได้เปลี่ยนแปลงไปจนแทบจะหาร่องรอยแห่งอดีตไม่พบ ประวัติศาสตร์ของเมืองร้อยเอ็ด เริ่มปรากฏขึ้นในราวสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย โดยมีเจ้าลาวจากนครจำปาศักดิ์ ได้เดินทางมาตั้งบ้านเรือนในบริเวณที่เป็นอำเภอสุวรรณภูมิในปัจจุบัน ต่อมาได้มาพึ่งพระบรมโพธิสมภารสมเด็จพระบรมราชาที่ 3 แห่งกรุงศรีอยุธยา ในสมัยสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ได้ย้ายเมืองใหม่มาตั้งที่บริเวณเมืองร้อยเอ็ด ปัจจุบัน ส่วนเมืองสุวรรณภูมิเดิมก็ยังคงมีอยู่ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 เจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์คิดกบฏต่อกรุงเทพฯ ได้ยกทัพเข้ามาตีหัวเมืองรายทางจนถึงนครราชสีมา แต่ก็ถูกทัพไทยตีแตกพ่ายไปในที่สุด (นิรนาม, 2549)

การปกครอง จังหวัดร้อยเอ็ดมีพื้นที่ทั้งหมด 7737.087 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 17 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอคือ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอปทุมรัตน์ อำเภอเมืองสรวง อำเภอจตุรพักตรพิมาน อำเภอธวัชบุรี อำเภอพนมไพร อำเภอเสลภูมิภูมิ อำเภอโพธิ์ชัย อำเภออาจสามารถ อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอโพนทอง อำเภอหนองพอก อำเภอเมยวดี อำเภอโพนทราย อำเภอศรีสมเด็จ อำเภอจังหาร กิ่งอำเภอเชียงขวัญ กิ่งอำเภอหนองฮี และกิ่งอำเภอทุ่งเขาหลวง (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2550)

ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิประเทศของจังหวัดร้อยเอ็ดโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 120-160 เมตร มีภูเขาทางตอนเหนือซึ่งติดต่อกับเทือกเขาภูพาน บริเวณตอนกลางของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบลูกคลื่น บริเวณตอนล่างมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำมูลและสาขา ได้แก่ ได้แก่ลำน้ำชี ลำน้ำพลับพลา ลำน้ำเตา เป็นต้น บริเวณที่ราบต่ำอันกว้างขวาง เรียกว่าทุ่งกุลาร้องไห้ มีพื้นที่ประมาณ 80,000 ไร่ มีลักษณะเป็นที่ราบแอ่งกระทะ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2550)

อาณาเขต จังหวัดร้อยเอ็ดมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รัชชชัย, 2546)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดมุกดาหาร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดยโสธร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดมหาสารคาม

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดศรีสะเกษ

คำขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดมีคำขวัญ ดังนี้ (นิรนาม, 2549)

“สิบเอ็ดประตูเมืองสาเกต บุญพะเหวดประเพณี มหาเจดีย์ชัยมงคล งามน่ายลบึงพลาญชัย
เขตกว้างไกลทุ่งกุลา โลกลือชาข้าวหอมมะลิ”

เอกลักษณ์ของผ้าทอ ผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ (มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2543)

1. ผ้าไหม ผ้าฝ้าย และผ้าไหมมัดหมี่ สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ลวดลายดั้งเดิมได้แก่
ลายตีนแมว ลายหมี่ตาขัน ลายต้นสน ลายหมี่คัน ลายขอ ลายประตูลี้น ลายดอกแก้วลายบันได
ลายบุญกฐิน และลายประยุกต์ได้แก่ ลายอกนก ลายตะเกาหลงขอ ลายใบไม้ ลายตีนเสือ ลายน้าสอง
ส่วนใหญ่จะเป็นผ้าชิ้น ผ้าขาวบาง ผ้าสไบ และผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป สำหรับการทอผ้าฝ้ายและผ้า
ไหมมัดหมี่ ลวดลายดั้งเดิม ได้แก่ ลายเครือช้อน ลวดลายประยุกต์ ได้แก่ ลายสอง ลายหมากหวาย
ลายลูกแก้ว ลายสก็อต เป็นต้น ส่วนใหญ่จะใช้ทอเป็นผ้าขาวม้า ผ้าห่ม และผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

2. ผ้าจิดไหมและฝ้าย ลวดลายดั้งเดิม ได้แก่ลายบัวผันชั้น ลายบัวคว่ำบัวหงาย ลายจิด
ลายนาคนางจิด เป็นต้น ส่วนใหญ่จะทำเป็นผ้าถุง สไบ ผ้าฝืนสำหรับตัดชุด

โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ความเป็นมาโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ขณะที่ประเทศกำลังเผชิญปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ และประชาชนทุกระดับประสบ
ปัญหาต่างๆ ปัญหาหนึ่งที่ประชาชนระดับรากหญ้า ซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศถูกรุมเร้าคือ

ปัญหาความยากจน รัฐบาลจึงได้ประกาศสงครามกับความยากจน โดยได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาว่าจะจัดให้มีโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อให้แต่ละชุมชนได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสินค้าโดยรัฐพร้อมที่จะเข้าช่วยเหลือในด้านความรู้สมัยใหม่ และการบริหารจัดการเพื่อเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วยระบบร้านค้าเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นสร้างชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างรายได้ด้วยการนำทรัพยากร ภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นและมูลค่าเพิ่ม เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ และได้กำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการอำนาจการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติพ.ศ. 2544 ประกาศ ณ วันที่ 7 กันยายน 2544 ขึ้น โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการอำนาจการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ หรือเรียกโดยย่อว่า กอ.นตผ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น (นายปองพล อดิเรกสาร) เป็นประธานกรรมการ และให้คณะกรรมการ กอ.นตผ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนแม่บทการดำเนินงาน “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” กำหนดมาตรฐานและหลักเกณฑ์การคัดเลือกและขึ้นบัญชีผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบลรวมทั้งสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนแม่บทอย่างมีประสิทธิภาพ (บริษัทอินโฟซิสเทค, 2552)

ปรัชญาของ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวทางประการหนึ่งที่จะสร้างความเจริญแก่ชุมชนให้สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพมีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น สามารถจำหน่ายในตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ โดยมีหลักการพื้นฐาน 3 ประการ คือ (บริษัทอินโฟซิสเทค, 2552)

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local Yet Global)
2. พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self-Reliance-Creativity)
3. การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development)

ผลิตภัณฑ์ไม่ได้หมายถึงตัวสินค้าอย่างเดียวแต่เป็นกระบวนการทางความคิดรวมถึง การบริการ การดูแลการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรักษาภูมิปัญญาไทย การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อ ให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น จุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศและทั่วโลก

วัตถุประสงค์ของหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

การดำเนินงานตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์มีวัตถุประสงค์เพื่อ (บริษัทอินโฟซิสเทค, 2552)

1. สร้างงาน สร้างรายได้ แก่ชุมชน
2. สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน ให้สามารถคิดเอง ทำเอง ในการพัฒนาท้องถิ่น
3. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สินค้า OTOP Product Champion

ความหมายของ OPC (OTOP Product Champion) ในปี 2546 คณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในขณะนั้น (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ประธานคณะกรรมการได้กำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินการ โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในเรื่องสินค้า OTOP Product Champion โดยจะคัดสรรจากสินค้าสุดยอดของ จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงมาตรฐานสินค้าจากระดับภูมิภาคสู่สากล (Local Links – Global Reaches) (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2552)

กรอบแนวคิดการคัดสรร OPC กรอบในการคัดสรร OPC ของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และ ประเทศ จะมีดังต่อไปนี้ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2552)

1. สามารถส่งออกได้ (exportable) โดยมีความแกร่งของตราสินค้า (brand equity)

2. ผลิตอย่างต่อเนื่องและคุณภาพเดิม (continuous & consistent)

3. ความมีมาตรฐาน (standardization) โดยมีคุณภาพ (quality) และสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า (satisfaction)

4. มีประวัติความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ (story of product)

คุณสมบัติของผู้ผลิต ผู้ผลิตที่จะคัดเข้ารับการคัดสรรหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ต้องมีคุณสมบัติดังนี้ (สำนักงานพาณิชย์, 2552)

1. เป็นผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ที่มีชื่อในการสำรวจและลงทะเบียนผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการ OTOP ของจังหวัด

2. ผลิตภัณฑ์ที่ส่งเข้าคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้แจ้งไว้ในการสำรวจและลงทะเบียนผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการ OTOP

3. ผลิตภัณฑ์ที่ส่งเข้าคัดสรร ต้องผ่านการรับรองมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดหรือผ่านการรับรองมาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น อย. มพข. มอก. คิว (Qmark) GAP GMP HACCP และมาตรฐานอินทรีย์ เป็นต้น

ประเภทผลิตภัณฑ์ที่คัดสรร (Product Classification) ประเภทผลิตภัณฑ์ที่คัดสรร OPC ในปี 2549 ได้จัดแบ่งประเภทผลิตภัณฑ์ OTOP ใหม่ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์การใช้งานออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้ (สำนักงานพาณิชย์, 2552)

1. ประเภทอาหาร หมายถึง ผลิตผลทางการเกษตรที่บริโภคสด เช่น ผลไม้ เป็นต้น และผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปที่พร้อมบริโภค หรืออาหารแปรรูปกึ่งสำเร็จรูป รวมถึงอาหารแปรรูปที่ใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น น้ำพริก เป็นต้น

2. ประเภทเครื่องดื่มน้ำ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น สุราแช่ สุรากลั่น เป็นต้น และไม่มีแอลกอฮอล์ รวมถึงผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มที่พร้อมดื่ม ผลิตภัณฑ์ประเภทขงละลาย ขิงผงสำเร็จรูป และผลิตภัณฑ์ประเภทขง เช่น น้ำผลไม้ น้ำสมุนไพร ชาใบหม่อน เป็นต้น

3. ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย หมายถึง ผ้าทอและผ้าถักจากเส้นใยธรรมชาติ หรือเส้นใยธรรมชาติและเส้นใยสังเคราะห์ เช่น ผ้าแพรวา ผ้าถักโครเชต์ เป็นต้น ผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อผ้า เครื่องประดับตกแต่งร่างกายจากวัสดุทุกประเภท เช่น ผ้าพันคอ หมวก กระเป๋า เข็มขัด สร้อยคอ ต่างหู รองเท้า เป็นต้น

4. ประเภทของใช้และของประดับตกแต่ง หมายถึง ผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องเขียน เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้สอยต่างๆ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ในกลุ่มจักสาน ถักสาน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้สอย เช่น โตะ เก้าอี้ ดอกไม้ประดิษฐ์ เป็นต้น

5. ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร หมายถึง ผลผลิตจากธรรมชาติที่ไม่ใช่อาหารบริโภค เช่น เครื่องสำอางสมุนไพร สมุนไพร แชมพูสมุนไพร น้ำมันหอมระเหย เป็นต้น

หลักเกณฑ์การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ได้กำหนดให้มีการพิจารณาในการให้ค่าคะแนนผลิตภัณฑ์ที่ส่งเข้าคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับประเทศ โดยมีคณะกรรมการดำเนินการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ตามกลุ่มประเภทผลิตภัณฑ์เป็นผู้พิจารณาให้ค่าคะแนนผลิตภัณฑ์ตามกลุ่มประเภทผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ (สำนักงานพาณิชย์, 2552)

ส่วน ก หลักเกณฑ์การพิจารณาด้านผลิตภัณฑ์และความเข้มแข็งของชุมชน (30 คะแนน)

1. ด้านการผลิต
2. ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์
3. ด้านความเข้มแข็งของชุมชน

ส่วน ข หลักเกณฑ์การพิจารณาด้านความเป็นไปได้ทางการตลาด (30 คะแนน)

1. ด้านการตลาด
2. ด้านเรื่องราวของตำนานผลิตภัณฑ์(Story of Product)

ส่วน ค หลักเกณฑ์การพิจารณาด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ (40 คะแนน)

1. การตรวจสอบ/วิเคราะห์คุณภาพตามประเภทผลิตภัณฑ์

จำนวนผลิตภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการสินค้า OTOP ส่งสมัครเข้าคัดสรรสุดยอด
หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ได้ร้อยละ 1 ผลิตภัณฑ์หลัก

การกำหนดระดับสินค้า กำหนดระดับสินค้า (product level) ออกเป็น 5 ระดับ ตามค่า
คะแนน ดังนี้ (สำนักงานพาณิชย์, 2552)

1. ระดับ 5 ดาว ได้คะแนนตั้งแต่ 90 คะแนนขึ้นไป เป็นสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน หรือมี
ศักยภาพในการส่งออก

2. ระดับ 4 ดาว ได้คะแนนระหว่าง 89-90 คะแนน เป็นสินค้าที่มีศักยภาพเป็นที่ยอมรับ
ระดับประเทศ และสามารถพัฒนาสู่สากลได้

3. ระดับ 3 ดาว ได้คะแนนระหว่าง 70-79 คะแนน เป็นสินค้าระดับกลาง ที่สามารถพัฒนา
สู่ระดับ 4 ดาว

4. ระดับ 2 ดาว ได้คะแนนระหว่าง 60-69 คะแนน เป็นสินค้าสามารถพัฒนาสู่ระดับ 3 ดาว
มีการประเมินศักยภาพเป็นระยะ

5. ระดับ 1 ดาว ได้คะแนนต่ำกว่า 60 คะแนน เป็นสินค้าที่ไม่สามารถพัฒนาสู่ระดับ 2 ดาว
ได้ เนื่องจากมีจุดอ่อนมาก และยากต่อการพัฒนา

การคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์เด่นของจังหวัดที่มีเอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณค่า เป็น
ที่นิยม มีศักยภาพด้านการผลิต และความสามารถด้านการตลาด โดยพิจารณาจากด้านผู้บริโภค และ
การส่งเสริมจากหน่วยงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขจีจรัส และคณะ (2550) ศึกษาการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหม โดยศึกษา 1) ศักยภาพการผลิต 2) คุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหม และ 3) ผลของการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้การรับรองมาตรฐานมก.-ชกส. โดยมีกลุ่มผู้ผลิตที่เป็นลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเข้าร่วมโครงการจำนวน 6 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มผู้ผลิตมีสมาชิกจำนวนแตกต่างกัน กลุ่มใหญ่ที่สุดมีสมาชิก 116 คน ขณะที่กลุ่มที่เล็กที่สุดมีสมาชิกเพียง 17 คน ทุกกลุ่มมีศักยภาพด้านการทอผ้าไหมใกล้เคียงกัน และผลิตผ้าไหมที่มีรูปแบบและลวดลายคล้ายๆ กัน ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมพบว่า โดยทั่วไปมีคุณภาพค่อนข้างดี แต่มีความคงทนของสีต่อการซักยังไม่ดีพอ หลังจากเข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาผ้าไหมเรื่อง 1) การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหม 2) การย้อมสีไหมระดับชุมชน และ 3) การพัฒนาสถานที่ผลิต พบว่ากลุ่มผู้ผลิตสามารถผลิตผ้าไหมที่มีคุณภาพดีขึ้นและมีผ้าไหมที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มก.-ช.ก.ส. จำนวน 2 ชิ้น นอกจากนี้กลุ่มผู้ผลิตยังสามารถพัฒนาสถานที่ผลิตให้ถูกสุขลักษณะมากขึ้น

ขจีจรัส และคณะ (2552) ศึกษาพบว่าในภาพรวมผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมืองในระดับสูง โดยมีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่ม การถ่ายทอดภูมิปัญญา การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การผลิตเส้นด้าย การฟอกย้อม การเตรียมเส้นด้าย การออกแบบลวดลายผ้าและรูปแบบผลิตภัณฑ์ในระดับสูง มีศักยภาพด้านการตลาด คุณภาพของผลิตภัณฑ์ การจัดหาวัตถุดิบ การทอและการผลิตเพื่อจำหน่ายในระดับปานกลาง และมีศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ในระดับต่ำ

ทรงจิต และคณะ (มปป) ศึกษาศักยภาพและสถานภาพของภูมิปัญญาไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 จังหวัด 321 อำเภอ/กิ่งอำเภอ ผลการวิจัยพบว่าภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม (ผ้า ผ้าไหม เครื่องใช้ จักสาน ฯลฯ) สามารถจัดระดับศักยภาพของภูมิปัญญาไทยได้ดังนี้ ศักยภาพของภูมิปัญญาที่มีระดับสูงมาก ได้แก่จังหวัดสกลนครรวม 12 อำเภอ รองลงมา คือจังหวัดชัยภูมิ นครพนม มุกดาหาร จังหวัดละ 6 อำเภอ จังหวัดที่มีศักยภาพของภูมิปัญญาที่ระดับสูง ได้แก่จังหวัดอุบลราชธานีรวม 11 อำเภอ รองลงมา คือ จังหวัดอุดรธานี 7 อำเภอ จังหวัดที่มีศักยภาพของภูมิปัญญาที่ระดับค่อนข้างสูง ได้แก่จังหวัดนครราชสีมา รวม 14 อำเภอ รองลงมา คือ จังหวัดสุรินทร์ 11 อำเภอ และจังหวัดที่มีศักยภาพของภูมิปัญญาที่ระดับปานกลาง ได้แก่จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ร้อยเอ็ด จังหวัดละ 9 อำเภอ รองลงมา คือ จังหวัดนครราชสีมา ศรีสะเกษ จังหวัดละ

8 อำเภอ ส่วนศักยภาพและภูมิปัญญาที่ไม่มีข้อมูลปรากฏมากที่สุด ได้แก่จังหวัดขอนแก่นรวม 4 อำเภอ รองลงมา คือจังหวัดศรีสะเกษ 3 อำเภอ โดยเฉลี่ยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศักยภาพของภูมิปัญญาในระดับค่อนข้างสูง

สุธีลักษณ์ และคณะ (2549) ศึกษาศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคกลาง จากกลุ่มผู้ผลิตจำนวน 72 กลุ่ม ใน 26 จังหวัดในภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมกลุ่มผู้ผลิตในภาคกลางมีศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมืองในระดับปานกลาง โดยมีศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่าย ด้านความเข้มแข็งของกลุ่มและด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาในระดับมาก มีศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้าย การทอ การออกแบบลวดลายและผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาดในระดับปานกลางและมีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบ การผลิตเส้นด้าย การฟอกย้อม การตัดเย็บผลิตภัณฑ์และด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ในระดับน้อย

Piromthamsiri *et al.* (2007) ศึกษาพบว่าในภาพรวมกลุ่มผู้ผลิตภาคเหนือมีศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมืองที่ระดับสูง โดยมีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ความเข้มแข็งของกลุ่ม การตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การเตรียมเส้นด้าย การออกแบบลวดลายผ้าและผลิตภัณฑ์ การผลิตเพื่อจำหน่ายระดับสูง มีศักยภาพด้านการผลิต คุณภาพผลิตภัณฑ์ การผลิตเส้นด้าย ฟอกย้อม การทอ การตัดเย็บผลิตภัณฑ์ระดับปานกลาง และมีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบระดับต่ำ

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองได้แก่ ชื่อกลุ่ม จังหวัด ระดับดาว (OTOP) สถานภาพของกลุ่ม จำนวนสมาชิก ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม ชนิดของผ้าที่ทอ รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ใยที่ใช้ทอผ้า สีที่ใช้ย้อม กี่ที่ใช้ทอ จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองได้แก่ ด้านการจัดหาวัตถุดิบ ด้านการผลิตเส้นด้าย ด้านการฟอกย้อม ด้านการเตรียมเส้นด้าย ด้านการทอ ด้านการออกแบบลวดลาย สีเส้น และรูปแบบผลิตภัณฑ์ ด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ ด้านการผลิตเพื่อจำหน่าย ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ด้านการตลาด ด้านความเข้มแข็งของกลุ่ม และด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ทั้งหมดจำนวน 45 ข้อ

วิธีการ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองครั้งนี้คือ ผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางประกอบด้วยพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร และร้อยเอ็ด ที่ได้รับระดับดาว 3-5 ดาว ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ปี 2549 ซึ่งมีทั้งสิ้น 797 กลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกเฉพาะกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่ได้รับระดับดาว OTOP 3 - 5 ดาว ซึ่งมีทั้งสิ้น 659 กลุ่ม
2. การสุ่มตามระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน (proportional stratified random sampling) (วีรยา, 2539) โดยสุ่ม 15% จากกลุ่มผู้ผลิตในแต่ละจังหวัดและแต่ละระดับดาว โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) (วีรยา, 2539) ด้วยวิธีการจับฉลากในกรณีสุ่มตัวอย่างได้ไม่ถึง 1 กลุ่ม จะใช้กลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม เพื่อจะได้มีกลุ่มตัวอย่างครบทุกระดับดาว ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 100 กลุ่ม ดังภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินศักยภาพซึ่งพัฒนาโดย ขจิรัฐ และคณะใช้ในศึกษาการวิจัยเรื่องศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ (ขจิรัฐ และคณะ, 2549)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยอีก 2 คน ซึ่งได้ชี้แจงทำความเข้าใจการใช้แบบสัมภาษณ์ รวมทั้งวิธีบันทึกข้อมูลให้ตรงกันจึงนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเวลาการเก็บข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่าง เดือนมกราคม 2550 ถึง เดือนกันยายน 2551

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้ววิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมือง วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

ศึกษาภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมือง วิเคราะห์โดยใช้ค่าคะแนนศักยภาพเฉลี่ย และระดับศักยภาพเฉลี่ย

เกณฑ์การวิเคราะห์ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 3 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ศักยภาพสูง	เท่ากับ	3 คะแนน
ศักยภาพปานกลาง	เท่ากับ	2 คะแนน
ศักยภาพต่ำ	เท่ากับ	1 คะแนน

ทั้งนี้ใช้เกณฑ์ประเมินดังแสดงในภาคผนวก

เกณฑ์การวิเคราะห์ระดับศักยภาพเฉลี่ยจากคะแนนศักยภาพเฉลี่ย ได้กำหนดช่วงจำนวนชั้นระดับของคะแนนแต่ละช่วง เพื่อวิเคราะห์และแปลความหมาย (บุญเรียง, 2545) ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{การจัดช่วงระดับค่าเฉลี่ย} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{3 - 1}{3} \\
 &= 0.66
 \end{aligned}$$

นำค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองมากำหนดระดับศักยภาพแต่ละด้าน โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.34 – 3.00	หมายถึงมีศักยภาพสูง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.67 – 2.33	หมายถึงมีศักยภาพปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.66	หมายถึงมีศักยภาพต่ำ

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP และจำนวนสมาชิกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test) จากนั้นจะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD) ภายหลังจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่พบว่าไม่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน ใช้ t-test

สมมติฐาน

สมมติฐานในการวิจัยศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้กำหนดสมมติฐานไว้ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 สำหรับการทดสอบศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 1.1 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 สำหรับการทดสอบศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 2.1 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.2 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.3 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 สำหรับการทดสอบศักยภาพด้านการฟอกย้อมประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 3.1 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการฟอกย้อมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.2 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านการฟอกย้อมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.3 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการฟอกย้อมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 สำหรับการทดสอบศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 4.1 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4.2 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4.3 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 สำหรับการทดสอบศักยภาพด้านการทอประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 5.1 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการทอไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5.2 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านการทอไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5.3 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการทอไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 สำหรับการทดสอบศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีสัณและรูปแบบผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 6.1 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีสัณและรูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6.2 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีสัณและรูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6.3 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีสัณและรูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7 สำหรับการทดสอบศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 7.1 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7.2 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7.3 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 8 สำหรับการทดสอบศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 8.1 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 8.2 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 8.3 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 9 สำหรับการทดสอบศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 9.1 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 9.2 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 9.3 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 10 สำหรับการทดสอบศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 10.1 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 10.2 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 10.3 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 11 สำหรับการทดสอบศักยภาพด้านการตลาดประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 11.1 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการตลาดไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 11.2 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านการตลาดไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 11.3 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการตลาดไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 12 สำหรับการทดสอบศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 12.1 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 12.2 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 12.3 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 13 สำหรับการทดสอบศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาประกอบด้วย

สมมติฐานที่ 13.1 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 13.2 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 13.3 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาไม่แตกต่างกัน

ผลและวิจารณ์

จากการศึกษาศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้ผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ตอนที่ 2 ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

จากการศึกษาลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้ผลการวิจัยดังแสดงในตารางที่ 1-9

ระดับดาว OTOP

ตารางที่ 1 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: ระดับดาว OTOP

ระดับดาว OTOP	จำนวนกลุ่ม	ร้อยละ
3 ดาว	45	45.0
4 ดาว	43	43.0
5 ดาว	12	12.0

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่ากลุ่มผู้ผลิตที่ได้รับดาว OTOP 3 ดาวมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มที่ได้รับ OTOP 4 ดาว และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือกลุ่มที่ได้รับ OTOP 5 ดาว

สถานภาพของกลุ่ม

ตารางที่ 2 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: สถานภาพของกลุ่ม

สถานภาพของกลุ่ม	จำนวนกลุ่ม	(n = 100)
		ร้อยละ
กลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน หรือกลุ่มอาชีพ	93	93.0
กลุ่มสหกรณ์	6	6.0
กลุ่มออมทรัพย์	1	1.0

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่ากลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน หรือกลุ่มอาชีพ

จำนวนสมาชิกกลุ่ม

ตารางที่ 3 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: จำนวนสมาชิกกลุ่ม

จำนวนสมาชิกกลุ่ม	จำนวนกลุ่ม	(n = 100)
		ร้อยละ
เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน	43	43.0
31 - 60 คน	31	31.0
61 คนขึ้นไป	26	26.0

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คนมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิก 31-60 คน และกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิก 61 คนขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุด

ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม

ตารางที่ 4 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม

ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม	จำนวนกลุ่ม	(n = 100)
		ร้อยละ
6 ปีขึ้นไป	68	68.0
1-5 ปี	32	32.0

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่ากลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 6 ปีขึ้นไป และรองลงมาคือ กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี

ชนิดของผ้าที่ทอ

ตารางที่ 5 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: ชนิดของผ้าที่ทอ

ชนิดของผ้าที่ทอ*	(n = 100)	
	จำนวน	ร้อยละ
ผ้าพื้น	91	91.0
ผ้ามัดหมี่	81	81.0
ผ้าตา	68	68.0
ผ้าจิด	37	37.0
ผ้าลายน้ำไหล	37	37.0
ผ้ายกดอก	35	35.0
ผ้าหางกระรอก	21	21.0
ผ้าริ้ว	16	16.0
ผ้าจก	9	9.0
ผ้าสายฝน	2	2.0
ผ้าบารู	1	1.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่ากลุ่มผู้ผลิตที่ทอผ้าพื้นมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มผู้ผลิตที่ทอผ้ามัดหมี่ และผ้าตา ตามลำดับ

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่นิยมผลิตจำหน่าย

ตารางที่ 6 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่นิยมผลิตจำหน่าย

รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่นิยมผลิตจำหน่าย*	(n = 100)	
	จำนวน	ร้อยละ
ผ้าฝ้าย	89	89.0
ผ้าขาวม้า	74	74.0
ผ้าพันคอ	64	64.0
ผ้าจีน	60	60.0
เสื่อ	52	52.0
ผ้าโสร่ง	49	49.0
ผ้าห่ม	36	36.0
ผ้าปูโต๊ะ	36	36.0
กระเป๋า	29	29.0
ผ้าม่าน	18	18.0
กระโปรง	17	17.0
ปลอกหมอน	14	14.0
หมอน	13	13.0
กางเกง	4	4.0
เน็คไท	2	2.0
ตุ๊กตาผ้าเช็ดมือ	2	2.0
สไบ	2	2.0
พรมเช็ดเท้า	1	1.0
ผ้าตีนจก	1	1.0
ผ้าคลุมเตียง	1	1.0
ตุ้ง	1	1.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่าผลิตภัณฑ์ที่นิยมผลิตจำหน่ายมากที่สุดคือ ผ้าฝ้าย รองลงมาคือ ผ้าขาวม้า ผ้าพันคอ ผ้าจีน และเสื้อ ตามลำดับ

ใยที่ใช้ทอผ้า

ตารางที่ 7 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: ใยที่ใช้ทอผ้า

ใยที่ใช้ทอผ้า*	(n = 100)	
	จำนวน	ร้อยละ
ใยไหม	75	75.0
ใยฝ้าย	65	65.0
ใยประดิษฐ์	25	25.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่าใยที่กลุ่มผู้ผลิตนิยมใช้มากที่สุดคือใยไหม รองลงมาคือใยฝ้าย และที่นิยมใช้น้อยที่สุดคือ ใยประดิษฐ์

สีที่ใช้ย้อม

ตารางที่ 8 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: สีที่ใช้ย้อม

สีที่ใช้ย้อม*	(n = 100)	
	จำนวน	ร้อยละ
สีสังเคราะห์	82	82.0
สีธรรมชาติ	70	70.0
ไม่ทราบ (ไม่ได้ย้อมเอง)	3	3.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่าสีที่กลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่นิยมย้อมคือ สีสังเคราะห์ รองลงมาคือ สีธรรมชาติ

กึ่งที่ใช้ทอ

ตารางที่ 9 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต: กึ่งที่ใช้ทอ

กึ่งที่ใช้ทอ*	(n = 100)	
	จำนวน	ร้อยละ
กึ่งทอมือ	97	97.0
กึ่งกระตุก	29	29.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 9 จะเห็นว่ากลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่นิยมใช้กึ่งทอมือ

ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

จากการศึกษาศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ศักยภาพโดยรวม

ตารางที่ 10 ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง	(n = 100)	
	คะแนน ศักยภาพ เฉลี่ย	ระดับ ศักยภาพ เฉลี่ย
ด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา	2.78	สูง
ด้านความเข้มแข็งของกลุ่ม	2.77	สูง
ด้านการเตรียมเส้นด้าย	2.64	สูง
ด้านการฟอกย้อม	2.60	สูง
ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์	2.50	สูง
ด้านการผลิตเส้นด้าย	2.44	สูง
ด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์	2.26	ปานกลาง
ด้านการตลาด	2.26	ปานกลาง
ด้านการผลิตเพื่อจำหน่าย	2.26	ปานกลาง
ด้านการทอ	2.09	ปานกลาง
ด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์	2.07	ปานกลาง
ด้านการตัดเย็บ	1.92	ปานกลาง
ด้านการจัดหาวัตถุดิบ	1.90	ปานกลาง
รวม	2.35	สูง

จากตารางที่ 10 จะเห็นว่ากลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มีศักยภาพโดยรวมระดับสูง โดยพบว่ามีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ความเข้มแข็งของกลุ่ม การเตรียมเส้นด้าย การฟอกย้อม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการผลิตเส้นด้ายระดับสูง ส่วนด้านการ ออกแบบลวดลาย สีสันทันและรูปแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด การผลิตเพื่อจำหน่าย การทอ คุณภาพของ ผลิตภัณฑ์ การตัดเย็บ และการจัดหาวัตถุดิบ มีศักยภาพระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ขจีจรัส และคณะ (2552) ศึกษาพบว่าในภาพรวมผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศักยภาพ ด้านสิ่งทอพื้นเมืองในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงจิต และคณะ (มปป) ศึกษา ศักยภาพและสถานภาพของภูมิปัญญาไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าโดยเฉลี่ยภาค ตะวันออกเฉียงเหนือมีศักยภาพของภูมิปัญญาในระดับค่อนข้างสูง แต่ทั้งนี้ ทรงจิต และคณะ ได้จัด กลุ่มผ้าและผ้าไหมอยู่ในภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม ซึ่งรวมกลุ่มเครื่องใช้ จักสาร ฯลฯ

ผลการวิจัยชี้แนะว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง เป็นแหล่งผลิตสิ่งทอพื้นเมืองที่มี ศักยภาพสูง จึงควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญานี้สู่สากลตามหลักการพื้นฐานของโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (บริษัทอิน โฟซิสเทค, 2552)

ศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบ

ตารางที่ 11 ศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเชิงเหนือตอนกลาง

(n = 100)

ศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบ	ระดับศักยภาพ			คะแนน ศักยภาพ เฉลี่ย	ระดับ ศักยภาพ
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
การจัดหาสี่ล้อมธรรมชาติ	71 (71.00)	13 (13.00)	16 (16.00)	2.55	สูง
การจัดหาสี่ล้อมสังเคราะห์	13 (13.00)	66 (66.00)	21 (21.00)	1.92	ปานกลาง
การจัดหาไฮใหม่	34 (34.00)	19 (19.00)	47 (47.00)	1.87	ปานกลาง
การจัดหาไฮฝ้าย	12 (12.00)	52 (52.00)	36 (36.00)	1.76	ปานกลาง
การจัดหาไฮประดิษฐ์	8 (8.00)	26 (26.00)	66 (66.00)	1.42	ต่ำ
รวม				1.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบระดับปานกลาง โดยพบว่า เรื่องการจัดหาสี่ล้อมธรรมชาติดีศักยภาพสูง เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตปลูกวัตถุดิบเองหรือซื้อจากผู้ผลิตโดยตรง กล่าวคือกลุ่มผู้ผลิตจะหาวัสดุที่ใช้ซ่อมได้ในหมู่บ้านเพราะจะได้ลดต้นทุนในการผลิตและใช้ทรัพยากรในหมู่บ้านให้เป็นประโยชน์ เช่น ต้นมะเกลือให้สีดำ ต้นครามให้สีน้ำเงิน เรื่องการจัดหาสี่ล้อมสังเคราะห์ การจัดหาไฮใหม่ และการจัดหาไฮฝ้าย มีศักยภาพปานกลาง ส่วนเรื่องการจัดหาไฮประดิษฐ์ มีศักยภาพต่ำ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจีจิรัส และคณะ (2552) ที่พบว่ากลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเชิงเหนือมีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรพัฒนาศักยภาพด้านนี้ เนื่องจากมีความสำคัญที่จะช่วยให้การผลิตสิ่งทอพื้นเมืองดำเนินได้ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้าย

ตารางที่ 12 ศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

(n = 100)

ศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้าย	ระดับศักยภาพ			คะแนน ศักยภาพ เฉลี่ย	ระดับ ศักยภาพ
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
การปั่นด้ายฝ้าย	66 (66.00)	19 (19.00)	15 (15.00)	2.51	สูง
การสาวไหม	58 (58.00)	20 (20.00)	22 (22.00)	2.36	สูง
รวม				2.44	สูง

จากตารางที่ 12 จะเห็นว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายระดับสูง โดยพบว่า ทั้งเรื่องการปั่นด้ายฝ้ายและการสาวไหมมีศักยภาพสูง เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตมีสมาชิกกลุ่มที่สามารถปั่นด้ายฝ้ายและสาวไหมได้อย่างชำนาญ กล่าวคือ กลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่สาวไหมและปั่นด้ายฝ้ายเอง จึงมีสมาชิกกลุ่มทำได้อย่างชำนาญ แต่มีเพียงบางกลุ่มที่มีสมาชิกทำได้ปานกลางและมีบางกลุ่มไม่มีสมาชิกทำได้เพราะกลุ่มผู้ผลิตได้มีการสั่งซื้อไหมและฝ้ายสำเร็จรูปที่ผ่านการฟอกย้อมแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจิจรวิธ และคณะ (2552) ที่พบว่ากลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายระดับสูง จึงควรได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเลี้ยงไหมซึ่งเป็นเส้นใยที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศ

ศักยภาพด้านการฟอกย้อม

ตารางที่ 13 ศักยภาพด้านการฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

(n = 100)

ศักยภาพด้านการฟอกย้อม	ระดับศักยภาพ			คะแนน ศักยภาพ เฉลี่ย	ระดับ ศักยภาพ
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
การย้อมสีสังเคราะห์	81 (81.00)	13 (13.00)	6 (6.00)	2.75	สูง
การย้อมสีธรรมชาติ	74 (74.00)	16 (16.00)	10 (10.00)	2.64	สูง
การฟอกไหม	69 (69.00)	13 (13.00)	18 (18.00)	2.51	สูง
การฟอกขาวเส้นด้าย	68 (68.00)	15 (15.00)	17 (17.00)	2.51	สูง
รวม				2.60	สูง

จากตารางที่ 13 จะเห็นว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านการฟอกย้อมระดับสูง โดยพบว่า เรื่องการย้อมสีสังเคราะห์ การย้อมสีธรรมชาติ การฟอกไหม และการฟอกขาวเส้นด้ายล้วนมี ศักยภาพระดับสูง เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตมีสมาชิกที่สามารถย้อมสีสังเคราะห์ ย้อมสีธรรมชาติ ฟอกไหม และฟอกขาวเส้นด้ายได้อย่างชำนาญ กล่าวคือกลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่ทำการฟอกย้อมเอง จึงมีความชำนาญในการฟอกย้อม แต่มีเพียงบางกลุ่มที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถฟอกย้อมดี ปานกลางและบางกลุ่มไม่มีสมาชิกกลุ่มที่ฟอกย้อมได้ เพราะซื้อเส้นใยสำเร็จรูปที่ผ่านการฟอกย้อม แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจีจรัส และคณะ (2552) พบว่ากลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศักยภาพด้านการฟอกย้อมระดับสูง

ศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้าย

ตารางที่ 14 ศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

(n = 100)

ศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้าย	ระดับศักยภาพ			คะแนน ศักยภาพ เฉลี่ย	ระดับ ศักยภาพ
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
การเตรียมด้ายยืน	87 (87.00)	12 (12.00)	1 (1.00)	2.86	สูง
การร้อยตะกอลำหรับทอหลายซัด	88 (88.00)	9 (9.00)	3 (3.00)	2.85	สูง
การเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี่	80 (80.00)	15 (15.00)	5 (5.00)	2.75	สูง
การร้อยตะกอลำหรับทอหลายสองและ ยกดอก	43 (43.00)	23 (23.00)	34 (34.00)	2.09	ปานกลาง
รวม				2.64	สูง

จากตารางที่ 14 จะเห็นว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายระดับสูง โดยพบว่า เรื่องการเตรียมด้ายยืน การร้อยตะกอลำหรับทอหลายซัด การเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี่ มีศักยภาพระดับสูง เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตมีสมาชิกกลุ่มที่สามารถเตรียมด้ายยืน ร้อยตะกอลำหรับทอหลายซัด เตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี่ได้อย่างชำนาญ กล่าวคือกลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่ได้มีการเตรียมด้ายยืน ร้อยตะกอลำหรับทอหลายซัด และเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี่เองจึงมีความชำนาญ แต่มีบางกลุ่มซื้อฟืมสำเร็จรูปซึ่งจะร้อยตะกอลำหรับทอหลายซัดแล้ว ซึ่งผู้ที่จำหน่ายฟืมจะมาติดตั้งให้ที่กลุ่ม ดังนั้นสมาชิกกลุ่มจึงมีความสามารถปานกลางหรือไม่มีความสามารถในการเตรียมเครื่องด้ายยืนและ ร้อยตะกอลำหรับทอหลายซัด ส่วนเรื่องการร้อยตะกอลำหรับทอหลายสองและยกดอก พบว่ามี ศักยภาพระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจีจรัส และคณะ (2552) พบว่ากลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายระดับสูง

ศักยภาพด้านการทอ

ตารางที่ 15 ศักยภาพด้านการทอของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

(n = 100)

ศักยภาพด้านการทอ	ระดับศักยภาพ			คะแนน ศักยภาพ เฉลี่ย	ระดับ ศักยภาพ
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
การทอลายขัด	96 (96.00)	4 (4.00)	-	2.96	สูง
การทอมัดหมี่	82 (82.00)	14 (14.00)	4 (4.00)	2.78	สูง
การทอลายสอง	52 (52.00)	30 (30.00)	18 (18.00)	2.34	สูง
การทอยกดอก	48 (48.00)	28 (28.00)	24 (24.00)	2.24	ปานกลาง
การทอซิด	49 (49.00)	24 (24.00)	27 (27.00)	2.22	ปานกลาง
การทอจก	17 (17.00)	24 (24.00)	59 (59.00)	1.58	ต่ำ
การทอเกาะหรือลี้วง	13 (13.00)	15 (15.00)	72 (72.00)	1.41	ต่ำ
การทอมุก	6 (6.00)	8 (8.00)	86 (86.00)	1.20	ต่ำ
รวม				2.09	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 จะเห็นว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านการทอระดับปานกลาง โดยพบว่าการทอลายขัด การทอมัดหมี่ และการทอลายสอง มีศักยภาพสูง เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตมีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอลายขัด มัดหมี่ และทอลายสองได้อย่างชำนาญ ทั้งนี้ลายขัด ลายมัดหมี่ และลายสองเป็นวิธีการทอที่ง่าย ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน กลุ่มผู้ผลิตนิยมทอจึงมีความชำนาญ ส่วนการทอยกดอกและ

ทอซิด พบว่ามีศักยภาพปานกลาง การทอจก การทอเกาะหรือล้วง และการทอมุก พบว่ามีศักยภาพต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจีจรัส และคณะ (2552) ที่พบว่ากลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศักยภาพด้านการทอระดับปานกลาง

ศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 16 ศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบ ผลิตภัณฑ์	ระดับศักยภาพ			คะแนน ศักยภาพ เฉลี่ย	ระดับ ศักยภาพ
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
การออกแบบลวดลายผ้า	53 (53.00)	33 (33.00)	14 (14.00)	2.39	สูง
การออกแบบผลิตภัณฑ์	37 (37.00)	39 (39.00)	24 (24.00)	2.13	ปานกลาง
รวม				2.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 จะเห็นว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์ระดับปานกลาง โดยพบว่า เรื่องการออกแบบลวดลายผ้ามีศักยภาพสูง เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตมีจำนวนสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบลวดลายผ้าได้อย่างชำนาญ ในการแข่งขันทางการตลาดเพื่อให้ผ้าของกลุ่มผู้ผลิตมีจุดเด่น การออกแบบลวดลายต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นสมาชิกกลุ่มจึงมีความชำนาญ ส่วนเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ พบว่ามีศักยภาพปานกลาง

ศักยภาพด้านการตัดเย็บ

ตารางที่ 17 ศักยภาพด้านการตัดเย็บของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

(n = 100)

ศักยภาพด้านการตัดเย็บ	ระดับศักยภาพ			คะแนน ศักยภาพ เฉลี่ย	ระดับ ศักยภาพ เฉลี่ย
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
การตัดเย็บเครื่องแต่งกาย	31 (31.00)	40 (40.00)	29 (29.00)	2.02	ปานกลาง
การตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ	28 (28.00)	36 (36.00)	36 (36.00)	1.92	ปานกลาง
การตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่นๆ	24 (24.00)	33 (33.00)	43 (43.00)	1.81	ปานกลาง
รวม				1.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 จะเห็นว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านการตัดเย็บระดับปานกลาง โดยพบว่าทุกเรื่องคือการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย การตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ และการตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่น ๆ มีศักยภาพระดับปานกลาง เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตมีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บเครื่องแต่งกาย ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้ดีปานกลาง กล่าวคือกลุ่มผู้ผลิตเน้นการทอเป็นงานหลัก ส่วนด้านการตัดเย็บเป็นงานรอง สมาชิกกลุ่มจึงมีความสามารถตัดเย็บได้ปานกลาง

ศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่าย

ตารางที่ 18 ศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเชิงเหนือตอนกลาง

(n = 100)

ศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่าย	ระดับศักยภาพ			คะแนน ศักยภาพ เฉลี่ย	ระดับ ศักยภาพ เฉลี่ย
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
ความสามารถในการผลิตเพื่อสนอง	63	31	6	2.57	สูง
ความต้องการของลูกค้า	(63.00)	(31.00)	(6.00)		
ช่วงเวลาในการผลิต	55	36	9	2.46	สูง
	(55.00)	(36.00)	(9.00)		
ความสามารถผลิตซ้ำให้ได้คุณภาพเดิม	27	73	-	2.27	ปานกลาง
	(27.00)	(73.00)	-		
ปริมาณการผลิตเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา	44	16	40	2.04	ปานกลาง
	(44.00)	(16.00)	(40.00)		
จำนวนแรงงาน	26	44	30	1.96	ปานกลาง
	(26.00)	(44.00)	(30.00)		
รวม				2.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 จะเห็นว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายระดับปานกลาง โดยพบว่า เรื่องความสามารถในการผลิตเพื่อสนองความต้องการของลูกค้า และช่วงเวลาในการผลิต มีศักยภาพระดับสูง เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตมีกำลังการผลิตที่สามารถสนองความต้องการของลูกค้าได้มากกว่า 70 เปอร์เซ็นต์และสามารถผลิตได้ตลอดเวลา กล่าวคือกลุ่มผู้ผลิตได้ผลิตตลอดเวลาทำให้ไม่ต้องผลิตงานอย่างเร่งรีบ จึงมีกำลังการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ทั้งในเรื่องสี ลวดลายผ้า ขนาด และจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ ส่วนเรื่องความสามารถผลิตซ้ำให้ได้คุณภาพเดิม ปริมาณการผลิตเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาและจำนวนแรงงาน พบว่ามีศักยภาพระดับปานกลาง กล่าวคือกลุ่มผู้ผลิตไม่สามารถควบคุมเรื่องสีย้อม ลวดลายผ้าและขนาดของผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพเหมือนเดิม แต่กลุ่มผู้ผลิตจะทำให้ได้ใกล้เคียงของเดิมมากที่สุด กำลังการผลิตเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาคงเดิม มีจำนวนแรงงานในการผลิตเพื่อจำหน่าย 20-50 คน ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ขจีจรัส และคณะ (2552) พบว่ากลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศักยภาพศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายระดับปานกลาง

ศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 19 ศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

(n = 100)

ศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์	ระดับศักยภาพ			คะแนนศักยภาพเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์	72 (72.00)	25 (25.00)	3 (3.00)	2.69	สูง
การพัฒนาตลาดยี่สิบสี่ชั่วโมงของผลิตภัณฑ์	46 (46.00)	53 (53.00)	1 (1.00)	2.45	สูง
การพัฒนาบรรจุภัณฑ์	58 (58.00)	19 (19.00)	23 (23.00)	2.35	สูง
รวม				2.50	สูง

จากตารางที่ 19 จะเห็นว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ระดับสูง โดยพบว่า ทุกเรื่อง ได้แก่ การพัฒนาแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนาตลาดยี่สิบสี่ชั่วโมงของผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์มีศักยภาพระดับสูง เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตมีการพัฒนาตลาดยี่สิบสี่ชั่วโมงของผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการพัฒนาแบบผลิตภัณฑ์ตามข้อเสนอแนะของลูกค้า และมีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทั้งนี้เป็นเพราะในการแข่งขันทางการตลาดเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตมีจุดเด่นและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น กลุ่มผู้ผลิตจึงได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจีจรัส และคณะ (2552) ที่พบว่ากลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ระดับสูง

ศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 20 ศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

(n = 100)

ศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์	ระดับศักยภาพ			คะแนน ศักยภาพ เฉลี่ย	ระดับ ศักยภาพ เฉลี่ย
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
การรับรองมาตรฐาน	10 (10.00)	87 (87.00)	3 (3.00)	2.07	ปานกลาง
รวม				2.07	ปานกลาง

จากตารางที่ 20 จะเห็นว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ระดับปานกลาง โดยพบว่า กลุ่มผู้ผลิตได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) เท่านั้นยังไม่ได้รับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) ทั้งนี้กลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่ไม่ได้ผลิตเชิงอุตสาหกรรม แต่มีกลุ่มผู้ผลิตบางกลุ่มผลิตในเชิงอุตสาหกรรมจึงได้รับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เพื่อที่จะให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจีจรัส และคณะ (2552) ที่พบว่ากลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ระดับปานกลาง

ศักยภาพด้านการตลาด

ตารางที่ 21 ศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

(n = 100)

ศักยภาพด้านการตลาด	ระดับศักยภาพ			คะแนน ศักยภาพ เฉลี่ย	ระดับ ศักยภาพ เฉลี่ย
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
ความต่อเนื่องของตลาด	80 (80.00)	20 (20.00)	-	2.80	สูง
ช่องทางการจัดจำหน่าย	40 (40.00)	34 (34.00)	26 (26.00)	2.14	ปานกลาง
แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์	41 (41.00)	31 (31.00)	28 (28.00)	2.13	ปานกลาง
รายได้ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา	43 (43.00)	12 (12.00)	45 (45.00)	1.98	ปานกลาง
รวม				2.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 21 จะเห็นว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านการตลาดระดับปานกลาง โดยพบว่าเรื่องความต่อเนื่องของตลาดมีศักยภาพสูง เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตได้มีลูกค้าเก่าและลูกค้าใหม่มีการสั่งซื้ออย่างสม่ำเสมอ ส่วนเรื่องช่องทางการจัดจำหน่าย แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ รายได้ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา มีศักยภาพปานกลาง เนื่องจากได้มีการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เอง และผ่านคนกลาง มีแหล่งจำหน่าย 2-3 แหล่ง และรายได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาคงเดิม กล่าวคือ กลุ่มผู้ผลิตได้มีการจัดจำหน่ายสินค้าเองและผ่านคนกลาง ซึ่งได้มีการจัดจำหน่ายสินค้าไว้ที่ร้านของกลุ่มในชุมชน และงานแสดงสินค้าต่างๆ ภายในจังหวัด และนอกจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจิจรีส และคณะ (2552) ที่พบว่ากลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมมีศักยภาพด้านการตลาดระดับปานกลาง

ศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่ม

ตารางที่ 22 ศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

(n = 100)

ศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่ม	ระดับศักยภาพ			คะแนน ศักยภาพ เฉลี่ย	ระดับ ศักยภาพ
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
การบริหารจัดการกลุ่ม	97 (97.00)	3 (3.00)	-	2.97	สูง
กองทุนของกลุ่ม	68 (68.00)	21 (21.00)	11 (11.00)	2.57	สูง
รวม				2.77	สูง

จากตารางที่ 22 จะเห็นว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มระดับสูง โดยพบว่า ทุกเรื่องมีศักยภาพระดับสูง เนื่องจากมีผู้นำกลุ่ม มีระเบียบปฏิบัติ และมีโครงสร้างการบริหารกลุ่มที่ดี และกองทุนของกลุ่มมีมากกว่า 50,000 บาท กล่าวคือมีการรวมกลุ่มของสมาชิก มีการเลือกผู้นำกลุ่ม กำหนดกฎระเบียบปฏิบัติและโครงสร้างการบริหารงานของกลุ่ม มีการรวบรวมเงินทุนของกลุ่มจากสมาชิกหรือได้งบประมาณจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้มีเงินทุนเพียงพอสำหรับการบริหารจัดการกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจีจรัส และคณะ (2552) ที่พบว่ากลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มระดับสูง

ศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา

ตารางที่ 23 ศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
(n = 100)

ศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา	ระดับศักยภาพ			คะแนน ศักยภาพ เฉลี่ย	ระดับ ศักยภาพ
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
ระบบถ่ายทอดภูมิปัญญา	81 (81.00)	18 (18.00)	1 (1.00)	2.80	สูง
จำนวนผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา	76 (76.00)	24 (24.00)	-	2.76	สูง
รวม				2.78	สูง

จากตารางที่ 23 จะเห็นว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาในระดับสูง โดยพบว่าทั้งระบบถ่ายทอดภูมิปัญญาและจำนวนผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญามีศักยภาพระดับสูง เนื่องจากการถ่ายทอดภูมิปัญญาอย่างเป็นระบบ (มีการฝึกอบรม การสอนอย่างเป็นระบบ) และคนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา กล่าวคือกลุ่มผู้ผลิตจะมีสมาชิกกลุ่มเป็นคนในหมู่บ้าน การถ่ายทอดภูมิปัญญาบางกลุ่มจะเป็นแม่สอนลูก แต่ส่วนใหญ่มีการสอนแบบเป็นระบบ มีการเปิดสอนวิธีการผลิตตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้ายจนเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจำหน่าย ซึ่งสถานที่สอนคือ ที่จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตและมีบางกลุ่มมีสมาชิกกลุ่มไปสอนที่โรงเรียนในหมู่บ้านซึ่งเปิดเป็นหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจีจิรัส และคณะ (2552) ที่พบว่ากลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาในระดับสูง

เปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน ได้ผลดังต่อไปนี้

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบ
ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 24 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการจัดหา
วัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

ศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบ	ระดับดาว OTOP			F	p
	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว		
การจัดหาใยฝ้าย	1.8222	1.7907	1.4167	1.946	0.148
การจัดหาใยไหม	1.7111	1.9535	2.1667	1.573	0.213
การจัดหาใยประดิษฐ์	1.3333	1.5116	1.4167	0.855	0.428
การจัดหาสีย้อมธรรมชาติ	2.4889	2.6744	2.3333	1.224	0.299
การจัดหาสีย้อมสังเคราะห์	1.8889	1.9767	1.8333	0.399	0.672
รวม	1.8489	1.9814	1.8333	1.915	0.153

จากตารางที่ 24 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนน
ศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มี
ระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการจัดหา

ใยฝ้าย การจัดหาใยไหม การจัดหาใยประดิษฐ์ การจัดหาสี่ข้อมธรรมชาติและการจัดหาสี่ข้อมสังเคราะห์ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 25 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบ	จำนวนสมาชิกกลุ่ม			F	p
	เท่ากับ หรือน้อยกว่า 30 คน	31-60 คน	61 คนขึ้นไป		
การจัดหาใยฝ้าย	1.8605	1.6774	1.6923	0.894	0.412
การจัดหาใยไหม	1.8140	1.6774	2.1923	2.566	0.082
การจัดหาใยประดิษฐ์	1.6047	1.3871	1.1538	4.378	0.015
การจัดหาสี่ข้อมธรรมชาติ	2.4651	2.4839	2.7692	1.493	0.230
การจัดหาสี่ข้อมสังเคราะห์	1.8605	1.9677	1.9615	0.393	0.676
รวม	1.9209	1.8387	1.9538	0.863	0.425

จากตารางที่ 25 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการจัดหาใยฝ้าย การจัดหาใยไหม การจัดหาสี่ข้อมธรรมชาติและการจัดหาสี่ข้อมสังเคราะห์ไม่แตกต่างกัน แต่มีศักยภาพในเรื่องการจัดหาใยประดิษฐ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนศักยภาพเรื่องการจัดหาใยประดิษฐ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่ม ต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยศักยภาพเรื่องการจัดหาใบประดิษฐ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกันเป็นรายคู่

จำนวนสมาชิกกลุ่มที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน กับ 31-60 คน	1.6047 – 1.3871	0.2176
เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน กับ 61 คนขึ้นไป	1.6047 – 1.1538	0.4508*
31-60 คน กับ 61 คนขึ้นไป	1.3871 – 1.1538	0.2333

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 26 พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน มีศักยภาพเรื่องการจัดหาใบประดิษฐ์สูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิก 61 คนขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน มีกลุ่มผู้ผลิตที่มีการจัดหาใบประดิษฐ์โดยซื้อจากผู้ผลิตโดยตรง และซื้อจากแหล่งภายในจังหวัดมากกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิก 61 คนขึ้นไป กล่าวคือการจัดหาวัตถุดิบไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกกลุ่ม แต่ขึ้นอยู่กับประธานกลุ่มและผู้บริหารกลุ่มซึ่งเป็นผู้จัดหาวัตถุดิบ

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 27 สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบ	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม		t	p
	1-5 ปี	6 ปีขึ้นไป		
การจัดการขยะฝ้าย	1.8438	1.7206	0.879	0.382
การจัดการขยะไหม	1.8125	1.8971	0.439	0.662
การจัดการขยะประดิษฐ์	1.5000	1.3824	0.858	0.393
การจัดการขยะธรรมชาติ	2.4688	2.5882	0.734	0.464
การจัดการขยะสังเคราะห์	1.9688	1.8971	0.574	0.567
รวม	1.9188	1.8971	0.290	0.773

จากตารางที่ 27 ซึ่งแสดงสรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการจัดการขยะฝ้าย การจัดการขยะไหม การจัดการขยะประดิษฐ์ การจัดการขยะธรรมชาติ และการจัดการขยะสังเคราะห์ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้าย
ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 28 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้าย
ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

ศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้าย	ระดับดาว OTOP			F	p
	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว		
การสาวไหม	2.2222	2.3953	2.7500	2.061	0.133
การปั่นด้ายฝ้าย	2.6000	2.5349	2.0833	2.383	0.098
รวม	2.4111	2.4651	2.4167	0.102	0.903

จากตารางที่ 28 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการสาวไหม และเรื่องการปั่นด้ายฝ้ายไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน : กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้าย
ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 29 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้าย
ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้าย	จำนวนสมาชิกกลุ่ม			F	p
	เท่ากับ หรือน้อย กว่า 30 คน	31-60 คน	61 คนขึ้นไป		
การสาวไหม	2.2791	2.3871	2.4615	0.418	0.660
การปั่นด้ายฝ้าย	2.6744	2.5484	2.1923	3.633	0.030
รวม	2.4767	2.4677	2.3269	0.616	0.542

จากตารางที่ 29 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกันมีศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการสาวไหมไม่แตกต่างกัน แต่มีศักยภาพในเรื่องการปั่นด้ายฝ้ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายเรื่องการปั่นด้ายฝ้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้าย
เรื่องการปั่นด้ายฝ้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกันเป็นรายคู่

จำนวนสมาชิกกลุ่มที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน กับ 31-60 คน	2.6744 - 2.5484	0.1260
เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน กับ 61 คนขึ้นไป	2.6744 - 2.1923	0.4821*
31-60 คน กับ 61 คนขึ้นไป	2.5484 - 2.1923	0.3561

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 30 พบว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน มีศักยภาพเรื่องการปั่นด้ายฝ้ายสูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิก 61 คนขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถปั่นด้ายฝ้ายได้อย่างชำนาญ แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิก 61 คนขึ้นไป ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถปั่นด้ายฝ้ายได้ดี่ปานกลาง และมีบางกลุ่มไม่มีสมาชิกกลุ่มสามารถปั่นด้ายฝ้ายได้ กล่าวคือความชำนาญในการปั่นด้ายฝ้ายไม่ได้ขึ้นอยู่กับที่จำนวนสมาชิกกลุ่ม แต่ขึ้นอยู่กับความชำนาญในการปั่นด้ายฝ้ายของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งปัจจุบันกลุ่มผู้ผลิตบางกลุ่มได้มีการสั่งซื้อใยฝ้ายสำเร็จรูป จึงทำให้สมาชิกกลุ่มละทิ้งภูมิปัญญาด้านการปั่นด้ายฝ้ายทำให้ความสามารถในการปั่นด้ายฝ้ายลดน้อยลง

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 31 สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้าย	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม		t	p
	1-5 ปี	6 ปีขึ้นไป		
การสาวไหม	2.3750	2.3529	0.124	0.901
การปั่นด้ายฝ้าย	2.5938	2.4706	0.769	0.444
รวม	2.4844	2.4118	0.586	0.559

จากตารางที่ 31 ซึ่งแสดงสรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการสาวไหมและเรื่องการปั่นด้ายฝ้ายไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการฟอกย้อมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 32 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

ศักยภาพด้านการฟอกย้อม	ระดับดาว OTOP			F	p
	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว		
การฟอกไหม	2.2889	2.6279	2.9167	4.127	0.019
การฟอกขาวเส้นด้าย	2.3778	2.5814	2.7500	1.437	0.243
การย้อมสีธรรมชาติ	2.4667	2.8140	2.6667	3.197	0.045
การย้อมสีสังเคราะห์	2.6889	2.8140	2.7500	0.549	0.580
รวม	2.4556	2.7093	2.7708	4.379	0.015

จากตารางที่ 32 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการฟอกย้อมโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการฟอกขาวเส้นด้ายและการย้อมสีสังเคราะห์ไม่แตกต่างกัน แต่มีศักยภาพในเรื่องการฟอกไหมและการย้อมสีธรรมชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนศักยภาพด้านการฟอกย้อมโดยรวม ศักยภาพเรื่องการฟอกไหม และการย้อมสีธรรมชาติของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 33- 35

ตารางที่ 33 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยศักยภาพด้านการฟอกย้อมโดยรวมของ
กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับดาว OTOP ที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
5 ดาว กับ 4 ดาว	2.7708 - 2.7093	0.0615
5 ดาว กับ 3 ดาว	2.7708 - 2.4556	0.3153*
4 ดาว กับ 3 ดาว	2.7093 - 2.4556	0.2537*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 33 พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว และ 4 ดาว มีศักยภาพด้านการฟอกย้อมโดยรวมสูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 4-5 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกไหม ฟอกขาวเส้นด้าย ย้อมสีธรรมชาติ และย้อมสีสังเคราะห์ได้อย่างชำนาญ แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว มีกลุ่มผู้ผลิตบางกลุ่มมีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกไหม ฟอกขาวเส้นด้าย ย้อมสีธรรมชาติ และย้อมสีสังเคราะห์ได้ดีปานกลางและมีกลุ่มที่ไม่มีสมาชิกกลุ่มทำได้ เพราะกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 4-5 ดาว ส่วนใหญ่ฟอกย้อมเองจึงทำให้มีความชำนาญ แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว มีบางกลุ่มซื้อเส้นใยสำเร็จรูป จึงทำให้สมาชิกกลุ่มละทิ้งภูมิปัญญาด้านการฟอกย้อมทำให้ความสามารถในการฟอกย้อมลดน้อยลง กล่าวคือการฟอกย้อมไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับดาว OTOP แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการฟอกย้อมของสมาชิกกลุ่มผู้ผลิต

ตารางที่ 34 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยศักยภาพเรื่องการฟอกไหมของกลุ่มผู้ผลิต
ที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับดาว OTOP ที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
5 ดาว กับ 4 ดาว	2.9167 - 2.6279	0.2888
5 ดาว กับ 3 ดาว	2.6667 - 2.2889	0.6278*
4 ดาว กับ 3 ดาว	2.6279 - 2.2889	0.3390*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 34 พบว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว และ 4 ดาว มีศักยภาพเรื่องการฟอกไหมสูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว และ 4 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกไหมได้อย่างชำนาญ แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกไหมได้ดีปานกลาง และมีกลุ่มที่ไม่มีสมาชิกกลุ่มสามารถฟอกไหมได้ เพราะกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 4-5 ดาว ส่วนใหญ่ฟอกไหมเองจึงทำให้มีความชำนาญ แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว มีบางกลุ่มซื้อเส้นใยสำเร็จรูป จึงทำให้ความสามารถในการฟอกไหมลดน้อยลง กล่าวคือการฟอกไหมไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับดาว OTOP แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการฟอกไหมของสมาชิกกลุ่มผู้ผลิต

ตารางที่ 35 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการยอมรับสิทธิ
ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับดาว OTOP ที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
4 ดาว กับ 5 ดาว	2.8140 - 2.6667	0.1473
4 ดาว กับ 3 ดาว	2.8140 - 2.4667	0.3473*
5 ดาว กับ 3 ดาว	2.6667 - 2.4667	0.2000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 35 พบว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 4 ดาว มีศักยภาพเรื่องการยอมรับสิทธิ
ธรรมชาติสูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 4 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถยอมรับ
ธรรมชาติได้อย่างชำนาญ แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว มีกลุ่มที่มีสมาชิกกลุ่มสามารถ
ยอมรับสิทธิได้ปานกลาง และมีกลุ่มที่ไม่มีสมาชิกกลุ่มสามารถยอมรับสิทธิได้เพราะกลุ่ม
ผู้ผลิตไม่ได้ยอมรับสิทธิ จึงทำให้ความสามารถในการยอมรับสิทธิลดน้อยลง กล่าวคือการยอมรับ
สิทธิไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับดาว OTOP แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการยอมรับสิทธิของ
สมาชิกกลุ่มผู้ผลิต

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการฟอกย้อม
ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 36 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอกย้อมของ
กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการฟอกย้อม	จำนวนสมาชิกกลุ่ม			F	p
	เท่ากับ หรือน้อย กว่า 30 คน	31-60 คน	61 คนขึ้นไป		
การฟอกไหม	2.4186	2.5484	2.6154	0.558	0.574
การฟอกขาวเส้นด้าย	2.5581	2.4194	2.5385	0.311	0.734
การย้อมสีธรรมชาติ	2.4884	2.7419	2.7692	2.049	0.134
การย้อมสีสังเคราะห์	2.6977	2.8065	2.7292	0.359	0.699
รวม	2.5407	2.6290	2.6731	0.714	0.492

จากตารางที่ 36 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนน
ศักยภาพด้านการฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มี
จำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการฟอกย้อมโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการฟอกไหม
การฟอกขาวเส้นด้าย การย้อมสีธรรมชาติและการย้อมสีสังเคราะห์ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการฟอกย้อมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 37 สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการฟอกย้อม	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม		t	p
	1-5 ปี	6 ปีขึ้นไป		
การฟอกไหม	2.5313	2.5000	0.185	0.854
การฟอกขาวเส้นด้าย	2.5625	2.4853	0.465	0.643
การย้อมสีธรรมชาติ	2.5938	2.6618	0.479	0.633
การย้อมสีสังเคราะห์	2.7813	2.7353	0.383	0.703
รวม	2.6172	2.5956	0.214	0.831

จากตารางที่ 37 ซึ่งแสดงสรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอกย้อมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีศักยภาพด้านการฟอกย้อมโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการฟอกไหม การฟอกขาวเส้นด้าย การย้อมสีธรรมชาติและการย้อมสีสังเคราะห์ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายไม่แตกต่าง

ตารางที่ 38 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

ศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้าย	ระดับดาว OTOP			F	p
	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว		
การเตรียมด้ายขึ้น	2.8222	2.8605	3.0000	1.057	0.351
การร้อยตะกอลำหรับทอลายขัด	2.7333	2.9767	2.8333	3.633	0.030
การร้อยตะกอลำหรับทอลาย สองและยกดอก	2.0667	2.0000	2.5000	1.571	0.213
การเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี	2.6667	2.8140	2.8333	0.984	0.378
รวม	2.5722	2.6628	2.7917	1.697	0.189

จากตารางที่ 38 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันพบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการเตรียมด้ายขึ้น การร้อยตะกอลำหรับทอลายสองและยกดอก และการเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมีไม่แตกต่างกัน แต่มีศักยภาพในเรื่องการร้อยตะกอลำหรับทอลายขัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนศักยภาพเรื่องการร้อยตะกอลำหรับทอลายขัดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 39

ตารางที่ 39 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการร้อยตะกอ
สำหรับทอลายขัดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับดาว OTOP ที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
4 ดาว กับ 5 ดาว	2.9767 - 2.8333	0.1434
4 ดาว กับ 3 ดาว	2.9767 - 2.7333	0.2434*
5 ดาว กับ 3 ดาว	2.8333 - 2.7333	0.1000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 39 พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 4 ดาว มีศักยภาพเรื่องการร้อยตะกอสำหรับทอลายขัดสูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว มีกลุ่มที่มีสมาชิกกลุ่มสามารถร้อยตะกอสำหรับทอลายขัดได้ดีปานกลาง และมีกลุ่มที่มีสมาชิกกลุ่มไม่มีความสามารถในการร้อยตะกอสำหรับทอลายขัดมากกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 4 ดาว ทั้งนี้มีกลุ่มผู้ผลิตบางกลุ่มได้มีการสั่งซื้อฟืมสำเร็จที่ได้มีการร้อยตะกอสำหรับทอลายขัดเรียบร้อยแล้ว จึงทำให้สมาชิกกลุ่มมีความสามารถในการร้อยตะกอสำหรับทอลายขัดลดลง

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 40 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้าย	จำนวนสมาชิกกลุ่ม			F	p
	เท่ากับ หรือน้อย กว่า 30 คน	31-60 คน	61 คนขึ้นไป		
การเตรียมด้ายขึ้น	2.8605	2.8710	2.8462	0.030	0.970
การร้อยตะกอลำหรับทอลายขัด	2.8372	2.8387	2.8846	0.109	0.897
การร้อยตะกอลำหรับทอลาย สองและยกดอก	2.0000	2.0968	2.2308	0.557	0.575
การเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี่	2.6744	2.6774	2.9615	2.806	0.065
รวม	2.5930	2.6210	2.7308	1.062	0.350

จากตารางที่ 40 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการเตรียมด้ายขึ้น การร้อยตะกอลำหรับทอลายขัด การร้อยตะกอลำหรับทอลายสองและยกดอก และการเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี่ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 41 สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้าย	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม		t	p
	1-5 ปี	6 ปีขึ้นไป		
การเตรียมด้ายขึ้น	2.8125	2.8824	0.864	0.390
การร้อยตะกอลำหรับทอหลายซัด	2.8125	2.8676	0.589	0.557
การร้อยตะกอลำหรับทอหลายสองและยกดอก	2.0938	2.0882	0.029	0.997
การเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี	2.6250	2.8088	1.604	0.112
รวม	2.5859	2.6618	0.910	0.365

จากตารางที่ 41 ซึ่งแสดงสรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการเตรียมด้ายขึ้น การร้อยตะกอลำหรับทอหลายซัด การร้อยตะกอลำหรับทอหลายสองและยกดอก และการเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมีไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการทอไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 42 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการทอของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

ศักยภาพด้านการทอ	ระดับดาว OTOP			F	p
	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว		
การทอลายขัด	2.9778	2.9302	3.0000	0.921	0.402
การทอลายสอง	2.4444	2.2093	2.4167	1.100	0.337
การทอยกดอก	2.1778	2.2558	2.4167	0.413	0.663
การทอซิด	2.2889	2.0233	2.6667	3.098	0.050
การทอจก	1.5778	1.5581	1.6667	0.092	0.912
การทอมุก	1.1333	1.2558	1.2500	0.639	0.530
การทอเกาะหรือล้วง	1.4000	1.4186	1.4167	0.008	0.992
การทอมัดหมี่	2.6889	2.8372	2.9167	1.466	0.236
รวม	2.0861	2.0610	2.2187	0.712	0.493

จากตารางที่ 42 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการทอของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการทอโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการทอลายขัด การทอลายสอง การทอยกดอก การทอจก การทอมุก การทอเกาะหรือล้วง และการทอมัดหมี่ไม่แตกต่างกัน แต่มีศักยภาพในเรื่องการทอซิดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนศักยภาพด้านการทอเรื่องการทอซิดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 43

ตารางที่ 43 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการท่องเที่ยว
ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับดาว OTOP ที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
5 ดาว กับ 3 ดาว	2.6667 - 2.2889	0.3778
5 ดาว กับ 4 ดาว	2.6667 - 2.0233	0.6434*
3 ดาว กับ 4 ดาว	2.2889 - 2.0233	0.2656

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 43 พบว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว มีศักยภาพเรื่องท่องเที่ยวสูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 4 ดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มสามารถท่องเที่ยวได้อย่างชำนาญ แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 4 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มสามารถท่องเที่ยวได้ดีปานกลาง และบางกลุ่มไม่มีสมาชิกกลุ่มสามารถท่องเที่ยวได้ ทั้งนี้การท่องเที่ยวเป็นวิธีที่ยุ่งยาก ซับซ้อนและใช้เวลาในการผลิตนาน และเป็นความชำนาญเฉพาะบุคคล

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการทอของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการทอไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 44 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการทอของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการทอ	จำนวนสมาชิกกลุ่ม			F	p
	เท่ากับ หรือน้อย กว่า 30 คน	31-60 คน	61 คนขึ้นไป		
การทอลายขัด	2.9302	3.0000	2.9615	1.134	0.326
การทอลายสอง	2.4651	2.2258	2.2692	1.023	0.363
การทอขกดอก	2.2093	2.2581	2.2692	0.053	0.948
การทอซิด	2.2326	2.1290	2.3077	0.318	0.729
การทอจก	1.6512	1.5161	1.5385	0.326	0.723
การทอมุก	1.2326	1.1613	1.1923	0.163	0.850
การทอเกาะหรือล้วง	1.4884	1.3226	1.3846	0.506	0.605
การทอมัดหมี่	2.7674	2.6452	2.9615	2.917	0.059
รวม	2.1221	2.0323	2.1106	0.477	0.622

จากตารางที่ 44 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการทอของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการทอโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการทอลายขัด การทอลายสอง การทอขกดอก การทอซิด การทอจก การทอมุก การทอเกาะหรือล้วง และการทอมัดหมี่ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการทอของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการทอไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 45 สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการทอของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการทอ	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม		t	p
	1-5 ปี	6 ปีขึ้นไป		
การทอลายขัด	2.9063	2.9853	1.897	0.061
การทอลายสอง	2.4375	2.2941	0.869	0.387
การทอยกดอก	2.2813	2.2206	0.344	0.731
การทอจิด	2.4688	2.1029	2.045	0.044
การทอจก	2.0000	1.3824	4.031	0.000
การทอมุก	1.2813	1.1618	1.049	0.297
การทอเกาะหรือลัวง	1.5312	1.3529	1.170	0.245
การทอมัดหมี่	2.6563	2.8382	1.700	0.092
รวม	2.1953	2.0423	1.780	0.078

จากตารางที่ 45 ซึ่งแสดงสรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการทอของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีศักยภาพด้านการทอโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการทอลายขัด การทอลายสอง การทอยกดอก การทอมุก การทอเกาะหรือลัวง และการทอมัดหมี่ไม่แตกต่างกัน แต่มีศักยภาพในเรื่องทอจิดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี มีศักยภาพการทอจิดสูงกว่ากลุ่ม 6 ปีขึ้นไป เพราะกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มสามารถทอจิดได้อย่างชำนาญและมีบางกลุ่มที่มีสมาชิกทอจิดได้ดีปานกลาง แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 6 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มสามารถทอจิดได้ดีปานกลาง และมีบางกลุ่มผู้ผลิตที่ไม่มีสมาชิกกลุ่มสามารถทอจิดได้ ซึ่งการทอจิดเป็นวิธีที่ยุ่งยาก ซับซ้อนและใช้เวลาในการ

ผลิตนาน กลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่จึงไม่นิยมทอผ้าชนิด จึงทำให้ความสามารถในการทอชนิดลดลง นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานต่างกันมีศักยภาพในเรื่องการทอจกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงาน 1-5 ปี มีศักยภาพการทอจกสูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 6 ปีขึ้นไป เพราะกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงาน 1-5 ปี ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มสามารถทอจกได้ดีปานกลาง และมีบางกลุ่มผู้ผลิตที่มีสมาชิกกลุ่มสามารถทอจกได้อย่างชำนาญ แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 6 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่พบว่าไม่มีสมาชิกกลุ่มสามารถทอจกได้ ซึ่งการทอจกเป็นวิธีที่ยุ่งยาก ซับซ้อน และใช้เวลาในการผลิตนาน ความชำนาญเฉพาะตัว ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 46 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

ศักยภาพด้านการออกแบบ ลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์	ระดับดาว OTOP			F	p
	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว		
การออกแบบลวดลายผ้า	2.1111	2.5581	2.8333	7.673	0.001
การออกแบบผลิตภัณฑ์	1.9333	2.2326	2.5000	3.353	0.039
รวม	2.0222	2.3953	2.6667	6.301	0.003

จากตารางที่ 46 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์โดยรวม และศักยภาพในเรื่องการออกแบบลวดลายผ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีศักยภาพในเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนศักยภาพโดยรวมด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์ และศักยภาพในเรื่องการออกแบบลวดลายผ้า และเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 47-49

ตารางที่ 47 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการออกแบบ
ลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์โดยรวมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOPTOP
ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับดาว OTOPTOP ที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
5 ดาว กับ 4 ดาว	2.6667 - 2.3953	0.2713
5 ดาว กับ 3 ดาว	2.6667 - 2.0222	0.6444**
4 ดาว กับ 3 ดาว	2.3953 - 2.0222	0.3731**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 47 พบว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOPTOP 5 ดาว และ 4 ดาว มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์โดยรวมมากกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOPTOP 3 ดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOPTOP 5 ดาว และ 4 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มสามารถออกแบบลวดลายผ้า และออกแบบผลิตภัณฑ์ได้อย่างชำนาญ แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับ OTOPTOP 3 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มสามารถออกแบบลวดลายผ้า และออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ดีปานกลาง และมีบางกลุ่มที่ไม่มีสมาชิกสามารถออกแบบลวดลายผ้า และออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ กล่าวคือ กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาวต่ำมีความสามารถการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์โดยรวมต่ำกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาวสูง ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของโครงการ OTOPTOP ที่เป็นการพัฒนาสินค้าให้เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับประเทศและระดับสากล กลุ่มที่มีระดับดาว OTOPTOP สูงกว่าจึงน่าจะมีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์สูงกว่า

ตารางที่ 48 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการออกแบบ
ลวดลายผ้าของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับดาว OTOP ที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
5 ดาว กับ 4 ดาว	2.8333 - 2.5581	0.2752
5 ดาว กับ 3 ดาว	2.8333 - 2.1111	0.7222**
4 ดาว กับ 3 ดาว	2.5581 - 2.1111	0.4470**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 48 พบว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว และ 4 ดาว มีศักยภาพเรื่องการออกแบบลวดลายผ้ามากกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว และ 4 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบลวดลายผ้าได้อย่างชำนาญ แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกออกแบบลวดลายผ้าได้ดีปานกลางและมีบางกลุ่มที่ไม่มีสมาชิกกลุ่มสามารถออกแบบลวดลายผ้าได้ กล่าวคือ กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาวต่ำมีความสามารถการออกแบบลวดลายผ้าต่ำกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาวสูง

ตารางที่ 49 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการออกแบบ
ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับดาว OTOP ที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
5 ดาว กับ 4 ดาว	2.5000 - 2.2326	0.2674
5 ดาว กับ 3 ดาว	2.5000 - 1.9333	0.5667*
4 ดาว กับ 3 ดาว	2.2326 - 1.9333	0.2992

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 49 พบว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว มีศักยภาพเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์สูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกสามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ได้อย่างชำนาญและได้คิปานกลาง แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกกลุ่มออกแบบผลิตภัณฑ์ได้คิปานกลาง และมีบางกลุ่มผู้ผลิตที่ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ กล่าวคือ กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาวต่ำมีความสามารถการออกแบบผลิตภัณฑ์ต่ำกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาวสูง

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีสัณและรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีสัณและรูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 50 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีสัณและรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการออกแบบ	จำนวนสมาชิกกลุ่ม			F	p
	เท่ากับ หรือน้อยกว่า 30 คน	31-60 คน	61 คนขึ้นไป		
การออกแบบลวดลายผ้า	2.3256	2.4516	2.4231	0.306	0.737
การออกแบบผลิตภัณฑ์	2.1395	2.0323	2.2308	0.466	0.629
รวม	2.2326	2.2419	2.3269	0.167	0.846

จากตารางที่ 50 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีสัณและรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีสัณและรูปแบบผลิตภัณฑ์โดยรวม และศักยภาพในเรื่องการออกแบบลวดลายผ้าและเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สันและรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สันและรูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 51 สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สันและรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านออกแบบลวดลาย สี สันและรูปแบบผลิตภัณฑ์	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม		t	p
	1-5 ปี	6 ปีขึ้นไป		
การออกแบบลวดลายผ้า	2.2812	2.4412	1.032	0.305
การออกแบบผลิตภัณฑ์	2.0938	2.1471	0.320	0.750
รวม	2.1875	2.2941	0.726	0.470

จากตารางที่ 51 ซึ่งแสดงสรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สันและรูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สันและรูปแบบผลิตภัณฑ์โดยรวม และศักยภาพในเรื่องการออกแบบลวดลายผ้าและเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 52 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

ศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์	ระดับดาว OTOP			F	p
	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว		
การตัดเย็บเครื่องแต่งกาย	1.8889	2.1860	1.9167	1.749	0.179
การตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ	1.8444	1.9767	2.0000	0.364	0.696
การตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่นๆ	1.6889	1.9302	1.8333	1.006	0.369
รวม	1.8074	2.0310	1.9167	1.055	0.352

จากตารางที่ 52 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์โดยรวม และศักยภาพในเรื่องการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย การตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ และการตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 53 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์	จำนวนสมาชิกกลุ่ม			F	p
	เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน	31-60 คน	61 คนขึ้นไป		
การตัดเย็บเครื่องแต่งกาย	2.0233	1.8710	2.1923	1.211	0.302
การตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ	1.9535	1.7742	2.0385	0.835	0.437
การตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่นๆ	1.7907	1.6774	2.0000	1.175	0.313
รวม	1.9225	1.7742	2.0769	1.251	0.291

จากตารางที่ 53 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์โดยรวม และศักยภาพในเรื่องการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย การตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ และการตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 54 สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม		t	p
	1-5 ปี	6 ปีขึ้นไป		
การตัดเย็บเครื่องแต่งกาย	1.9375	2.0588	0.725	0.470
การตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ	1.9375	1.9118	0.149	0.882
การตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่นๆ	1.7500	1.8382	0.512	0.609
รวม	1.8750	1.9363	0.394	0.694

จากตารางที่ 54 ซึ่งแสดงสรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีศักยภาพด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์โดยรวม และศักยภาพในเรื่องการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย การตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ และการตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 55 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

ศักยภาพด้านการผลิต เพื่อจำหน่าย	ระดับดาว OTOP			F	p
	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว		
จำนวนแรงงาน	1.8667	2.0000	2.1667	0.860	0.426
ความสามารถผลิตซ้ำให้ได้	2.2222	2.3256	2.2500	0.599	0.552
คุณภาพเดิม					
ช่วงเวลาในการผลิต	2.3333	2.6279	2.3333	2.534	0.085
ปริมาณการผลิตเมื่อเทียบกับปีที่ ผ่านมา	2.0444	2.0930	1.8333	0.370	0.692
ความสามารถในการผลิตเพื่อ สนองความต้องการของลูกค้า	2.4667	2.6512	2.6667	1.192	0.308
รวม	2.1867	2.3395	2.2500	1.870	0.160

จากตารางที่ 55 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายโดยรวม และศักยภาพในเรื่องจำนวนแรงงาน ความสามารถผลิตซ้ำให้ได้คุณภาพเดิม ช่วงเวลาในการผลิต ปริมาณการผลิตเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และความสามารถในการผลิตเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 56 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการผลิต เพื่อจำหน่าย	จำนวนสมาชิกกลุ่ม			F	p
	เท่ากับ หรือน้อย กว่า 30 คน	31-60 คน	61 คนขึ้นไป		
จำนวนแรงงาน	1.6279	1.9677	2.5000	13.738	0.000
ความสามารถผลิตซ้ำให้ได้ คุณภาพเดิม	2.3023	2.2581	2.2308	0.221	0.802
ช่วงเวลาในการผลิต	2.5581	2.3226	2.4615	1.159	0.318
ปริมาณการผลิตเมื่อเทียบกับปีที่ ผ่านมา	2.1395	1.9677	1.9615	0.437	0.648
ความสามารถในการผลิตเพื่อ สนองความต้องการของลูกค้า	2.5349	2.5484	2.6538	0.335	0.716
รวม	2.2326	2.2129	2.3615	1.325	0.270

จากตารางที่ 56 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายโดยรวม และศักยภาพในเรื่องความสามารถผลิตซ้ำให้ได้คุณภาพเดิม ช่วงเวลาในการผลิต ปริมาณการผลิตเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และความสามารถในการผลิตเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าไม่แตกต่างกัน แต่มีศักยภาพในเรื่องจำนวนแรงงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนศักยภาพเรื่องจำนวนแรงงานของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 57

ตารางที่ 57 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องจำนวนแรงงานของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิก ต่างกันเป็นรายคู่

จำนวนสมาชิกกลุ่มที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
61 คนขึ้นไป กับ 31-60 คน	2.5000 - 1.9677	0.5323**
61 คนขึ้นไป กับ เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน	2.5000 - 1.6279	0.8721**
31-60 คน กับ เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน	1.9677 - 1.6279	0.3398**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 57 พบว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 61 คนขึ้นไป มีศักยภาพเรื่องจำนวนแรงงานสูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 31-60 คน และจำนวนสมาชิกกลุ่มเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน และกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 31-60 คน มีศักยภาพเรื่องจำนวนแรงงานสูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มมากมีจำนวนแรงงานในการผลิตเพื่อจำหน่ายมากกว่ากลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า แสดงว่าสมาชิกของกลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นสมาชิกที่สามารถผลิตสิ่งทอพื้นเมืองได้จริง

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 58 สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่าย	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม		t	p
	1-5 ปี	6 ปีขึ้นไป		
จำนวนแรงงาน	1.7812	2.0441	1.647	0.103
ความสามารถผลิตซ้ำให้ได้คุณภาพเดิม	2.4375	2.1912	2.653	0.009
ช่วงเวลาในการผลิต	2.3750	2.5000	0.885	0.378
ปริมาณการผลิตเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา	2.0313	2.0441	0.065	0.948
ความสามารถในการผลิตเพื่อสนองความต้องการของลูกค้า	2.4687	2.6176	1.146	0.255
รวม	2.2187	2.2794	0.754	0.453

จากตารางที่ 58 ซึ่งแสดงสรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน พบว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายโดยรวม และศักยภาพในเรื่องจำนวนแรงงาน ช่วงเวลาในการผลิต ปริมาณการผลิตเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และความสามารถในการผลิตเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าไม่แตกต่างกัน แต่มีศักยภาพในเรื่องความสามารถผลิตซ้ำให้ได้คุณภาพเดิมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี มีศักยภาพด้านความสามารถผลิตซ้ำให้ได้คุณภาพเดิมมากกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 6 ปีขึ้นไป แสดงว่าความสามารถผลิตซ้ำให้ได้คุณภาพเดิมไม่ได้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม แต่อาจขึ้นอยู่กับรูปแบบผลิตภัณฑ์ของแต่ละกลุ่ม เช่นในเรื่องของสีย้อม กลุ่มผู้ผลิตบางกลุ่มใช้สีสังเคราะห์ซึ่งสามารถควบคุมให้สีเหมือนเดิมได้ แต่กลุ่มผู้ผลิตที่ใช้สีธรรมชาติไม่สามารถควบคุม

ให้สีเหมือนเดิม ได้ เพียงแต่จะทำให้ได้สีใกล้เคียงของเดิมมากที่สุด

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 59 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

ศักยภาพด้านการพัฒนา ผลิตภัณฑ์	ระดับดาว OTOP			F	p
	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว		
การพัฒนาตลาดย สีสันของ ผลิตภัณฑ์	2.2000	2.6512	2.6667	11.469	0.000
การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์	2.7778	2.6512	2.5000	1.543	0.219
การพัฒนাবรรจุภัณฑ์	2.0444	2.6047	2.5833	6.066	0.003
รวม	2.3407	2.6357	2.5833	5.909	0.004

จากตารางที่ 59 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันพบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยรวม และศักยภาพในเรื่องการพัฒนาตลาดย สีสันของผลิตภัณฑ์ และเรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีศักยภาพในเรื่องการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยรวม ศักยภาพเรื่องการพัฒนาตลาดย สีสันของผลิตภัณฑ์ และเรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 60-62

ตารางที่ 60 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยรวมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับดาว OTOP ที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
4 ดาว กับ 5 ดาว	2.6357 - 2.5833	0.0523
4 ดาว กับ 3 ดาว	2.6357 - 2.3407	0.2949**
5 ดาว กับ 3 ดาว	2.5833 - 2.3407	0.2426

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 60 พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 4 ดาว มีศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยรวมสูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 4 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกที่สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ได้อย่างชำนาญ จึงทำให้สามารถพัฒนาตลาดสาย สี สันของผลิตภัณฑ์ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ได้ แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว ส่วนใหญ่มีสมาชิกที่สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ได้น้อย จึงทำให้มีการพัฒนาตลาดสาย สี สันของผลิตภัณฑ์ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ได้น้อยกว่า

ตารางที่ 61 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการพัฒนาตลาด
สินค้าของผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับดาว OTOP ที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
5 ดาว กับ 4 ดาว	2.6667 - 2.6512	0.0155
5 ดาว กับ 3 ดาว	2.6667 - 2.2000	0.4667**
4 ดาว กับ 3 ดาว	2.6512 - 2.2000	0.4512**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 61 พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว และ 4 ดาว มีศักยภาพเรื่องการพัฒนาตลาด สินค้าของผลิตภัณฑ์สูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว และ 4 ดาว ส่วนใหญ่มีการพัฒนาตลาด สินค้าของผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่ทันสมัย แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว ส่วนใหญ่มีการพัฒนาตลาด สินค้าของผลิตภัณฑ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแค่เพียงอย่างเดียว

ตารางที่ 62 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องการพัฒนา
บรรจุกิจภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับดาว OTOP ที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
4 ดาว กับ 5 ดาว	2.6047 - 2.5833	0.0213
4 ดาว กับ 3 ดาว	2.6047 - 2.0444	0.5602**
5 ดาว กับ 3 ดาว	2.5833 - 2.0444	0.5389**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 62 พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว และ 4 ดาว มีศักยภาพเรื่อง
การพัฒนาบรรจุกิจภัณฑ์สูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 4-5 ดาว ส่วนใหญ่มีการพัฒนาบรรจุกิจภัณฑ์อย่าง
ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ แต่กลุ่มที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว ส่วนใหญ่มีการใช้บรรจุกิจภัณฑ์แบบดั้งเดิม
ไม่มีการพัฒนา

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 63 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการพัฒนา ผลิตภัณฑ์	จำนวนสมาชิกกลุ่ม			F	p
	เท่ากับ หรือน้อย กว่า 30 คน	31-60 คน	61 คนขึ้นไป		
การพัฒนาตลาดย สีสันของ ผลิตภัณฑ์	2.4419	2.3548	2.5769	1.308	0.275
การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์	2.7674	2.5806	2.6923	1.139	0.324
การพัฒนาบรรจุภัณฑ์	2.3256	2.1613	2.6154	2.183	0.118
รวม	2.5116	2.3656	2.6282	2.740	0.070

จากตารางที่ 63 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยรวม และศักยภาพในเรื่องการพัฒนาตลาดย สีสันของผลิตภัณฑ์ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 64 สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม		t	p
	1-5 ปี	6 ปีขึ้นไป		
การพัฒนาลวดลาย สี สันของ ผลิตภัณฑ์	2.4062	2.4706	0.575	0.566
การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์	2.5937	2.7353	1.259	0.211
การพัฒนাবรรจุภัณฑ์	2.3437	2.3529	0.051	0.959
รวม	2.4479	2.5196	0.771	0.443

จากตารางที่ 64 ซึ่งแสดงสรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์กับระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยรวม และศักยภาพในเรื่องการพัฒนาลวดลาย สี สันของผลิตภัณฑ์ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ และการพัฒนাবรรจุภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 65 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

ศักยภาพด้าน	ระดับดาว OTOP			F	p
	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว		
คุณภาพของผลิตภัณฑ์					
การรับรองมาตรฐาน	2.0222	2.0930	2.1667	0.939	0.394
รวม	2.0222	2.0930	2.1667	0.939	0.394

จากตารางที่ 65 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการรับรองมาตรฐานโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการรับรองมาตรฐานไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 66 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์	จำนวนสมาชิกกลุ่ม			F	p
	เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน	31-60 คน	61 คนขึ้นไป		
การรับรองมาตรฐาน	2.0698	2.0968	2.0385	0.187	0.830
รวม	2.0698	2.0968	2.0385	0.187	0.830

จากตารางที่ 66 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการรับรองมาตรฐานโดยรวม และศักยภาพในเรื่องการรับรองมาตรฐานไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงาน
ของกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านคุณภาพของ
ผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 67 สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านคุณภาพของ
ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม		t	p
	1-5 ปี	6 ปีขึ้นไป		
การรับรองมาตรฐาน	2.0625	2.0735	0.144	0.886
รวม	2.0625	2.0735	0.144	0.886

จากตารางที่ 67 ซึ่งแสดงสรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพ
ด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่ม
ผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีศักยภาพด้านการรับรองมาตรฐาน
โดยรวม และศักยภาพในเรื่องการรับรองมาตรฐานไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการตลาดไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 68 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

ศักยภาพด้านการตลาด	ระดับดาว OTOP			F	p
	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว		
แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์	1.7333	2.4186	2.5833	11.752	0.000
ความต่อเนื่องของตลาด	2.8222	2.7674	2.8333	0.247	0.781
ช่องทางการจัดจำหน่าย	1.9556	2.2558	2.4167	2.406	0.096
รายได้ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา	2.0889	1.9535	1.6667	0.980	0.379
รวม	2.1500	2.3488	2.3750	2.908	0.059

จากตารางที่ 68 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการตลาดโดยรวม และศักยภาพในเรื่องความต่อเนื่องของตลาด ช่องทางการจัดจำหน่าย และรายได้ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาไม่แตกต่างกัน แต่มีศักยภาพในเรื่องแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนศักยภาพเรื่องแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิต ที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 69

ตารางที่ 69 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องแหล่งจำหน่าย
ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับดาว OTOP ที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
5 ดาว กับ 4 ดาว	2.5833 - 2.4186	0.1647
5 ดาว กับ 3 ดาว	2.5833 - 1.7333	0.8500**
4 ดาว กับ 3 ดาว	2.4186 - 1.7333	0.6853**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 69 พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว และ 4 ดาว มีศักยภาพเรื่องแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์สูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 5 ดาว และ 4 ดาว มีแหล่งจำหน่ายมากเพราะมีหน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนมากกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว ซึ่งจะมีแหล่งจำหน่ายไม่เกิน 3 แหล่ง

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการตลาดไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 70 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการตลาด	จำนวนสมาชิกกลุ่ม			F	p
	เท่ากับ หรือน้อย กว่า 30 คน	31-60 คน	61 คนขึ้นไป		
แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์	2.1163	2.0968	2.1923	0.103	0.902
ความต่อเนื่องของตลาด	2.8837	2.7419	2.7308	1.663	0.195
ช่องทางการจัดจำหน่าย	2.0465	2.0323	2.4231	2.233	0.113
รายได้ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา	2.0930	1.8710	1.9231	0.559	0.574
รวม	2.2849	2.1855	2.3173	0.758	0.471

จากตารางที่ 70 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการตลาดโดยรวม และศักยภาพในเรื่องแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ความต่อเนื่องของตลาด ช่องทางการจัดจำหน่าย และรายได้ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการตลาดไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 71 สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการตลาด	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม		t	p
	1-5 ปี	6 ปีขึ้นไป		
แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์	2.0000	2.1912	1.082	0.282
ความต่อเนื่องของตลาด	2.8750	2.7647	1.284	0.202
ช่องทางการจัดจำหน่าย	1.9688	2.2206	1.469	0.145
รายได้ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา	1.9687	1.9853	0.081	0.935
รวม	2.2031	2.2904	0.944	0.348

จากตารางที่ 71 ซึ่งแสดงสรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีศักยภาพด้านการตลาดโดยรวม และศักยภาพในเรื่องแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ความต่อเนื่องของตลาด ช่องทางการจัดจำหน่าย และรายได้ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 72 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

ศักยภาพด้านความเข้มแข็ง ของกลุ่ม	ระดับดาว OTOP			F	p
	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว		
กองทุนของกลุ่ม	2.6000	2.5349	2.5833	0.100	0.905
การบริหารจัดการกลุ่ม	2.9556	2.9767	3.0000	0.372	0.690
รวม	2.7778	2.7558	2.7917	0.065	0.937

จากตารางที่ 72 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มโดยรวม และศักยภาพในเรื่องกองทุนของกลุ่ม และเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 73 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านความเข้มแข็ง ของกลุ่ม	จำนวนสมาชิกกลุ่ม			F	p
	เท่ากับ หรือน้อย กว่า 30 คน	31-60 คน	61 คนขึ้นไป		
กองทุนของกลุ่ม	2.3256	2.7097	2.8077	5.378	0.006
การบริหารจัดการกลุ่ม	3.0000	2.9355	2.9615	1.327	0.270
รวม	2.6628	2.8226	2.8846	3.791	0.026

จากตารางที่ 73 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีศักยภาพในเรื่องกองทุนของกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีศักยภาพในเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มไม่แตกต่างกัน

และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มโดยรวม และศักยภาพเรื่องกองทุนกลุ่มของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่ม ต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ผลได้ดังแสดงในตารางที่ 74 และ 75

ตารางที่ 74 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็งของ
กลุ่ม โดยรวมของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มที่ต่างกันเป็นรายคู่

จำนวนสมาชิกกลุ่มที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
61 คนขึ้นไป กับ 31-60 คน	2.8846 - 2.8226	0.0603
61 คนขึ้นไป กับ เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน	2.8846 - 2.6628	0.2218*
31-60 คน กับ เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน	2.8226 - 2.6628	0.1598

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 74 พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 61 คนขึ้นไป มีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มสูงกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 61 คนขึ้นไป ส่วนใหญ่มีกองทุนของกลุ่มมากกว่า 50,000 บาท และมีผู้นำกลุ่มที่ดี มีระเบียบปฏิบัติและโครงสร้างการบริหารกลุ่ม แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน มีบางกลุ่มที่มีกองทุน 30,000-50,000 บาท และต่ำกว่า 30,000 บาท และมีบางกลุ่มที่มีผู้นำกลุ่ม แต่ไม่มีระเบียบปฏิบัติ หรือโครงสร้างการบริหารกลุ่ม

ตารางที่ 75 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพเรื่องกองทุนกลุ่มของ
กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มที่ต่างกันเป็นรายคู่

จำนวนสมาชิกกลุ่มที่เปรียบเทียบ	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
61 คนขึ้นไป กับ 31-60 คน	2.8077 - 2.7097	0.0980
61 คนขึ้นไป กับ เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน	2.8077 - 2.3256	0.4821**
31-60 คน กับ เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน	2.7097 - 2.3256	0.3841**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 75 พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 61 คนขึ้นไป และ 31-60 คน มีศักยภาพเรื่องกองทุนกลุ่มมากกว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 61 คนขึ้นไป และ 31-60 คน ส่วนใหญ่มีเงินกองทุนของกลุ่มมากกว่า 50,000 บาท แต่กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน ส่วนใหญ่มีเงินกองทุนไม่เกิน 50,000 บาท กล่าวคือกลุ่มผู้ผลิตที่มีสมาชิกกลุ่มน้อยจะมีเงินกองทุนที่ได้จากการรวมหุ้นน้อย ซึ่งต่างจากกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกมากจะมีเงินกองทุนที่ได้จากการรวมหุ้นมาก

เปรียบเทียบศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 76 สรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่ม	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม		t	p
	1-5 ปี	6 ปีขึ้นไป		
กองทุนของกลุ่ม	2.1875	2.7500	4.126	0.000
การบริหารจัดการกลุ่ม	2.9688	2.9706	0.050	0.960
รวม	2.5781	2.8603	3.933	0.000

จากตารางที่ 76 ซึ่งแสดงสรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มโดยรวม และศักยภาพในเรื่องกองทุนของกลุ่มต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีศักยภาพในเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มไม่แตกต่างกัน เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานนาน จะสะสมเงินกองทุนกลุ่มได้มากกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาดำเนินงานน้อย ซึ่งเงินกองทุนที่ได้เพิ่มขึ้น ได้มาจากการหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 77 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตที่ระดับดาว OTOP ต่างกัน

ศักยภาพด้านการถ่ายทอด ภูมิปัญญา	ระดับดาว OTOP			F	p
	3 ดาว	4 ดาว	5 ดาว		
ระบบถ่ายทอดภูมิปัญญา	2.7333	2.8372	2.9167	1.167	0.316
จำนวนผู้รับการถ่ายทอด ภูมิปัญญา	2.6667	2.8140	2.9167	2.259	0.110
รวม	2.7000	2.8256	2.9167	3.052	0.052

จากตารางที่ 77 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตที่ระดับดาว OTOP ต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน มีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาโดยรวม และศักยภาพในเรื่องระบบถ่ายทอดภูมิปัญญา และเรื่องจำนวนผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 78 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา	จำนวนสมาชิกกลุ่ม			F	p
	เท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน	31-60 คน	61 คนขึ้นไป		
ระบบถ่ายทอดภูมิปัญญา	2.7778	3.0000	3.0000	1.228	0.297
จำนวนผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา	2.7667	2.7143	2.6667	0.119	0.888
รวม	2.7442	2.7581	2.8654	1.272	0.285

จากตารางที่ 78 ซึ่งแสดงสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาโดยรวม และศักยภาพในเรื่องระบบถ่ายทอดภูมิปัญญา และเรื่องจำนวนผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

สมมติฐาน: กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน มีศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 79 สรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม		t	p
	1-5 ปี	6 ปีขึ้นไป		
ระบบถ่ายทอดภูมิปัญญา	2.7500	2.8235	0.803	0.424
จำนวนผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา	2.7188	2.7794	0.657	0.512
รวม	2.7344	2.8015	0.977	0.331

จากตารางที่ 79 ซึ่งแสดงสรุปผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาโดยรวม และศักยภาพในเรื่องระบบถ่ายทอดภูมิปัญญา และเรื่องจำนวนผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการเปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออก
เฉิงเหนือตอนกลางที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

ตารางที่ 80 สรุปผลการเปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาค
ตะวันออกเฉิงเหนือตอนกลางที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

ศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง	ลักษณะพื้นฐาน		
	ระดับดาว	จำนวน สมาชิกกลุ่ม	ระยะเวลา ดำเนินงาน ของกลุ่ม
ด้านการจัดหาวัตถุดิบโดยรวม			
การจัดหาใยฝ้าย			
การจัดหาใยไหม			
การจัดหาใยประดิษฐ์			
การจัดหาสีย้อมธรรมชาติ		✓	
การจัดหาสีย้อมสังเคราะห์			
ด้านการผลิตเส้นด้ายโดยรวม			
การสาวไหม			
การปั่นด้ายฝ้าย		✓	
ด้านการฟอกย้อมโดยรวม	✓		
การฟอกไหม	✓		
การฟอกขาวเส้นด้าย			
การย้อมสีธรรมชาติ	✓		
การย้อมสีสังเคราะห์			
ด้านการเตรียมเส้นด้ายโดยรวม			
การเตรียมด้ายยืน			
การร้อยตะกอลำหรับทอลายขัด	✓		
การร้อยตะกอลำหรับทอลายสองและยกดอก			
การเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี่			

ตารางที่ 80 (ต่อ)

ศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง	ลักษณะพื้นฐาน		
	ระดับดาว	จำนวนสมาชิกกลุ่ม	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม
ด้านการทอโดยรวม			
การทอลายขีด			
การทอลายสอง			
การทอยกดอก			
การทอขีด	✓		✓
การทอจก			✓
การทอมุก			
การทอเกาะหรือลัวง			
การทอมัดหมี่			
ด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน	✓		
และรูปแบบผลิตภัณฑ์โดยรวม			
การออกแบบลวดลายผ้า	✓		
การออกแบบผลิตภัณฑ์	✓		
ด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์โดยรวม			
การตัดเย็บเครื่องแต่งกาย			
การตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ			
การตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่นๆ			
ด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายโดยรวม			
จำนวนแรงงาน		✓	
ความสามารถผลิตซ้ำให้ได้คุณภาพเดิม			✓
ช่วงเวลาในการผลิต			
ปริมาณการผลิตเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา			
ความสามารถในการผลิตเพื่อสนองความต้องการของลูกค้า			

ตารางที่ 80 (ต่อ)

ศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง	ลักษณะพื้นฐาน		
	ระดับดาว	จำนวนสมาชิกกลุ่ม	ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม
ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยรวม	✓		
การพัฒนาลวดลาย สี สันของ ผลิตภัณฑ์	✓		
การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์			
การพัฒนารรจุกภัณฑ์	✓		
ด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์โดยรวม			
การรับรองมาตรฐาน			
ด้านการตลาดโดยรวม			
แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์	✓		
ความต่อเนื่องของตลาด			
ช่องทางการจัดจำหน่าย			
รายได้ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา			
ด้านความเข้มแข็งของกลุ่มโดยรวม		✓	✓
กองทุนของกลุ่ม		✓	✓
การบริหารจัดการกลุ่ม			
ด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาโดยรวม			
ระบบถ่ายทอดภูมิปัญญา			
จำนวนผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา			

✓ มีความแตกต่าง

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเรื่องศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองจากกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองที่ได้รับระดับดาว OTOP ตั้งแต่ 3 ดาวขึ้นไป จำนวน 100 กลุ่ม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางโดยการสัมภาษณ์ ซึ่งสามารถนำเสนอผลการวิจัยได้เป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต

ตอนที่ 2 ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมือง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต

ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิต พบว่ากลุ่มผู้ผลิตที่ได้รับระดับดาว OTOP 3 ดาว มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มที่ได้รับระดับดาว OTOP 4 ดาว และน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่ได้รับระดับดาว OTOP 5 ดาว กลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน หรือกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้ผลิตมีจำนวนสมาชิกเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คนมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มที่มีสมาชิก 31-60 คน และกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกมากกว่า 61 มีจำนวนน้อยที่สุด กลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 6 ปีขึ้นไป และรองลงมาคือ กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 1-5 ปี กลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่นิยมทอผ้าพื้น ผ้ามัดหมี่ และ ผ้าตา ผลิตภัณฑ์ที่นิยมผลิตจำหน่ายมากที่สุดคือ ผ้าฝ้าย ผ้าขาวม้า ผ้าพันคอ ผ้าซิ่น และ เสื้อผ้า ไยที่กลุ่มผู้ผลิตนิยมใช้มากที่สุดคือคือใยไหม รองลงมาคือใยฝ้าย และที่นิยมน้อยที่สุดคือ ไยประดิษฐ์ สีที่ใช้ย้อมมากที่สุดคือสีสังเคราะห์ รองลงมาคือสีธรรมชาติ ที่ใช้ทอส่วนใหญ่ใช้กี่ทอมือ

ตอนที่ 2 ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมือง

จากการศึกษาศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

กลุ่มผู้ผลิตมีศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมืองโดยรวมระดับสูง โดยมีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ความเข้มแข็งของกลุ่ม การเตรียมเส้นด้าย การฟอกย้อม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการผลิตเส้นด้ายระดับสูง ส่วนด้านการออกแบบลวดลาย สีเส้นและรูปแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด การผลิตเพื่อจำหน่าย การทอ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ การตัดเย็บ และการจัดหาวัตถุดิบ มีศักยภาพระดับปานกลาง

ศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบอยู่ที่ระดับปานกลาง โดยพบว่า เรื่องการจัดหาสีย้อมธรรมชาติมีศักยภาพสูง เรื่องการจัดหาสีย้อมสังเคราะห์ การจัดหาใยไหม และการจัดหาใยฝ้าย มีศักยภาพปานกลาง ส่วนเรื่องการจัดหาใยประดิษฐ์ มีศักยภาพต่ำ

ศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายอยู่ที่ระดับสูง โดยพบว่า ทั้งเรื่องการปั่นด้ายฝ้ายและการสาวไหมมีศักยภาพสูง

ศักยภาพด้านการฟอกย้อมอยู่ที่ระดับสูง โดยพบว่า เรื่องการย้อมสีสังเคราะห์ การย้อมสีธรรมชาติ การฟอกไหม และการฟอกขาวเส้นด้ายล้วนมีศักยภาพระดับสูง

ศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายอยู่ที่ระดับสูง โดยพบว่า เรื่องการเตรียมเครื่องด้ายยืน การร้อยตะกอกสำหรับทอลายขัด การเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี่ มีศักยภาพระดับสูง ส่วนเรื่องการร้อยตะกอกสำหรับทอลายสองและยกดอก มีศักยภาพระดับปานกลาง

ศักยภาพด้านการทออยู่ที่ระดับปานกลาง โดยพบว่า การทอลายขัด การทอมัดหมี่ และการทอลายสอง มีศักยภาพสูง การทอยกดอกและทอจิด มีศักยภาพปานกลาง ส่วนการทอจก การทอเกาะหรือถ้าง และการทอมุก มีศักยภาพต่ำ

ศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์อยู่ที่ระดับปานกลาง โดยพบว่า เรื่องการออกแบบลวดลายผ้า มีศักยภาพสูง ส่วนเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ มีศักยภาพปานกลาง

ศักยภาพด้านการตัดเย็บอยู่ที่ระดับปานกลาง โดยพบว่า ทุกเรื่องคือการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย การตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอและการตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่นๆ มีศักยภาพระดับปานกลาง

ศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายอยู่ที่ระดับปานกลาง โดยพบว่า เรื่องความสามารถในการผลิตเพื่อสนองความต้องการของลูกค้า และช่วงเวลาในการผลิต มีศักยภาพระดับสูง ส่วนเรื่องความสามารถผลิตซ้ำให้ได้คุณภาพเดิม จำนวนแรงงานและปริมาณการผลิตเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา มีศักยภาพระดับปานกลาง

ศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์อยู่ที่ระดับสูง โดยพบว่า ทุกเรื่องได้แก่ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนาลวดลายสี สัน ของผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ มีศักยภาพระดับสูง

ศักยภาพด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์อยู่ที่ระดับปานกลาง โดยพบว่า กลุ่มผู้ผลิตได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช) เท่านั้นยังไม่ได้รับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก)

ศักยภาพด้านการตลาดอยู่ที่ระดับปานกลาง โดยพบว่า เรื่องความต่อเนื่องของตลาด มีศักยภาพสูง ส่วนเรื่องช่องทางการจัดจำหน่าย แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ รายได้ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา มีศักยภาพปานกลาง

ศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มอยู่ที่ระดับสูง โดยพบว่า กองทุนของกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม มีศักยภาพระดับสูง

ศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาอยู่ที่ระดับสูง โดยพบว่า ทั้งระบบถ่ายทอดภูมิปัญญา และจำนวนผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา มีศักยภาพระดับสูง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมืองที่มีระดับดาว OTOPTOP จำนวนสมาชิกกลุ่ม และระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน ได้ผลดังต่อไปนี้

เปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOPTOP ต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOPTOP ต่างกันมีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์โดยรวมและศักยภาพเรื่องการออกแบบลวดลายผ้า ศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยรวมและศักยภาพเรื่องการพัฒนาลวดลาย สี สันของผลิตภัณฑ์และเรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และศักยภาพด้านการตลาดเรื่องแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีศักยภาพด้านการฟอกย้อมโดยรวม ศักยภาพเรื่องการฟอกไหมและเรื่องการย้อมสีธรรมชาติ ศักยภาพด้านการเตรียมเส้นด้ายเรื่องการร้อยตะกอลำหรับทอหลายชนิด ศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สี สันและรูปแบบผลิตภัณฑ์เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ และศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เรื่องการพัฒนาลวดลาย สี สันของผลิตภัณฑ์ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกันมีศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายเรื่องจำนวนแรงงาน และศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มเรื่องกองทุนของกลุ่มต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีศักยภาพด้านการจัดหาวัตถุดิบเรื่องการจัดหาใยประดิษฐ์ ศักยภาพด้านการผลิตเส้นด้ายเรื่องการปั่นด้ายฝ้าย และศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มโดยรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกันมีศักยภาพด้านการทอเรื่องการทอจก ศักยภาพด้านการผลิตเพื่อจำหน่ายเรื่องความสามารถผลิตซ้ำให้ได้คุณภาพเดิม ศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มโดยรวมและศักยภาพเรื่องกองทุนของกลุ่มต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีศักยภาพด้านการทอเรื่องทอชนิดต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีศักยภาพด้านการทอ การออกแบบลวดลาย สีสันทันและรูปแบบผลิตภัณฑ์ และการตัดเย็บระดับปานกลาง เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตมีจำนวนสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถด้านการทอ การออกแบบลวดลาย สีสันทันและรูปแบบผลิตภัณฑ์ และการตัดเย็บได้ดีปานกลาง ดังนั้นจึงควรมีสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดอบรมเรื่องการทอรูปแบบต่างๆ วิธีการออกแบบลวดลาย สีสันทันและรูปแบบผลิตภัณฑ์ และวิธีการตัดเย็บ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาไทยมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 3-5 ดาว ควรศึกษาเพิ่มในกลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP 1-2 ดาว เพราะเป็นกลุ่มที่สมควรทำการพัฒนา
2. ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ผลิต ควรศึกษาเพิ่มกลุ่มครูภูมิปัญญาเพื่อให้ทราบถึงศักยภาพในการถ่ายทอดภูมิปัญญาในด้านต่างๆ ของผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญา
3. ในการศึกษาศักยภาพด้านการตลาด ควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องการส่งเสริมการขาย เพื่อส่งเสริมการขายให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานจังหวัดขอนแก่น. 2550. **จังหวัดขอนแก่น.**

แหล่งที่มา: <http://www.khonkaenpoc.com/khonkaen/report/N03/>, 22 เมษายน 2550.

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. 2549. **ภูมิปัญญาท้องถิ่น.** แหล่งที่มา:

<http://www.tamnanotop.com/wisdom.htm>, 1 ตุลาคม 2549.

กรมชลประทานจังหวัดกาฬสินธุ์. 2550. **ลักษณะภูมิประเทศ จังหวัดกาฬสินธุ์.** แหล่งที่มา:

http://ridceo.rid.go.th/karasin/Gen_Data/pg_index.html, 22 เมษายน 2550.

กระทรวงวัฒนธรรม. 2550. **ภูมิประเทศ จังหวัดมุกดาหาร.** แหล่งที่มา:

<http://kanchanapisek.or.th/kp8/mdh/mdh107.html>, 22 เมษายน 2550.

ขจีจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ. 2548. **การพัฒนาสิ่งทอพื้นเมือง.** เอกสารประกอบการสอนวิชา 006596.

ภาควิชาคหกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ขจีจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ, กุลขนิษฐ ราชชนบุญวัฒน์, สุธีลักษณ์ ไกรสุวรรณ, รุ่งทิพย์ ลุยเลา และ

ชุติมา ชวลิตมณฑะเชียร. 2552. **ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของ**

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, น. 48-55. ใน เรื่องเติมการประชุมทางวิชาการครั้งที่ 47 ของ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (สาขาส่งเสริมการเกษตรและคหกรรมศาสตร์).

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ขจีจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ, สุธีลักษณ์ ไกรสุวรรณ, รุ่งทิพย์ ลุยเลา, ชุติมา ชวลิตมณฑะเชียร, นพพร

วงศ์ตันกาศ และ สาวิตรี ถนัดคำ. 2550. **การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหม, น. 93-100.**

ใน เรื่องเติมการประชุมทางวิชาการครั้งที่ 45 ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(สาขาส่งเสริมการเกษตรและคหกรรมศาสตร์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- ชาญชัย วิริยาพวงสนั่นท์. 2549. **ลักษณะของภูมิปัญญาไทย**. แหล่งที่มา:
<http://www.nk.ac.th/elearning/mod/forum/discuss.php?d=339&parent=815>,
 18 ตุลาคม 2549.
- ครุณ ไกรศรี. 2547. **การพัฒนาศักยภาพ**. แหล่งที่มา: <http://www.cdd.go.th/creat/more1.htm>,
 28 กันยายน 2549.
- ธวัช ปุณโณทก. 2549. **ภูมิปัญญา**. แหล่งที่มา: <http://www2.se-ed.net/kmresearch/thesis2.html>,
 30 กันยายน 2549.
- ทรงจิต พูลลาภ. ม.ป.ป. **ศักยภาพและสถานภาพของภูมิปัญญาไทย : ภูมิปัญญาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. กองส่งเสริมงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, กรุงเทพฯ.
- ธวัชชัย ปทุมต่องทอง. 2546. **เกร็ดน่ารู้ประเทศไทยภาคอีสาน**. สำนักพิมพ์น้ำฝน, กรุงเทพฯ.
- นาง โสภเชือก. 2549. **ความหมายของ “ภูมิปัญญา”**. แหล่งที่มา:
<http://www.vcharkarn.com/include/vcafe/showkratoo.php?Pid=9495>, 2 ตุลาคม 2549.
- นิรนาม. 2549. **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. แหล่งที่มา:
<http://travel.sanook.com/northeast/index.php>, 3 สิงหาคม 2549.
- _____. 2550. **ภาคอีสาน**. แหล่งที่มา: <http://www.toursanook.com/thaiprovinces/khonkaen.htm>,
 22 เมษายน 2550.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2545. **สถิติวิจัย 1**. พิมพ์ครั้งที่ 8. ห้างหุ้นส่วนจำกัด พี. เอ็น. การพิมพ์,
 กรุงเทพฯ.
- บริษัทอินโฟซิสเทค. 2545. **ที่มาโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์**. แหล่งที่มา:
<http://www.thaitambon.com/otop/info/Info1A.htm>, 20 เมษายน 2552.

ปัญญา วิจินธนสาร. 2544. **ผ้าทอพื้นเมือง : การสำรวจผู้ผลิตทั่วประเทศ**. โครงการพัฒนาผ้าพื้นเมืองในทุกจังหวัดของประเทศ. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

ไผ่. 2546. **ความหมายศักราชภาพ**. แหล่งที่มา:

<http://www.vcharkarn.com/include/vcafe/showkratoo.php?Pid=14209>, 3 ตุลาคม 2549.

มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2543. **ผ้าทอพื้นเมืองในภาคอีสาน**. บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด (มหาชน), กรุงเทพฯ.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. 2550. **จังหวัด**. แหล่งที่มา: <http://th.wikipedia.org/wiki/>, 22 เมษายน 2550.

วีรยา ภัทรอาชาชัย. 2539. **หลักการวิจัยเบื้องต้น**. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.

ศูนย์ปฏิบัติการจังหวัดยโสธร. 2550. **จังหวัดยโสธร**. แหล่งที่มา:

http://www.yasothon.go.th/a_moeng.html, 22 เมษายน 2550.

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ. 2549. **ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น**. แหล่งที่มา:

<http://www.nfe.go.th/13/banprak/social/social04.html>, 23 สิงหาคม 2549.

สมศรี เพชรศรี. 2549. **เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น**. คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สามารถ จันทร์สุรีย์. 2534. **ภูมิปัญญาชาวบ้าน**. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, กรุงเทพฯ.

สุธีลักษณ์ ไกรสุวรรณ, ขจีจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ, เสาวพร เมืองแก้ว และ รุ่งทิพย์ ลุยเลา. 2549. ศักราชภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคกลาง, น. 588-595. ใน **เรื่องเต็มการประชุมทางวิชาการครั้งที่ 44 ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (สาขาคหกรรมศาสตร์)**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. 2547. ภูมิปัญญา. แหล่งที่มา:

http://www.vijai.org/articles_data/show_topic.asp?Topicid=102, 29 สิงหาคม 2549.

สำนักงานพาณิชย์. 2549. เกณฑ์คัดสรรหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์. แหล่งที่มา:

<http://www.pcoc.moc.go.th/pcocsys/uploadfile/42/doc>, 20 เมษายน 2552.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2549. เกณฑ์คัดสรรหนึ่งตำบล

หนึ่งผลิตภัณฑ์. แหล่งที่มา: <http://www.otopportal.com/about.aspx>, 20 เมษายน 2552.

หัตถินทร์ เขาวนปรีชา. 2549. ภูมิปัญญาไทย. แหล่งที่มา:

<http://uttaradit.uru.ac.th/~artculture/wisdomthai.html>, 11 ตุลาคม 2549.

อบเชย แก้วสุข. 2543. รายงานผลการดำเนินงานประชุมปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้ของ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเผยแพร่ความรู้ของสื่อมวลชน อุบลราชธานี. แหล่งที่มา:

<http://www.nfe.go.th/042103/digit-lib/wisdom1.html>. 25 กันยายน 2549.

Piromthamsiri, K., Rathanbunyawat, K., Kraisuwan, S. and Luilao, R. Potential of Thai Wisdom Native Textiles: Northern Thailand. **The 14th Biennial International Congress of Asian Regional Association for Home Economics - Reorienting Human Capital in Home Economics: Meeting Current and Challenges.** Eastin Hotel, Petaling Jaya, Malaysia.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์ศึกษากฎมปีญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมือง

แบบสัมภาษณ์ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมือง

ส่วนที่ 1 ลักษณะพื้นฐาน

1. ชื่อกลุ่ม.....
2. ที่อยู่เลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ.....
จังหวัด..... โทรศัพท์..... โทรสาร.....
E-mail.....
3. ระดับดาว (OTOP).....
4. สถานภาพของกลุ่ม
 กลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน หรือกลุ่มอาชีพ กลุ่มสหกรณ์
 อื่นๆ เช่น กิจการส่วนบุคคล ฯลฯ (ระบุ.....)
5. จำนวนสมาชิก ชาย.....คน หญิง.....คน รวม.....
6. ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม
 1-5 ปี
 6 ปี ขึ้นไป
7. ชนิดของผ้าที่ทอ
 ผ้าพื้น
 ผ้าตา
 ผ้าริ้ว
 ผ้าหางกระรอก
 ผ้ามัดหมี่
 ผ้าจืด
 ผ้าจก
 ผ้ายกดอก
 ผ้าลายน้ำไหล
 อื่นๆ ระบุ.....

8. รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจำหน่าย

- () ผ้าจีน
- () ผ้าโสร่ง
- () ผ้าขาวม้า
- () ผ้าฝ้ายสำหรับตัดเสื้อผ้า
- () ผ้าห่ม
- () ผ้าพันคอ/ผ้าคลุมไหล่
- () หมอน
- () ผ้าปูโต๊ะ
- () ปลอกหมอน
- () ผ้าม่าน
- () เสื้อ
- () กระโปรง
- () กระเป๋า
- () อื่นๆ ระบุ.....
-
-

9. โยที่ใช้ทอผ้า

- () ไหม
- () ฝ้าย
- () โยประดิษฐ์
- () อื่นๆ ระบุ.....

10. สีที่ใช้ย้อม

- () สีธรรมชาติ
- () สีสังเคราะห์
- () ไม่ทราบ (ไม่ได้ย้อมเอง)

11. กี่ที่ใช้ทอ

- () กี่ทอมือ จำนวน.....
- () กี่กระตุก จำนวน.....
- () อื่นๆ ระบุ.....จำนวน.....

ส่วนที่ 2 ศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง

1. ด้านการจัดหาวัตถุดิบ

1.1 ไยฝ้าย

- () ปลูกฝ้ายเอง
- () ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายในจังหวัด
- () ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายนอกจังหวัด/ไม่มีการจัดหา

1.2 ไยไหม

- () ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเอง
- () ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายในจังหวัด
- () ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายนอกจังหวัด/ไม่มีการจัดหา

1.3 ไยประดิษฐ์

- () ซื้อจากผู้ผลิตโดยตรง
- () ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายในจังหวัด
- () ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายนอกจังหวัด/ไม่มีการจัดหา

1.4 สีย้อมธรรมชาติ

- () ปลูกหรือหาเองได้ในหมู่บ้าน
- () ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายในจังหวัด
- () ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายนอกจังหวัด/ไม่มีการจัดหา

1.5 สีย้อมสังเคราะห์

- () ซื้อจากผู้ผลิตโดยตรง
- () ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายในจังหวัด
- () ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายนอกจังหวัด/ไม่มีการจัดหา

2. ด้านการผลิตเส้นด้าย

2.1 การสาวไหม

- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถสาวไหมได้อย่างชำนาญ
- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถสาวไหมได้ดีปานกลาง
- () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถสาวไหมได้

2.2 การปั่นด้ายฝ้าย

- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถปั่นด้ายฝ้ายได้อย่างชำนาญ
- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถปั่นด้ายฝ้ายได้ดีปานกลาง
- () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถปั่นด้ายฝ้ายได้

3. ด้านการฟอกย้อม

3.1 การฟอกไหม

- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกไหมได้อย่างชำนาญ
- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกไหมได้ดีปานกลาง
- () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกไหมได้

- 3.2 การฟอกขาวเส้นด้าย () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกขาวเส้นด้ายได้อย่าง
ชำนาญ
() มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกขาวเส้นด้ายได้ดีปาน
กลาง
() ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกขาวเส้นด้ายได้
- 3.3 การย้อมสีธรรมชาติ () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถย้อมสีธรรมชาติได้อย่าง
ชำนาญ
() มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถย้อมสีธรรมชาติได้ดีปาน
กลาง
() ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถย้อมสีธรรมชาติได้
- 3.4 การย้อมสีสังเคราะห์ () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถย้อมสีสังเคราะห์ได้อย่าง
ชำนาญ
() มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถย้อมสีสังเคราะห์ได้ดีปาน
กลาง
() ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถย้อมสีสังเคราะห์ได้
4. ด้านการเตรียมเส้นด้าย
- 4.1 การเตรียมด้ายยืน () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถเตรียมด้ายยืนได้อย่างชำนาญ
() มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถเตรียมด้ายยืนได้ดีปานกลาง
() ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถเตรียมด้ายยืนได้
- 4.2 การร้อยตะกอลำสำหรับ
ทอหลายชุด () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถร้อยตะกอลำสำหรับทอหลายชุด
ได้อย่างชำนาญ
() มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถร้อยตะกอลำสำหรับทอหลายชุด
ได้ดีปานกลาง
() ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถร้อยตะกอลำสำหรับทอหลาย
ชุดได้
- 4.3 การร้อยตะกอลำสำหรับทอ
ลายสองและยกดอก () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถร้อยตะกอลำสำหรับทอหลายสอง
และยกดอกได้อย่างชำนาญ
() มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถร้อยตะกอลำสำหรับทอหลายสอง
และยกดอกได้ดีปานกลาง
() ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถร้อยตะกอลำสำหรับทอหลาย
สองและยกดอกได้

- 4.4 การเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี่
- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี่ได้อย่างชำนาญ
 - () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี่ได้ดีปานกลาง
 - () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี่ได้

5. ด้านการทอ

- 5.1 การทอลายขัด
- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอลายขัดได้อย่างชำนาญ
 - () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอลายขัดได้ดีปานกลาง
 - () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอลายขัดได้
- 5.2 การทอลายสอง
- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอลายสองได้อย่างชำนาญ
 - () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอลายสองได้ดีปานกลาง
 - () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอลายสองได้
- 5.3 การทอยกดอก
- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอยกดอกได้อย่างชำนาญ
 - () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอยกดอกได้ดีปานกลาง
 - () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอยกดอกได้
- 5.4 การทอขิด
- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอขิดได้อย่างชำนาญ
 - () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอขิดได้ดีปานกลาง
 - () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอขิดได้
- 5.5 การทอจก
- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอจกได้อย่างชำนาญ
 - () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอจกได้ดีปานกลาง
 - () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอจกได้
- 5.6 การทอมุก
- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอมุกได้อย่างชำนาญ
 - () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอมุกได้ดีปานกลาง
 - () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอมุกได้
- 5.7 การทอเกาะหรือล้วง
- () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอเกาะหรือล้วงได้อย่างชำนาญ
 - () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอเกาะหรือล้วงได้ดีปานกลาง
 - () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอเกาะหรือล้วงได้

- 5.8 การทอมัดหมี () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอมัดหมีได้อย่างชำนาญ
 () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอมัดหมีได้ดีปานกลาง
 () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอมัดหมีได้
6. ด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์
- 6.1 การออกแบบลวดลายผ้า () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบลวดลายผ้าได้ดีมาก
 () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบลวดลายผ้าได้ดีปานกลาง
 () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบลวดลายผ้าได้
- 6.2 การออกแบบผลิตภัณฑ์ () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ดีมาก
 () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ดีปานกลาง
 () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ได้
7. ด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์
- 7.1 การตัดเย็บเครื่องแต่งกาย () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บเครื่องแต่งกายได้อย่างชำนาญ
 () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บเครื่องแต่งกายได้ดีปานกลาง
 () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บเครื่องแต่งกายได้
- 7.2 การตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ (เช่น ปลอกหมอน ผ้าม่าน ฯลฯ) () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอได้อย่างชำนาญ
 () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอได้ดีปานกลาง
 () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอได้
- 7.3 การตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่น ๆ (เช่น กระเป๋า รอกเท้า ฯลฯ) () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้อย่างชำนาญ
 () มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้ดีปานกลาง
 () ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้

8. การผลิตเพื่อจำหน่าย

- 8.1 จำนวนแรงงาน () มากกว่า 50 คน
() 20 – 50 คน
() น้อยกว่า 20 คน
- 8.2 ความสามารถผลิตซ้ำ () สามารถผลิตซ้ำได้ในคุณภาพเดิม
() สามารถผลิตซ้ำได้ในคุณภาพใกล้เคียงของเดิม
() ไม่สามารถผลิตซ้ำได้ในคุณภาพเดิม
- 8.3 ช่วงเวลาในการผลิต () ผลิตได้ตลอดเวลา
() ผลิตได้เฉพาะบางฤดูกาล
() ผลิตได้เฉพาะช่วงที่ว่างจากงานประจำ
- 8.4 กำลังการผลิตเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา () มีกำลังการผลิตเพิ่มขึ้น
() มีกำลังการผลิตคงเดิม
() มีกำลังการผลิตลดลง
- 8.5 กำลังการผลิตเพื่อสนองตอบความต้องการของลูกค้า () มีกำลังการผลิตที่สามารถสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้มากกว่า 70 เปอร์เซ็นต์
() มีกำลังการผลิตที่สามารถสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้ 50 – 70 เปอร์เซ็นต์
() มีกำลังการผลิตที่สามารถสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้น้อยกว่า 50 เปอร์เซ็นต์

9. ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

- 9.1 การพัฒนาตลาดย สีสันของผลิตภัณฑ์ () มีการพัฒนาต่อเนื่องโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีสมัยใหม่
() มีการพัฒนาต่อเนื่องโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
() ไม่มีการพัฒนาต่อเนื่อง
- 9.2 การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ () พัฒนาตามข้อเสนอแนะของลูกค้า
() พัฒนาตามแนวคิดของกลุ่ม
() ไม่มีการพัฒนา
- 9.3 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ () พัฒนารูปร่างอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
() เป็นแบบดั้งเดิมไม่มีการพัฒนา
() ไม่มีบรรจุภัณฑ์

10. ด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์
- 10.1 การรับรองมาตรฐาน () ได้รับการรับรองมาตรฐาน มอก. หรือมาตรฐานสากล
 () ได้รับการรับรองมาตรฐาน มพช.
 () ไม่ได้ได้รับการรับรองมาตรฐาน
11. ด้านการตลาด
- 11.1 แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ () มีแหล่งจำหน่าย 4 แห่งขึ้นไป
 () มีแหล่งจำหน่าย 2 – 3 แห่ง
 () มีแหล่งจำหน่ายเฉพาะในพื้นที่ที่กลุ่มทำการผลิต
- 11.2 ความต่อเนื่องของตลาด () มีลูกค้าเก่าและลูกค้าใหม่ และมีการสั่งซื้ออย่างสม่ำเสมอ
 () มีลูกค้าเก่าและลูกค้าใหม่แต่ไม่มีการสั่งซื้ออย่างสม่ำเสมอ
 () มีเฉพาะลูกค้าใหม่
- 11.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย () จำหน่ายเอง ผ่านคนกลาง และผ่านสื่อต่าง ๆ
 () จำหน่ายเอง และผ่านคนกลาง
 () จำหน่ายเองอย่างเดียว
- 11.4 รายได้ในการจัดจำหน่าย () เพิ่มขึ้น
 ผลิตภัณฑ์เมื่อเทียบกับปี () คงเดิม
 ที่ผ่านมา () ลดลง
12. ด้านความเข้มแข็งของกลุ่ม
- 12.1 กองทุนของกลุ่ม () มากกว่า 50,000 บาท
 () 30,000 – 50,000 บาท
 () ต่ำกว่า 30,000 บาท
- 12.2 การบริหารจัดการกลุ่ม () มีผู้นำกลุ่ม มีระเบียบปฏิบัติ และมีโครงสร้างการบริหารกลุ่ม
 () มีผู้นำกลุ่ม แต่ไม่มีระเบียบปฏิบัติ หรือโครงสร้างการบริหารกลุ่ม
 () ไม่มีผู้นำกลุ่ม หรือไม่มีการรวมกลุ่ม

13. ด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา

- 13.1 ระบบถ่ายทอดภูมิปัญญา () มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาอย่างเป็นระบบ
(มีการฝึกอบรม การสอนอย่างเป็นระบบ)
() มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาอย่างไม่เป็นระบบใน
ครอบครัว (เช่น แม่สอนลูก)
() ไม่มีการถ่ายทอดภูมิปัญญา

13.2 จำนวนผู้รับการถ่ายทอด ภูมิปัญญา

- () คนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา
() คนในหมู่บ้านส่วนน้อยได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา
() ไม่มีคนในหมู่บ้านได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา

ภาคผนวก ข

เกณฑ์การประเมินศักยภาพด้านด้านสิ่งทอพื้นเมือง

เกณฑ์การประเมินศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง

ตารางผนวกที่ ข1 เกณฑ์การประเมินศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง

ศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง	คำตอบ	คะแนน
1. ด้านการจัดหาวัตถุดิบ		
1.1 ไยฝ้าย	ปลูกฝ้ายเอง	3
	ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายในจังหวัด	2
	ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายนอกจังหวัด/ไม่มี การจัดหา	1
1.2 ไยไหม	ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเอง	3
	ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายในจังหวัด	2
	ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายนอกจังหวัด/ไม่มี การจัดหา	1
1.3 ไยประดิษฐ์	ซื้อจากผู้ผลิตโดยตรง	3
	ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายในจังหวัด	2
	ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายนอกจังหวัด/ไม่มี การจัดหา	1
1.4 สีย้อมธรรมชาติ	ปลูกหรือหาเองได้ในหมู่บ้าน	3
	ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายในจังหวัด	2
	ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายนอกจังหวัด/ไม่มี การจัดหา	1
1.5 สีย้อมสังเคราะห์	ซื้อจากผู้ผลิตโดยตรง	3
	ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายในจังหวัด	2
	ซื้อจากแหล่งจำหน่ายภายนอกจังหวัด/ไม่มี การจัดหา	1
2. ด้านการผลิตเส้นด้าย		
2.1 การสาวไหม	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถสาวไหมได้อย่าง ชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถสาวไหมได้ดีปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถสาวไหมได้	1

ตารางผนวกที่ ข1 (ต่อ)

ศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อม	คำตอบ	คะแนน
2.2 การปั่นด้ายฝ้าย	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถปั่นด้ายฝ้ายได้อย่าง ชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถปั่นด้ายฝ้ายได้ดีปาน กลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถปั่นด้ายฝ้ายได้	1
3. ด้านการฟอกย้อม		
3.1 การฟอกไหม	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกไหมได้อย่าง ชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกไหมได้ดีปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกไหมได้	1
3.2 การฟอกขาวเส้นด้าย	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกขาวเส้นด้ายได้ อย่างชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกขาวเส้นด้ายได้ดี ปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถฟอกขาวเส้นด้ายได้	1
3.3 การย้อมสีธรรมชาติ	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถย้อมสีธรรมชาติได้อย่าง ชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถย้อมสีธรรมชาติได้ดี ปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถย้อมสีธรรมชาติได้	1
3.4 การย้อมสีสังเคราะห์	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถย้อมสีสังเคราะห์ได้ อย่างชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถย้อมสีสังเคราะห์ได้ดี ปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถย้อมสีสังเคราะห์ได้	1

ตารางผนวกที่ ข1 (ต่อ)

ศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อม	คำตอบ	คะแนน
4. ด้านการเตรียมเส้นด้าย		
4.1 การเตรียมด้ายยืน	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถเตรียมด้ายยืนได้อย่าง ชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถเตรียมด้ายยืนได้ดี ปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถเตรียมด้ายยืนได้	1
4.2 การร้อยตะกอลงสำหรับทอลาย ขัด	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถร้อยตะกอลงสำหรับทอ ลายขัดได้อย่างชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถร้อยตะกอลงสำหรับทอ ลายขัดได้ดีปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถร้อยตะกอลงสำหรับ ทอลายขัดได้	1
4.3 การร้อยตะกอลงสำหรับทอลาย สองและยกดอก	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถร้อยตะกอลงสำหรับทอ ลายสองและยกดอกได้อย่างชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถร้อยตะกอลงสำหรับทอ ลายสองและยกดอกได้ดีปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถร้อยตะกอลงสำหรับ ทอลายสองและยกดอกได้	1
4.4 การเตรียมด้ายพุ่งสำหรับมัดหมี่	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถเตรียมด้ายพุ่งสำหรับ มัดหมี่ได้อย่างชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถเตรียมด้ายพุ่งสำหรับ มัดหมี่ได้ดีปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถเตรียมด้ายพุ่ง สำหรับมัดหมี่ได้	1

ตารางผนวกที่ ข1 (ต่อ)

ศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง	คำตอบ	คะแนน
5. ด้านการทอ		
5.1 การทอลายมัด	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอลายมัดได้อย่าง ชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอลายมัดได้ดีปาน กลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอลายมัดได้	1
5.2 การทอลายสอง	สมาชิกกลุ่มที่สามารถทอลายสองได้อย่าง ชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอลายสองได้ดีปาน กลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอลายสองได้	1
5.3 การทอยกดอก	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอยกดอกได้อย่าง ชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอยกดอกได้ดีปาน กลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอยกดอกได้	1
5.4 การทอจิด	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอจิดได้อย่างชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอจิดได้ดีปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอจิดได้	1
5.5 การทอจก	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอจกได้อย่างชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอจกได้ดีปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอจกได้	1
5.6 การทอมุก	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอมุกได้อย่างชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอมุกได้ดีปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอมุกได้	1

ตารางผนวกที่ ข1 (ต่อ)

ศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง	คำตอบ	คะแนน
5.7 การทอเกาะหรือล้วง	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอเกาะหรือล้วงได้	3
	อย่างชำนาญ	
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอเกาะหรือล้วงได้ดี	2
	ปานกลาง	
5.8 การทอมัดหมี่	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอเกาะหรือล้วงได้	1
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอมัดหมี่ได้อย่าง	3
	ชำนาญ	
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอมัดหมี่ได้ดีปาน	2
	กลาง	
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถทอมัดหมี่ได้	1
6. ด้านการออกแบบลวดลาย สี สัน		
และรูปแบบผลิตภัณฑ์		
6.1 การออกแบบลวดลายผ้า	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบลวดลายผ้า	3
	ได้ดีมาก	
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบลวดลายผ้า	2
	ได้ดีปานกลาง	
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบลวดลาย	1
	ผ้าได้	
6.2 การออกแบบผลิตภัณฑ์	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์	3
	ได้ดีมาก	
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์	2
	ได้ดีปานกลาง	
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถออกแบบ	1
	ผลิตภัณฑ์ได้	

ตารางผนวกที่ ข1 (ต่อ)

ศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อม	คำตอบ	คะแนน
7. ด้านการตัดเย็บผลิตภัณฑ์		
7.1 การตัดเย็บเครื่องแต่งกาย	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บเครื่องแต่งกายได้อย่างชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บเครื่องแต่งกายได้ดีปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บเครื่องแต่งกายได้	1
7.2 การตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ (เช่น ปลอกหมอน ผ้าม่าน ฯลฯ)	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอได้อย่างชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอได้ดีปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอได้	1
7.3 การตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่นๆ (เช่น กระเป๋า รองเท้า ฯลฯ)	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่นๆได้อย่างชำนาญ	3
	มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่นๆได้ดีปานกลาง	2
	ไม่มีสมาชิกกลุ่มที่สามารถตัดเย็บผลิตภัณฑ์อื่นๆได้	1
8. การผลิตเพื่อจำหน่าย		
8.1 จำนวนแรงงาน	มากกว่า 50 คน	3
	20 – 50 คน	2
	น้อยกว่า 20 คน	1
8.2 ความสามารถผลิตซ้ำ	สามารถผลิตซ้ำได้ในคุณภาพเดิม	3
	สามารถผลิตซ้ำได้ในคุณภาพใกล้เคียง	2
	ของเดิมไม่สามารถผลิตซ้ำได้ในคุณภาพเดิม	1

ตารางผนวกที่ ข1 (ต่อ)

ศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง	คำตอบ	คะแนน
8.3 ช่วงเวลาในการผลิต	ผลิตได้ตลอดเวลา	3
	ผลิตได้เฉพาะบางฤดูกาล	2
	ผลิตได้เฉพาะช่วงที่ว่างจากงานประจำ	1
8.4 กำลังการผลิตเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา	มีกำลังการผลิตเพิ่มขึ้น	3
	มีกำลังการผลิตคงเดิม	2
	มีกำลังการผลิตลดลง	1
8.5 กำลังการผลิตเพื่อสนองตอบความต้องการของลูกค้า	มีกำลังการผลิตที่สามารถสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้มากกว่า 70 เปอร์เซ็นต์	3
	มีกำลังการผลิตที่สามารถสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้ 50 – 70 เปอร์เซ็นต์	2
	มีกำลังการผลิตที่สามารถสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้น้อยกว่า 50 เปอร์เซ็นต์	1
9. ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์		
9.1 การพัฒนาลวดลาย สี สันของผลิตภัณฑ์	มีการพัฒนาต่อเนื่อง โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีสมัยใหม่	3
	มีการพัฒนาต่อเนื่อง โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	2
	ไม่มีการพัฒนาต่อเนื่อง	1
9.2 การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์	พัฒนาตามข้อเสนอแนะของลูกค้า	3
	พัฒนาตามแนวคิดของกลุ่ม	2
	ไม่มีการพัฒนา	1
9.3 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์	พัฒนาบรรจุภัณฑ์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	3
	เป็นแบบดั้งเดิมไม่มีการพัฒนา	2
	ไม่มีบรรจุภัณฑ์	1

ตารางผนวกที่ ข1 (ต่อ)

ศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง	คำตอบ	คะแนน
10. ด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์		
10.1 การรับรองมาตรฐาน	ได้รับการรับรองมาตรฐาน มอก. หรือ มาตรฐานสากล	3
	ได้รับการรับรองมาตรฐาน มผช.	2
	ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน	1
11. ด้านการตลาด		
11.1 แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์	มีแหล่งจำหน่าย 4 แห่งขึ้นไป	3
	มีแหล่งจำหน่าย 2 – 3 แห่ง	2
	มีแหล่งจำหน่ายเฉพาะในพื้นที่ที่กลุ่มทำการ ผลิต	1
11.2 ความต่อเนื่องของตลาด	มีลูกค้าเก่าและลูกค้าใหม่ และมีการสั่งซื้อ อย่างสม่ำเสมอ	3
	มีลูกค้าเก่าและลูกค้าใหม่แต่ไม่มีการสั่งซื้อ อย่างสม่ำเสมอ	2
	มีเฉพาะลูกค้าใหม่	1
11.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย	จำหน่ายเอง ผ่านคนกลาง และผ่านสื่อต่างๆ	3
	จำหน่ายเอง และผ่านคนกลาง	2
	จำหน่ายเองอย่างเดียว	1
11.4 รายได้ในการจัดจำหน่าย	เพิ่มขึ้น	3
ผลิตภัณฑ์เมื่อเทียบกับปีที่ ผ่านมา	คงเดิม	2
	ลดลง	1
12. ด้านความเข้มแข็งของกลุ่ม		
12.1 กองทุนของกลุ่ม	มากกว่า 50,000 บาท	3
	30,000 – 50,000 บาท	2
	ต่ำกว่า 30,000 บาท	1

ตารางผนวกที่ ข1 (ต่อ)

ศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมือง	คำตอบ	คะแนน
12.2 การบริหารจัดการกลุ่ม	มีผู้นำกลุ่ม มีระเบียบปฏิบัติ และมีโครงสร้าง การบริหารกลุ่ม	3
	มีผู้นำกลุ่ม แต่ไม่มีระเบียบปฏิบัติ หรือ โครงสร้างการบริหารกลุ่ม	2
	ไม่มีผู้นำกลุ่ม หรือไม่มีการรวมกลุ่ม	1
13. ด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา		
13.1 ระบบถ่ายทอดภูมิปัญญา	มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาอย่างเป็นระบบ (มีการฝึกอบรม การสอนอย่างเป็นระบบ)	3
	มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาอย่างไม่เป็นระบบใน ครอบครัว (เช่น แม่สอนลูก)	2
	ไม่มีการถ่ายทอดภูมิปัญญา	1
13.2 จำนวนผู้รับการถ่ายทอดภูมิ ปัญญา	คนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ได้รับการถ่ายทอด ภูมิปัญญา	3
	คนในหมู่บ้านส่วนน้อยได้รับการถ่ายทอด ภูมิปัญญา	2
	ไม่มีคนในหมู่บ้านที่ได้รับการถ่ายทอด ภูมิปัญญา	1

ภาคผนวก ค
การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง

ขนาดตัวอย่าง 659 กลุ่ม ร้อยละ 15 ของทั้งหมด คือ $(659 \times 15) / 100 = 88.85 \approx 99$

ตารางผนวกที่ ค1 ขนาดตัวอย่างของกลุ่มผู้ผลิตที่ได้รับระดับดาว OTOP 3 ดาว ในภาคตะวันออก
เฉียงเหนือตอนกลาง

จังหวัด	จำนวน ประชากร	ร้อยละของ จำนวนทั้งหมด	ขนาดตัวอย่าง ตามสัดส่วน	ขนาดตัวอย่าง ที่ศึกษา
กาฬสินธุ์	42	$\frac{42}{659} \times 100 = 6.37$	$\frac{99 \times 6.37}{100} = 6.31$	6
ขอนแก่น	35	$\frac{35}{659} \times 100 = 5.31$	$\frac{99 \times 5.31}{100} = 5.26$	5
ชัยภูมิ	50	$\frac{50}{659} \times 100 = 7.59$	$\frac{99 \times 7.59}{100} = 7.51$	8
มหาสารคาม	42	$\frac{42}{659} \times 100 = 6.37$	$\frac{99 \times 6.37}{100} = 6.31$	6
มุกดาหาร	23	$\frac{23}{659} \times 100 = 3.49$	$\frac{99 \times 3.49}{100} = 3.46$	3
ยโสธร	34	$\frac{34}{659} \times 100 = 5.16$	$\frac{99 \times 5.16}{100} = 5.11$	5
ร้อยเอ็ด	82	$\frac{82}{659} \times 100 = 12.44$	$\frac{99 \times 12.44}{100} = 12.32$	12
รวม	308	46.74	46.27	45

ตารางผนวกที่ ค2 ขนาดตัวอย่างของกลุ่มผู้ผลิตที่ได้รับระดับดาว OTOP 4 ดาว ในภาคตะวันออก
เฉียงเหนือตอนกลาง

จังหวัด	จำนวน ประชากร	ร้อยละของ จำนวนทั้งหมด	ขนาดตัวอย่าง ตามสัดส่วน	ขนาดตัวอย่าง ที่ศึกษา
กาฬสินธุ์	35	$\frac{35}{659} \times 100 = 5.31$	$\frac{99 \times 5.31}{100} = 5.26$	5
ขอนแก่น	78	$\frac{78}{659} \times 100 = 11.84$	$\frac{99 \times 11.84}{100} = 11.72$	12
ชัยภูมิ	76	$\frac{76}{659} \times 100 = 11.53$	$\frac{99 \times 11.53}{100} = 11.42$	11
มหาสารคาม	23	$\frac{23}{659} \times 100 = 3.49$	$\frac{99 \times 3.49}{100} = 3.46$	3
มุกดาหาร	26	$\frac{26}{659} \times 100 = 3.95$	$\frac{99 \times 3.95}{100} = 3.91$	4
ยโสธร	26	$\frac{26}{659} \times 100 = 3.95$	$\frac{99 \times 3.95}{100} = 3.91$	4
ร้อยเอ็ด	26	$\frac{26}{659} \times 100 = 3.95$	$\frac{99 \times 3.95}{100} = 3.91$	4
รวม	292	44.01	43.57	43

ตารางผนวกที่ ค3 ขนาดตัวอย่างของกลุ่มผู้ผลิตที่ได้รับระดับดาว OTOP 5 ดาว ในภาคตะวันออก
เฉียงเหนือตอนกลาง

จังหวัด	จำนวน ประชากร	ร้อยละของ จำนวนทั้งหมด	ขนาดตัวอย่าง ตามสัดส่วน	ขนาดตัวอย่าง ที่ศึกษา
กาฬสินธุ์	6	$\frac{6}{659} \times 100 = 0.91$	$\frac{99 \times 0.91}{100} = 0.90$	1
ขอนแก่น	34	$\frac{34}{659} \times 100 = 5.16$	$\frac{99 \times 5.16}{100} = 5.11$	5
ชัยภูมิ	12	$\frac{12}{659} \times 100 = 1.82$	$\frac{99 \times 1.82}{100} = 1.80$	2
มหาสารคาม	2	$\frac{2}{659} \times 100 = 0.30$	$\frac{99 \times 0.30}{100} = 0.30$	1
มุกดาหาร	2	$\frac{2}{659} \times 100 = 0.30$	$\frac{99 \times 0.30}{100} = 0.30$	1
ยโสธร	1	$\frac{1}{659} \times 100 = 0.15$	$\frac{99 \times 0.15}{100} = 0.15$	1
ร้อยเอ็ด	4	$\frac{4}{659} \times 100 = 0.61$	$\frac{99 \times 0.61}{100} = 0.60$	1
รวม	61	9.26	9.16	12

ตารางผนวกที่ ค4 ขนาดตัวอย่างของกลุ่มผู้ผลิตแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

จังหวัด	จำนวนประชากรแต่ละจังหวัด	ขนาดตัวอย่างแต่ละจังหวัด
กาฬสินธุ์	83	12
ขอนแก่น	147	22
ชัยภูมิ	138	21
มหาสารคาม	67	10
มุกดาหาร	51	8
ยโสธร	61	10
ร้อยเอ็ด	112	17
รวม	659	100

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test) และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (t-test) คะแนนศักยภาพ
ภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่มีลักษณะ
พื้นฐานต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test) และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (t-test) คะแนนศักยภาพ
ภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่มีลักษณะ
พื้นฐานต่างกัน

ตารางผนวกที่ ง1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการจัดหา
วัตถุดิบเรื่องการจัดหาใยประดิษฐ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3.341	2	1.671	4.378	0.015
ภายในกลุ่ม	37.019	97	0.382		
รวม	40.360	99			

ตารางผนวกที่ ง2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิต
เส้นด้ายเรื่องการปั่นด้ายฝ้ายของกลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3.832	2	1.916	3.633	0.030
ภายในกลุ่ม	51.158	97	0.527		
รวม	54.990	99			

ตารางผนวกที่ ง3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอกย้อม
โดยรวมที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.802	2	0.901	4.379	0.015
ภายในกลุ่ม	19.960	97	0.206		
รวม	21.762	99			

ตารางผนวกที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอกย้อม
เรื่องการฟอกไหมที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	4.782	2	2.391	4.127	0.019
ภายในกลุ่ม	56.208	97	0.579		
รวม	60.990	99			

ตารางผนวกที่ ๕ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการฟอกย้อม
เรื่องการย้อมสีธรรมชาติที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2.662	2	1.331	3.197	0.045
ภายในกลุ่ม	40.378	97	0.416		
รวม	43.040	99			

ตารางผนวกที่ ๖ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการเตรียม
เส้นด้ายเรื่องการร้อยตะกอลำหรับทอลายซัดที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.307	2	0.653	3.633	0.30
ภายในกลุ่ม	17.443	97	0.180		
รวม	18.750	99			

ตารางผนวกที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการท่องเที่ยว
 ทอจิดที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	4.272	2	2.136	3.098	0.050
ภายในกลุ่ม	66.888	97	0.690		
รวม	71.160	99			

ตารางผนวกที่ 8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการท่องเที่ยว
 ทอจิดที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม	N	\bar{Y}	S	t	df	p
1-5 ปี	32	2.4688	0.8026	2.045*	98	0.044
6 ปีขึ้นไป	68	2.1029	0.8489			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางผนวกที่ 9 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการท่องเที่ยว
 ทอจิดที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม	N	\bar{Y}	S	t	df	p
1-5 ปี	32	2.0000	0.8799	4.031**	98	0.000
6 ปีขึ้นไป	68	1.3824	0.6236			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางผนวกที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการออกแบบ
ลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์โดยรวมที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	5.316	2	2.658	6.301	0.003
ภายในกลุ่ม	40.924	97	0.422		
รวม	46.240	99			

ตารางผนวกที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการออกแบบ
ลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์เรื่องการออกแบบลวดลายผ้าที่มีระดับดาว
OTOP ต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	7.074	2	3.537	7.673	0.001
ภายในกลุ่ม	44.716	97	0.461		
รวม	51.790	99			

ตารางผนวกที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการออกแบบ
ลวดลาย สี สัน และรูปแบบผลิตภัณฑ์เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีระดับดาว
OTOP ต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3.836	2	1.918	3.353	0.039
ภายในกลุ่ม	55.474	97	0.572		
รวม	59.310	99			

ตารางผนวกที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเพื่อ
จำหน่ายเรื่องจำนวนแรงงานที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	12.326	2	6.163	13.738	0.000
ภายในกลุ่ม	43.514	97	0.449		
รวม	55.840	99			

ตารางผนวกที่ 14 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการผลิตเพื่อ
จำหน่ายที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม	N	\bar{Y}	S	t	df	p
1-5 ปี	32	2.4375	0.5040	2.653**	98	0.009
6 ปีขึ้นไป	68	2.1912	0.3962			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางผนวกที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์โดยรวมที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2.015	2	1.007	5.909	0.004
ภายในกลุ่ม	16.540	97	0.171		
รวม	18.554	99			

ตารางผนวกที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์เรื่องการพัฒนาตลาดสาย ลีตันของผลิตภัณฑ์ที่มีระดับดาว OTOP
ต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	5.116	2	2.558	11.469	0.000
ภายในกลุ่ม	21.634	97	0.223		
รวม	26.750	99			

ตารางผนวกที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์เรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	7.643	2	3.822	6.066	0.003
ภายในกลุ่ม	61.107	97	0.630		
รวม	68.750	99			

ตารางผนวกที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการตลาดเรื่อง
แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มีระดับดาว OTOP ต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	13.128	2	6.564	11.752	0.000
ภายในกลุ่ม	54.182	97	0.559		
รวม	67.310	99			

ตารางผนวกที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็ง
ของกลุ่มโดยรวมที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	0.921	2	0.461	3.791	0.026
ภายในกลุ่ม	11.789	97	0.122		
รวม	12.710	99			

ตารางผนวกที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านความเข้มแข็ง
ของกลุ่มเรื่องกองทุนของกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	4.643	2	2.321	5.378	0.006
ภายในกลุ่ม	41.867	97	0.432		
รวม	46.510	99			

ตารางผนวกที่ 21 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการความ
เข้มแข็งของกลุ่มโดยรวมที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม	N	\bar{Y}	S	t	df	p
1-5 ปี	32	2.58	0.38	3.933**	98	0.000
6 ปีขึ้นไป	68	2.86	0.31			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางผนวกที่ 22 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนศักยภาพด้านการความ
เข้มแข็งของกลุ่มเรื่องกองทุนของกลุ่มที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกัน

ระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม	N	\bar{Y}	S	t	df	p
1-5 ปี	32	2.1875	0.7803	4.126**	98	0.000
6 ปีขึ้นไป	68	2.7500	0.5565			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล	นางสาวศิริอร นาคแดง
วัน เดือน ปี ที่เกิด	14 เมษายน 2527
สถานที่เกิด	อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
ประวัติการศึกษา	คหกรรมศาสตร์บัณฑิต (ผ้าและเครื่องแต่งกาย) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	-
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	-
ผลงานดีเด่นและรางวัลทางวิชาการ	-
ทุนการศึกษาที่ได้รับ	-